

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

28 грудня 2022 року № 392

**ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ**

Київ – 2022

Державна служба статистики України

З метою реформування державної статистики для задоволення сучасних потреб суспільства в об'єктивній, достовірній та неупередженій статистичній інформації, передбачених Програмою розвитку державної статистики до 2023 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 222, зокрема у частині імплементації міжнародних стандартів та переходу до процесно-орієнтованої системи виробництва статистичної інформації, здійснено підготовку Глосарія термінів національної моделі діяльності органів державної статистики (далі – Глосарій). Глосарій розроблено з метою встановлення єдиних термінів та понять у практиці проведення державних статистичних спостережень на основі національної моделі діяльності органів державної статистики, яку ухвалено рішенням Комісії з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату від 20 листопада 2020 року № КПУМ/23-20, що сприятиме просуванню кращих практик щодо використання загальних підходів у статистиці, та імплементації Регламенту (ЄС) № 223/2009 Європейського парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.

Глосарій призначений для використання усіма виробниками офіційної статистики, які складають національну статистичну систему, повинні виробляти та поширювати офіційну державну статистичну інформацію в межах своєї компетенції відповідно до основних принципів офіційної статистики, визначених статтею 4 Закону України "Про офіційну статистику", а також може бути корисний для інших заінтересованих користувачів.

Глосарій підготовлений відповідно до договору між Національною академією статистики, обліку та аудиту (далі – НАСОА) та Державною службою статистики України в рамках виконання науково-дослідної роботи, головний виконавець д.е.н. Васечко О. О., керівник від НАСОА д.е.н. Момотюк Л. Є., за участі фахівців департаменту статистичної методології Державної служби статистики України.

Держстат
вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601
<http://www.ukrstat.gov.ua>
телефон: (044) 287-24-22
адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення	4
Глосарій термінів національної моделі діяльності органів державної статистики	5
А	5
Б	12
В	17
Г	31
Д	34
Е	41
Є	43
Ж	43
З	43
І	50
Й	57
К	58
Л	69
М	70
Н	78
О	84
П	95
Р	124
С	132
Т	148
У	153
Ф	156
Х	159
Ц	159
Ч	160
Ш	162
Ю	162
Я	162
Список використаних джерел	164

Скорочення

ЄС	– Європейський Союз;
EUROSTAT	– Європейська статистична агенція;
EDIMBUS	– Editing and Imputation in Cross-Sectional Business Surveys
CES	– Conference of European Statisticians;
ILO	– International Labour Organization;
OECD	– Організація економічного співробітництва та розвитку;
ISI	– Міжнародний статистичний інститут;
IMF	– Міжнародний валютний фонд;
INSEE	– Національний інститут статистики і економічних досліджень;
ESS	– Європейська статистична система;
ESMS	– Euro-SDMX Metadata Standard;
GSBPM	– Generic Statistical Business Process Model - Типова модель процесів статистичного виробництва;
GAMSO	– Generic Activity Model for Statistical Organizations – Типова модель процесів статистичної діяльності;
JRC	– Об'єднаний дослідницький центр;
MCV	– Metadata Common Vocabulary;
METIS	– UNECE Working Group on Statistical Metadata;
SDMX	– Statistical Data and Metadata Exchange;
ДСС	– державне статистичне спостереження;
UNESCO	– United Nations Education, Science and Culture Organization;
UNECE	– United Nations Economic Commission for Europe;
UNSD	– United Nations Statistics Division.

Глосарій термінів національної моделі діяльності органів державної статистики

Код	Термін (поняття)	Трактування	Джерело
1	2	3	4
А			
A001	Автоматичне кодування	Загальний термін для позначення методів кодування, відповідно до яких дані кодуються комп'ютерною програмою. Передбачає здійснення кодування відповідей, у тому числі й вербальних, і прийняття рішення безпосередньо програмою.	Hacking & Willenborg, 2012. Macchia S. and Murgia M., 2002.
A002	Автоматичне редагування	Загальний термін для позначення методів редагування, відповідно до яких дані перевіряються і коригуються комп'ютерною програмою.	Memobust, 2014.
A003	Авторегресійна модель	Економетрична модель, в основі якої лежить авторегресійний процес. Містить також лагові версії окремих або всіх ендогенних змінних, передбачених специфікацією моделі. Авторегресійна модель передбачає, що результативна змінна лінійно залежить від своїх попередніх значень.	Memobust, 2014.
A004	Авторегресивний процес першого порядку	Модель, що належить до класу авторегресивних (АР), у якій поточний рівень моделюється на основі попередніх рівнів.	Memobust, 2014.
A005	Агрегат економічний	Складена узагальнююча величина, яка вимірює результат різних аспектів економічної діяльності. Основним економічним агрегатом є ВВП.	INSEE – Definitions.
A006	Агрегація даних	Процес приведення деталізованих даних до більш узагальненого вигляду їх подання. Полягає в обчисленні так званих агрегатів – значень, отриманих у результаті використання функції агрегації, до певного набору фактів, пов'язаних із певним вимірюванням.	Cai et.al., 2019. Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		Агрегація може здійснюватись різними методами: шляхом простого підсумовування, обчислення середнього або медіани, вибору максимального чи мінімального значення, а також зважування даних.	
A007	Адекватність моделі	Відповідність моделі модельованому об'єкту чи процесу. Адекватність є відносним поняттям, оскільки повної відповідності моделі реальному об'єкту бути не може, інакше це була б не модель, а сам об'єкт. При моделюванні йдеться не про адекватність загалом, а тільки про ті властивості моделі, які розглядаються як істотні для дослідження. Труднощі вимірювання економічних величин ускладнюють проблему адекватності економічних моделей.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
A008	Адміністративна одиниця	У контексті використання адміністративних даних для статистичних цілей, це є одиниця – носій адміністративних даних. Така одиниця може співпадати або не співпадати з тими одиницями, від яких безпосередньо збираються дані в ході статистичного спостереження.	Essnet Admin Data Glossary 1.1.
A009	Адміністративне джерело	Сховище даних, що містить інформацію, яка збирається та зберігається з метою впровадження та забезпечення одного чи декількох адміністративних регуляторних актів. У більш широкому розумінні, це – будь-яке джерело даних, яке містить інформацію, що збирається насамперед для адміністративних (нестатистичних) цілей, але яке може бути використано також і для статистичних цілей.	Essnet Admin Data Glossary 1.1 (first part). SDMX, 2009. Eurostat Business Registers Recommendations Manual.

1	2	3	4
A010	Адміністративне регулювання	Сукупність докладних вказівок, що мають силу закону і розроблені для практичної реалізації політики в певних сферах діяльності (наприклад, постанови, накази та інші регуляторні документи). Як правило, вони стосуються визначеної сукупності фізичних та/або юридичних осіб, які зобов'язані їх дотримуватись.	Essnet Admin Data Glossary 1.1.
A011	Адміністративний реєстр	Адміністративні реєстри походять з адміністративних джерел і відповідно до статистичної практики кожної окремої країни можуть набувати статусу статистичних реєстрів після проходження статистичної обробки з метою їх адаптації до статистичних потреб.	UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
A012	Адміністративні дані	Дані, що мають адміністративне походження, до того як бути обробленими, перевіреними та погодженими національною службою статистики. Дані, отримані державними органами (за винятком органів державної статистики), органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами відповідно до законодавства та задокументовані ними.	Essnet Admin Data Glossary 1.1. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
A013	Адміністратор бази даних	Спеціальна службова особа (група осіб), яка володіє інформацією щодо бази даних та її структури і відповідає за її ведення, використання та розвиток. Входить до складу адміністрації управління базами даних. Особа (група осіб), яка має повні знання про базу даних конкретної предметної галузі і забезпечує її проектування, наповнення, ведення та ефективно використання.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012. ДСТУ 2226-93 Автоматизовані системи. Терміни та визначення.
A014	Активне підприємство	Статистична одиниця, яка є активною в будь-який момент часу	Eurostat-OECD Manual on Business

1	2	3	4
		впродовж визначеного облікового періоду. У контексті демографії підприємств встановлена наявність обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) та/або працівників у будь-який період часу з 1 січня по 31 грудня року.	Demography Statistics (chapter 6). МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
A015	Актуальність	Відповідність офіційної державної статистичної інформації потребам користувачів.	Стаття 4. "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику".
A015	Актуальність лог-інформації	Ступінь корисності інформації логів.	Memobust, 2014.
A016	Алгоритм саундекс	Фонетичний алгоритм, який є стандартною характеристикою багатьох відомих СКБД, таких як DB2, PostgreSQL, MySQL, Ingress, MS SQL і Oracle. Спочатку використовувався як фонетичний алгоритм для індексації назв на основі звуку (від англ. soundex). Пізніше подібний алгоритм був розроблений для слів голландською мовою. Удосконаленими версіями алгоритму саундекс для англійської мови є Metaphone і Double Metaphone.	Memobust, 2014.
A017	Алгоритм Феллегі-Сантера	Метод зв'язування записів, формалізований Іваном Феллегі та Аланом Сантером у 1969 році. Теорія Феллегі-Сантера залишається й донині математичним підґрунтям для багатьох практичних рішень в області зв'язування записів.	Memobust, 2014.
A018	Аналіз вигод і витрат	Метод економічної оцінки, який застосовується при прийнятті	Haraldsen et al., 2013.

1	2	3	4
		рішень під час розробки програм статистичних спостережень. Метод дозволяє виявити, які саме вигоди і витрати необхідно врахувати, щоб оцінити економічний результат від здійснення спостереження. При цьому здійснюється дисконтування майбутніх вигод і витрат у часі з метою отримання приведеної (дисконтної) вартості і виявлення відповідних обмежень.	Prest and Turvey, 1965.
A019	Аналіз ризиків (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 4 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (OQRM), на якому аналізуються можливі причини і наслідки проблем стосовно області фокусування. Наприклад, помилки програмного забезпечення призводять до проблем з точністю оцінок.	P.W.M. van Nederpelt, 2012.
A020	Аналіз статистичний	Метод аналізу, що базується на використанні статистичних оцінок і є стадією статистичного дослідження. У процесі статистичного аналізу досліджуються характерні особливості структури явища, зв'язки, тенденції, закономірності розвитку, які завершуються інтерпретацією отриманих результатів, прийняттям або неприйняттям нульової гіпотези дослідження, формулюванням теоретичних і практичних висновків та пропозицій.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
A021	Анкета	Об'єднана єдиним завданням дослідження система запитань, спрямована на виявлення кількісних та якісних характеристик об'єкта і предмета аналізу. Головна вимога до побудови анкети – таке формулювання запитання, яке є зрозумілим різним групам респондентів (за віком, статтю, рівнем освіти, місцем проживання або видом	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		економічної діяльності тощо). Для цього слід знати і дотримуватися певних правил і принципів побудови анкети та побудови запитань. Формулювання запитань є основним і найскладнішим етапом складання анкети. Усі запитання можна класифікувати за формою, змістом та функцією. За формою запитання бувають відкриті, закриті, напіввідкриті, прямі та опосередковані; за змістом – запитання про особу респондента, факти діяльності тощо, за функцією – основні та неосновні. Будь-яка анкета містить ввідну, змістовну (основну) та кінцеву частини.	
A022	Анкетування	Вербально-комунікативний метод, що полягає у збиранні відомостей від респондентів за допомогою спеціально сформованого переліку запитань – анкети, тобто анкетування – це опитування за допомогою анкети, що проводять за потреби визначення думки щодо певних питань окремих груп респондентів (населення або підприємств) та з метою охопити значну кількість осіб за короткий термін. Анкетування дозволяє з найменшими витратами отримати високий рівень масовості дослідження. Особливість методу – анонімність респондента, стислі строки проведення анкетування. Процес анкетування охоплює етапи підготовки анкет, їх розповсюдження і збирання заповнених анкет, обробки та аналізу отриманих даних.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
A023	АРГУС	Під терміном АРГУС (Argus) розуміються два пакети програмного забезпечення для контролю за розкриттям статистичних даних: μ-Argus та t-Argus. μ-Argus – спеціалізований	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		програмний пакет для захисту мікроданих, яким передбачається два основні технічні рішення з метою захисту: глобальне перекодування та локальне блокування. У результаті глобального перекодування декілька категорій змінної об'єднуються в одну. Результат від локального блокування виявляється у тому, що одне або декілька значень у небезпечній комбінації приховуються, наприклад шляхом їх заміни на відсутнє значення. Як глобальне перекодування, так і локальне блокування призводять до часткової втрати інформації, тобто або надається менш деталізована інформація, або ж певна інформація взагалі не надається. <i>t-Argus</i> – спеціалізований програмний інструмент для захисту табличних даних. <i>t-Argus</i> використовується для підготовки вихідних таблиць, які гарантують збереження конфіденційності оприлюднених даних. У <i>t-Argus</i> також використовуються обидва вищезазначені для <i>μ-Argus</i> технічні рішення: глобальне перекодування та локальне блокування. Для <i>t-Argus</i> блокування полягає у приховуванні значень комірок таблиці.	
A024	Асиметрія у дзеркальній статистиці	Асиметрії є невід'ємною рисою всіх статистичних даних, для яких збирається дзеркальна статистика, тобто щодо яких дві країни збирають один і той самий тип інформації відносно один одного. Асиметрія виникає, коли дані щодо однієї й тієї ж самої транзакції однієї країни не відповідають даним, які повідомляє країна-партнер. Наприклад, кредити та дебети, про які одна країна повідомляє іншій, теоретично повинні відповідати	Eurostat : Economic globalisation- Globalisation in macroeconomic statistics- Data quality- Data asymmetries.

1	2	3	4
		дебетам та кредитам цієї країни-партнера. У дійсності з різних причин рідко два джерела даних дають ідентичні результати, що призводить до виникнення глобальної асиметрії.	
A025	Атрибут	Суттєва, невід'ємна якісна властивість предмета або явища. У статистичній практиці це насамперед така властивість, яка розглядається як позитивна чи корисна, тобто необхідна для забезпечення цілісності об'єкта.	Longman, 2010.
A026	Атрибут одиниці реєстру	Регулярно оновлювана характеристика одиниці реєстру. Атрибути одиниць статистичного реєстру можуть бути впорядковані за групами. Відповідно, можуть бути визначені атрибути, що стосуються ідентифікаційних даних, контактних даних, класифікацій, демографічних характеристик, відношення до інших одиниць реєстру, а також атрибути, що підтримують ведення реєстру та статистичні процеси. З урахуванням характеру супроводу та можливості змін атрибутів у часі розрізняють атрибути адміністративні та статистичні.	Memobust, 2014.
Б			
B001	Багатоваріантна імпутація	Імпутація кількох відсутніх значень змінних у записі.	CBS Methods Series Glossary.
B002	Багатогалузеве підприємство	Підприємство, яке працює в декількох галузях, які можуть належати як до одного або до різних видів економічної діяльності.	Memobust, 2014.
B003	База даних	Сукупність елементів даних, організованих за певними правилами, що передбачають загальні принципи опису, зберігання й маніпулювання даними, незалежно від прикладних програм.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		Відображає стан об'єктів і їх взаємозв'язки у заданій предметній площині, є інформаційною моделлю; звертання до неї здійснюється за допомогою системи керування базами даних (СКБД). Сукупність даних, організованих відповідно до концепції, яка описує характеристику цих даних і взаємозв'язки між їх елементами; ця сукупність підтримує щонайменше одну з областей застосування. Сукупність даних, організованих згідно з концептуальним структурним описом характеристик цих даних і зв'язків між відповідними об'єктами даних для підтримування однієї чи кількох предметних сфер.	ISO/IEC 2382:2015, Information technology. ДСТУ 5034:2008. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять.
Б004	База знань	Набір фактів, правил і процедур специфічної сфери інтересу, які організуються у систему за допомогою спеціальних програмних засобів з метою забезпечення пошуку, зберігання, перетворення і занесення до пам'яті комп'ютера структурованих одиниць знань. Упорядкована сукупність правил, фактів, механізмів виведення та програмних засобів, що описує деяку предметну галузь та призначена для подання нагромаджених у ній знань.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012. ДСТУ 2481-94. Інтелектуальні інформаційні технології. Терміни та визначення.
Б005	Базисний/еталонний період	Період часу або момент часу, з яким співвідноситься вимірюване спостереження. Базисний і еталонний періоди не обов'язково збігаються. Базисний період зазвичай відповідає поточній практиці періодичного обрання певних років для порівняння і розрахунків індексів (наприклад, раз на 5 або 10 років), що пов'язано із періодичністю врахування	RAMON, Eurostat metadata server – Statistical Concept.

1	2	3	4
		накоплених структурних зрушень у складі досліджуваного явища чи об'єкта. Еталонний період обирається в силу своєї виключності – або як найкращий, або як найбільш характерний, або такий, у який кардинально змінились тренди, а також – рік переходу на принципово нову класифікацію.	
Б006	Банк даних	Автоматизована інформаційна система централізованого зберігання та колективного використання даних. До банку даних входить одна або декілька баз даних, довідник баз даних, система керування базами даних, а також бібліотека запитів та прикладних програм. Банк даних може бути локальним, тобто розміщеним в одному обчислювальному центрі або у зовнішній пам'яті однієї ЕОМ, чи розподіленим, що складається із системи територіально відокремлених локальних банків даних, об'єднаних засобами обчислювальної мережі під єдиним керуванням. Основою такої системи є розподілена база даних та система керування розподіленими базами даних. Множина файлів або баз даних, поєднаних із системою зберігання, системою оброблення та системою пошуку.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012. ДСТУ ISO 5127:2018. Інформація та документація. База та словник термінів.
Б007	Барнарди́зація	Метод контролю за розкриттям даних у розрахункових таблицях, який передбачає випадкове додавання або віднімання "1" у деяких комірках таблиці. Названий на честь британського математика-професора Барнарда (George Alfred Barnard).	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
Б008	Барометр діловий	1. Метод прогнозування економічної кон'юнктури на основі застосування	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка;

1	2	3	4
		випереджаючих індикаторів. Являє собою зважене середнє з відібраних за певними критеріями індикаторів, що мають властивість реагувати на зміну тенденції кон'юнктури раніше за більшість інших індикаторів. Забезпечує отримання регулярної оперативної інформації стосовно зміни кон'юнктури економіки країни й активно використовується фахівцями під час планування операцій. 2. Показники ділової статистики (попиту, пропозиції, цін, обсягів товарообігу тощо), які описують кон'юнктуру ринку та її зміни. На їх основі здійснюються прогностичні оцінки розвитку підприємництва.	2012.
Б009	Барометр економічний	Система економічних показників, що відображають стан кон'юнктури ринку та дають можливість скласти прогноз його розвитку на близьку чи довгострокову перспективу для ринків товарів, цінних паперів та послуг.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
Б010	Безпека інформаційна	Здатність телекомунікаційних мереж забезпечувати захист від несанкціонованого втручання, яке може призвести до знищення, перекручення або блокування інформації, її несанкціонованого витоку або від порушення встановленого порядку її маршрутизації. Здатність комунікаційних мереж забезпечувати захист від несанкціонованого втручання, яке може призвести до знищення, перекручення або блокування інформації, її несанкціонованого витоку або від порушення встановленого порядку її маршрутизації.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012. Закон України "Про електронні комунікації".

1	2	3	4
B011	Безперервність	Принцип функціонування, який безпосередньо зумовлений визначенням статистичної одиниці "підприємство". Безперервність залежить від сталості існування і поєднання виробничих факторів, які зумовлюють утворення підприємства.	МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
B012	Безпечна інфраструктура	Спеціально передбачена інфраструктура для надання контрольованого ідентифікованого доступу до мікроданих.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
B013	Безпечні дані	Мікродані або макродані, захищені відповідними методами контролю за розкриттям статистичних даних.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
B014	Бенчмаркінг (еталонне порівняння)	Широке визначення: стандартне значення, з яким мають порівнюватись дані. Більш звужено: метод еталонного порівняння, який має на меті посилення узгодженості даних 1) у часі, 2) між рівнями агрегування. 1) у часі: досягнення узгодженості між даними, що публікуються з різною періодичністю. Наприклад, квартальні дані, які мають узгоджуватись з відповідними річними, бенчмарковими, даними, які є еталонними для внутрішньорічних. 2) між рівнями агрегування: досягнення узгодженості між даними, що публікуються за різними рівнями агрегування.	Memobust definition, 2014. SDMX, 2009. US Bureau of Labor Statistics -Handbook of Methods. Stuckey et.al., 2004.
B015	БК (Басів інформаційний критерій)	Критерій вибору моделі серед обмеженої (скінченої) множини моделей. Частково він базується на функції правдоподібності. Міра відносної допасованості статистичної моделі, математичний запис якої є таким: $BIC = k \log(n) - 2 \log(lik)$, де k – кількість параметрів у моделі, n – кількість спостережень, lik –	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		максимальне значення функції правдоподібності. Найприйнятнішою є модель із найнижчим БІК.	
В016	Блокуюча змінна	Змінна, яка використовується для поділу даних за розділами, тобто поділу на декілька підфайлів з метою скорочення області пошуку.	Memobust, 2014.
В			
В001	Вага	Важливість одного об'єкта по відношенню до групи об'єктів, до якої він належить.	SDMX, 2009.
В002	Вага зіставлення	Невід'ємна функція (дорівнює або більше за 0), визначена на ребрах графа, яка зв'язує невід'ємне значення G з кожним ребром G . При зіставленні ця вага показує, наскільки добре або погано збігаються записи.	Memobust, 2014.
В003	Важливість (модель Об'єктно-орієнтоване управління якістю та ризиками)	Крок 7 у моделі OQRM (Об'єктно-орієнтоване управління якістю та ризиками), на якому визначається важливість області фокусування, пов'язана з якістю продукції або іншими цілями.	Van Nederpelt, 2012.
В004	Валове звітне навантаження на респондентів	Додаткові загальні витрати респондентів-підприємств, які виникають у результаті поширення на них статистичного спостереження, за умови надання відповіді всіма відібраними підприємствами. Концептуалізація терміну здійснена Євростатом на основі Моделі загального звітного навантаження на респондентів спостереження щодо статистики підприємств (Total business survey burden model).	Willeboordse et al., 1997. Bavdaž, 2017.
В005	Вбудований експеримент обробки вибірки	Метод порівняння гіпотези про ефекти різних типів обробки даних вибіркового обстеження, за якого вибіркова сукупність за випадковим алгоритмом ділиться	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		на декілька груп, кожна з яких обробляється по-різному з подальшим порівнянням отриманих результатів.	
B006	Введення даних з телефону	Режим уведення даних, за якого респондент використовує телефон (тонове введення) для передачі своїх відповідей. Це – форма самостійного телефонного опитування, яка не вимагає допомоги інтерв'юера.	Memobust, 2014.
B007	Вебопитування	Форма інтерв'ювання CASI (англ. computer-assisted self-interview), у ході якого адміністрування запитальника виконується безпосередньо на вебсайті. В таких онлайн-обстеженнях респонденти читають запитання і надають відповіді, використовуючи стандартний веббраузер на ПК, ноутбучі або планшетнику. При проведенні онлайн-обстеження електронний запитальник завантажується і заповнюється в режимі онлайн, і відповіді респондентів надходять на сервер через Інтернет.	Memobust, 2014.
B008	Вебформа	Форма комунікації вебсайту, яка дозволяє відвідувачам спілкуватися з адміністратором шляхом заповнення передбачених для цієї мети полів з подальшим відправленням інформації. Інформація, яка надійшла через вебформу, може бути отримана електронною поштою і оброблена за допомогою іншого спеціального програмного забезпечення.	OECD, 2004, Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement, OECD, Paris, Annex 1: Commonly used E-Engagement Terms.
B009	Великий викид (великий аутлаєр або великий інлаєр)	Випадок, коли окреме значення (або декілька значень) змінної Y значно перевищує інші, "нормальні", значення Y . Викид може також приймати значення, які є суттєво меншими за "нормальні" значення змінної, тобто значення змінної Y можуть відхилитись як у бік перевищення,	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		так і в бік заниження "нормальних" значень. Великий викид може набувати форми або аутлаєру, або інлаєру, залежно від типу досліджуваної сукупності. Див.: Нетипові одиниці.	
B010	Вертикальне агрегування	Агрегування з метою отримання даних вищого ієрархічного рівня, наприклад, за секторами або галузями.	European Communities, 2001.
B011	Верхня межа	Максимально можливе значення комірки таблиці у випадку навмисного змінення або виключення значення комірки.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
B012	Вибірка	Сукупність одиниць спостереження, відібраних із бази вибірки за певними правилами, що забезпечують репрезентативність отриманої сукупності, для проведення статистичного спостереження.	Вибіркове спостереження: Термінологічний словник / під наук. кер. О. О. Васечко, 2004.
B013	Вибірка багатоступінчаста	Вибірка, процес формування якої відбувається у кілька послідовних ступенів (етапів): на першому ступені з основи вибірки відбираються певні відносно великі одиниці; на другому – в межах кожної відібраної на першому ступені одиниці формується нова основа вибірки, з якої відбираються свої одиниці, і далі – за кількістю ступенів відбору. Відповідно розрізняють одиниці відбору першого ступеня (первинні одиниці), одиниці відбору другого ступеня (вторинні одиниці) і т. д. Кількість ступенів може бути різною – від двох і більше.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
B014	Вибірка випадкова	Вибірка, яка формується відповідно до теорії ймовірностей, тобто як результат випадкового процесу з урахуванням імовірності відбору будь-якої одиниці відбору.	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		Різновидом випадкової вибірки є проста випадкова вибірка, у якій кожна одиниця має однакову ймовірність бути включеною до вибірки. Заснована на випадковому відборі одиниць із основи вибірки без будь-якого розподілення її на частини або групи.	
B015	Вибірка з відсіканням	Вибірка, яка формується на підставі заздалегідь визначеного порогового значення цільової змінної (цензу). До вибірки включаються виключно одиниці сукупності, значення цільової змінної яких дорівнює або перевищує ценз. Ценз, як правило, визначається для відомої змінної, яка характеризує розмір одиниці сукупності та/або її внесок у формування кінцевого статистичного результату. У випадку, наприклад, галузевої статистики підприємств ценз визначається для змінних щодо кількості працюючих, вартості випуску продукції або обороту чи торговельної площі.	ILO, IMF, OECD, Eurostat, UNECE, World Bank, 2004.
B016	Вибірка не випадкова	Вибірка, в якій відбір одиниць зумовлений не випадковими, а суб'єктивними чинниками, наприклад, зручність, попередній досвід або думка експертів. Вживається також термін "неймовірнісна вибірка".	SDMX, 2009.
B017	Вибірка з нерівною ймовірністю	Вибірки, ймовірність відбору до якої може бути різною для кожної одиниці сукупності.	SDMX, 2009.
B018	Вибірка кластерна	Вибірка, що складається з визначеної кількості відібраних кластерів (серій, груп) елементів, які не перетинаються та разом охоплюють усю обстежувану сукупність, одиниці якої у свою чергу належать до конкретного кластера (серії, групи).	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		Багатоступенева вибірка є складною формою кластерної вибірки.	
B019	Вибіркове редагування	Загальний термін для позначення методів відбору кожного із записів, які потенційно можуть містити суттєві помилки, для їх інтерактивного редагування. На відміну від автоматичного редагування передбачає ручне редагування окремих елементів мікроданих або записів у встановлених межах редагування.	CBS Methods Series Glossary. UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
B020	Вибіркове спостереження	Науково обґрунтований вид спостереження, за яким обстежуються не всі елементи сукупності, а лише певним чином відібрана їх частина. В основі теорії вибіркового спостереження лежать теореми закону великих чисел, що дає змогу розв'язати дві ключові взаємопов'язані задачі: розрахувати її обсяг із точністю відповідно до специфікації і визначити похибку для заданого обсягу вибірки. Теорія вибіркового методу встановлює залежність точності результатів вибіркового спостереження від застосованого виду вибірки, кількості відібраних одиниць і ступеня варіативності досліджуваних ознак. Основні етапи підготовки до вибіркового спостереження: визначення мети та об'єкта спостереження, визначення основи вибірки, побудова програми спостереження, побудова й уточнення плану вибірки.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
B021	Вивчення зв'язку статистичних ознак	Етап статистичного аналізу, що передбачає використання набору таких методів: зіставлення паралельних рядів ознак сукупності чи динамічного ряду; графічний; розклад складових	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		показників; індексний; факторний; аналітичних групувань; дисперсійний; експериментальний тощо. Взаємозв'язок у статистиці характеризується зміною певної ознаки у зв'язку зі зміною інших.	
B022	Виживання підприємства	Факт, який має місце, коли підприємство є активним та ідентифікується як до, так і після певної демографічної події. Як результат можуть відбутись певні зміни характеристик підприємства, зокрема виду економічної діяльності, розміру, відносин власності чи місцезнаходження, але його ідентифікаційний номер у статистичному реєстрі підприємств залишається не змінним.	МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
B023	Визначення (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 1 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (OQRM), на якому визначається водночас як об'єкт, так і область фокусування.	Van Nederpelt, 2012.
B024	Викид	Нетипове значення у ряду розподілу даних статистичного спостереження, тобто таке, що не вписується в модель для більшості даних. Зазвичай викид розташовується наприкінці статистичного розподілу або є віддаленим від центру розподілу і основної маси даних.	EDIMBUS Manual.
B025	Викиди X та Y	Викид у напрямі X : значення змінної-аргументу X для однієї або декількох одиниць вибірки, які суттєво відрізняються від значень X для інших одиниць вибірки. Викид у напрямі Y : значення залежної змінної Y для однієї або декількох одиниць вибірки, які суттєво відрізняються від значень Y для інших одиниць вибірки.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
B026	Використання для статистичних цілей	Виключне використання для розроблення та виробництва статистичних результатів та аналізу. Використання в статистичних цілях - виключне використання для виробництва офіційної державної статистичної інформації.	Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
B027	Вилучення даних комірок таблиці	У статистичних таблицях вилучення даних комірок у межах методу контролю за розкриттям статистичної інформації складається з первинного і додаткового (вторинного) вилучення. Первинне вилучення полягає у вилученні з публікації значень усіх тих комірок таблиці, які розглядаються як ризикові, тобто їх значення не відображаються в таблиці, а замінюються символом "×" для позначення факту вилучення. Згідно зі стандартним визначенням ризикових комірок, усі комірки, що містять малі значення, або представляють випадок домінування в них даних окремих одиниць спостереження над іншими, повинні бути вилучені першочергово. Щоб досягти бажаного рівня захисту ризикових даних, у статистичній практиці здійснюється також додаткове (вторинне) вилучення даних з неризикових комірок. При цьому водночас має бути забезпечений бажаний рівень невизначеності для ризикових комірок за мінімального обсягу вилученої інформації.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
B028	Вилучення-перетворення-завантаження (ВПЗ)	Набір операцій, необхідних для того, щоб зробити набір зовнішніх даних придатним для подальшої статистичної обробки.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		Інформаційний технологічний процес з інтеграції даних, який дозволяє виконувати синхронізацію масивів інформації з різних джерел.	
B029	Вимога (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 3 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (OQRM), на якому формулюються вимоги для області фокусування. Пов'язані терміни: норма, стандарт, припис, правило, принцип і показник.	Van Nederpelt, 2012.
B030	Випадкова імпутація "hot deck"	Імпутація даних, за якої для кожного запису-одержувача (запис з відсутньою інформацією) донорський запис обирається випадково. Як правило, відбір здійснюється після групування одиниць за певними характеристиками (наприклад, за статтю, за регіоном тощо).	Memobust, 2014.
B031	Випадкова похибка	Ступінь коливання похибки в оцінці навколо нуля. Антонім систематичної похибки.	Van Nederpelt, 2009.
B032	Випадкове округлення	Один з методів захисту даних комірок таблиць з чутливою інформацією, спрямований на зменшення втрат даних у результаті їх виключення й блокування. При випадковому округленні значення комірок округлюються, але, на відміну від стандартної методики округлення, рішення щодо округлення в бік збільшення чи зменшення є випадковим. Механізм округлення може передбачати отримання незміщених округлених результатів. Також з цією метою може використовуватись контрольоване округлення.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
B033	Вирівнювання по роках	Вимога, відповідно до якої річні дані мають узгоджуватися із внутрішньорічними даними (наприклад, за місяці і квартали року). Терміни "річний" та	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		"внутрішньорічний" використовуються тут у широкому сенсі. Це може бути, наприклад, комбінація двох періодів з різною періодичністю, але так, щоб один річний період охоплював повністю вхідну кількість внутрішньорічних періодів.	
B034	Виробництво	Процес, який здійснюється під контролем, відповідальністю та керівництвом певної інституційної одиниці, під час якого споживаються праця, капітал, проміжні товари та послуги для виробництва нової продукції (товарів та послуг).	ESA, 2010.
B035	Виробництво офіційної державної статистичної інформації	Сукупність дій, пов'язаних із розробленням статистичної методології, збиранням, збереженням, обробленням, аналізом та захистом офіційної державної статистичної інформації на всіх етапах виробництва.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
B036	Виробники офіційної статистики	Органи державної статистики та інші державні органи, уповноваженні окремими законами здійснювати виробництво і поширення офіційної державної статистичної інформації у відповідності із основними принципами офіційної статистики, викладеними у статті 4 цього Закону, та які є частиною національної статистичної системи.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
B037	Виробничо-орієнтований звіт (виробничий звіт з якості)	Звіт, який містить у собі метадані, передусім стосовно якості статистичного продукту, складений з метою використання в межах національної статистичної організації, а також для надання Євростату для аналізу та узагальнення рівня статистичних даних у цілому по національних статистичних організаціях.	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (ENQMR), 2020 edition.

1	2	3	4
B038	Вичерпність лог-інформації	Ступінь відповідності лог-файлів усім наявним та потенційним потребам користувачів лог-інформації.	Memobust, 2014.
B039	Виявлення нетипових одиниць	Сукупність методів і підходів до визначення і знаходження нетипових (екстремальних) величин у розподілі значень змінних, до яких належать параметричні й непараметричні методи, графічні методи, а також такі, що базуються на теорії екстремальних величин. Параметричні методи спираються на параметри розподілу і базуються на понятті віддаленості крайніх значень розподілу від його центру. У випадку відсутності інформації про форму та параметри розподілу можуть бути використані непараметричні методи виявлення нетипових одиниць. Серед графічних методів найбільш поширеними є графіки Box Plot та Bag Plot. Обидва графіки дозволяють візуалізувати розподіл і розташування його крайніх значень, які можуть бути нетиповими з точки зору їх поведінки у досліджуваній сукупності. Теорія екстремальних величин дозволяє отримати надійні оцінки для подій з надзвичайно малою ймовірністю настання, тобто екстремальних (нетипових) величин. Задача полягає у визначенні порогового значення, за умови перевищення якого одиниця вважається екстремальною. Методами, які найчастіше використовуються для цього, є метод зареєстрованих величин, метод ексцесу середньої величини та метод узагальненого розподілу Парето. Виявлення нетипових одиниць є необхідним елементом побудови плану вибірки, особливо у випадку	Grun-Rehomme, Vasyechko, 2011.

1	2	3	4
		стратифікованої вибірки, а також при аналізі часового ряду.	
B040	Відкрите питання	Питання, що дозволяє респонденту сформулювати відповідь у довільній формі (своїми словами).	Memobust, 2014.
B041	Відповідь	У класичній статистиці йдеться про "відповідь", коли кожен суб'єкт або досліджувана одиниця зумовлюють однократне (одномірне) або векторне (багатомірне) вимірювання певних релевантних змінних.	A Dictionary of Statistical Terms, 5th edition, prepared for the International Statistical Institute by F.H.C. Marriott. Published for the International Statistical Institute by Longman Scientific and Technical.
B042	Відстань Геммінга	Відстань Геммінга є однією з метрик рядків для вимірювання відстані редагування між двома послідовностями записів. Відстань між двома записами на відповідному ключі, що вимірюється шляхом підрахунку кількості змінних з різними оцінками. Вимірює мінімальну кількість замін, необхідних для перетворення одного рядка на інший, або мінімальну кількість помилок, які могли б перетворити один рядок на інший. Названа на честь американського математика Р.В. Геммінга (Richard Wesley Hamming, 1950).	Memobust, 2014.
B043	Відстань Дамерау-Левенштейн	Міра, визначена для вимірювання відстані між двома послідовностями символів. Вона вимірює мінімальну кількість елементарних кроків для перетворення однієї послідовності в іншу.	Memobust, 2014.
B044	Відстань Джаро	Відстань підраховує кількість спільних символів і кількість	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		транспозицій символів (один і той самий символ з різним положенням в рядку) між двома рядками. Названа на честь Мэтью А. Джаро (Matthew A. Jaro, 1989)	
B045	Відстань Левенштейна	У теорії інформації і комп'ютерній лінгвістиці міра відмінності двох послідовностей символів (рядків). Визначається як мінімальна кількість мутацій, необхідних для перетворення однієї послідовності в іншу. Мутація – це одна з трьох операцій: вставка, видалення або заміна символу. Метод названий іменем його автора – математика В. Й. Левенштейна (1965). Має також назви: функція Левенштейна та алгоритм Левенштейна.	Memobust, 2014.
B046	Відстань редагування	Відстань, яка повертає мінімальне значення з точки зору вставки, видалення і заміни, необхідних для перетворення рядка одного запису у відповідний інший рядок запису, який підлягає порівнянню.	EDIMBUS Manual, 2012.
B047	Відстань Сміта-Уотермана	Відстань, для визначення якої застосовується динамічне програмування з метою знаходження мінімального значення перетворення одного рядка у відповідний рядок запису, який порівнюється. Параметрами цього алгоритму є вартість вставок, вартість вилучень і вартість транспозиції.	Memobust, 2014.
B048	Відстань TF-IDF	TF (англ. term frequency) – частота слова, IDF (англ. inverse document frequency) – обернена частота документа. Відстань, що використовується для узгодження рядків у документі. Вона надає високу вагу частим токенам у конкретному документі і низьку вагу токенам,	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		які також часто трапляються, але в інших документах.	
B049	Відсутність відповіді від одиниці (невідповідь одиниці)	Подія, при якій не надходять дані від одиниці, включеної до спостереження. Є характерною для більшості статистичних спостережень. Відсутність відповіді є наслідком неспроможності отримати вимір однієї або декількох спостережуваних змінних для одного або декількох k елементів, відібраних для спостереження. Подія зумовлюється широким спектром причин: неможливість зв'язатися із респондентом, відсутність респондента за адресою обстеження, неможливість для респондента надати відповідь, неспроможність, категорична відмова надати відповідь, недоступність респондента, неповернений формуляр тощо. У перших двох випадках контакт з обраним елементом взагалі не встановлюється.	CBS Methods Series Glossary. SDMX, 2009.
B050	Вінсоризація	Зміна значень у вибірці з метою отримання надійної і не залежної від великих залишків оцінки.	Memobust, 2014.
B051	Вплив рухомих святкових днів	Систематичні зміни значень часового ряду, які пов'язані з нефіксованими датами свят, тобто такими, які кожного року змінюються, як, наприклад, у різних країнах – це Великдень, Песах, Рамадан, Китайський Новий рік або День праці США. Оцінка одного такого фактору або їх комбінації визначає у часових рядах загальну складову рухомих святкових днів.	US Census Bureau.
B052	Вплив формату звернення до респондента	Найбільш загально: залежність відповіді респондента від використання певного формату звернення до нього. Під впливом формату розуміється	De Leeuw, Hox & Dillman, 2008. Memobust, 2014.

1	2	3	4
		зміщення вимірювань. Чистий вплив формату є зміщенням вимірювання, яке безпосередньо зумовлене певним форматом. У деяких обстеженнях вплив формату є несуттєвим, оскільки ідентичні запитальники використовуються в усіх форматах. Більшість проблем виникає, коли формат обстеження з використанням поштового зв'язку поєднується з форматом з підтримкою інтерв'юера.	
B053	Впливова помилка	Помилка, яка істотно впливає на дані, передбачені для опублікування.	CBS Methods Series Glossary.
B054	Вторинна територіальна одиниця вибірки (ВТОВ)	Територіальна одиниця, яка відібрана на другому ступені формування територіальної вибірки при застосуванні багатоступеневого територіального відбору.	Методика формування вибірових сукупностей респондентів у рамках діючої системи проведення вибірових обстежень населення, з урахуванням вибірового обстеження "Статистика доходів і умов життя в Європейському Союзі EU-SILC", Держстат.
B055	Вторинне виключення	З метою досягнення бажаного захисту ризикових з точки зору можливого розкриття первинної інформації даних застосовується техніка виключення додаткових комірок, які є поза зоною ризику, що називається вторинним (або додатковим) виключенням даних. Цей підхід потребує обґрунтованого вибору механізму додаткового виключення комірок для гарантування бажаного рівня	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		невизначеності для чутливих до розкриття комірок на найвищому рівні агрегації опублікованої статистичної інформації.	
B056	Вторинне джерело	Джерело, в якому містяться вторинні дані.	Golden, 1976.
B057	Вторинне дослідження	Дослідження, у якому використовуються вторинні джерела даних.	Golden, 1976.
B058	Вторинні дані	Дані, які збираються нестатистичними організаціями і для яких не визначено концептуальні статистичні метадані або метадані про процеси, але які надходять до статистичної організації з метою їх використання в процесі виробництва статистичної інформації.	Daas and Arends-Toth, 2012.
Г			
Г001	Галузь	Група виробничих одиниць, які випускають подібну продукцію та мають подібні виробничі процеси. Класифікація галузей заснована на НАСЕ. Сукупність усіх виробничих одиниць, які здійснюють переважно однакові або подібні види виробничої діяльності. Вимоги до класифікації галузей економіки встановлюються законом.	Memobust, 2014. Господарський кодекс України (Стаття 260. Галузі економіки та їх класифікація).
Г002	Гетероскедастичність	Послідовність випадкових величин є гетероскедастичною за наявності у ній підсукупностей з відмінною дисперсією.	Memobust, 2014.
Г003	Гіперонім	Узагальнення терміна або більш загальний термін. Гіперонімом називають загальне видове (родове поняття), в підпорядкуванні якого знаходяться гіпоніми, що виражають імена понять. Наприклад, гіперонімові "тварина"	Hacking & Willenborg, 2012.

1	2	3	4
		підпорядковані гіпоніми "кішка", "корова", "вовк", тощо. Протилежне терміну "гіпонім". Застосовується у класифікаціях.	
Г004	Гіпонім	Спеціалізація терміна або більш конкретний термін. Протилежне до терміну "гіперонім". Застосовується у класифікаціях.	Hacking & Willenborg, 2012.
Г005	Глобальна скорингова функція	Глобальна скорингова функція представляє собою комбінацію всіх визначених локальних скорингових функцій, тобто скорингових функцій, визначених для окремих змінних.	EDIMBUS Manual, 2012.
Г006	Головна основа статистичних спостережень	Копія реєстру (об'єднання реєстрів) на певний момент часу для визначення меж загальної сукупності одиниць певного роду для здійснення статистичних спостережень за цими одиницями на базі конкретного реєстру (реєстрів). На базі головної основи статистичних спостережень формуються основи (генеральні сукупності) для кожного конкретного спостереження. Прикладом головної основи статистичних спостережень в економічній статистиці є копія реєстру підприємств для визначення сукупностей статистичних одиниць для збору різних економічних статистичних даних за різними спостереженнями. Іншим прикладом може бути копія реєстру адрес помешкань для створення спільної сукупності для проведення різних обстежень населення. Спільна головна основа статистичного спостереження і спільний період проведення статистичних спостережень сприяють інтеграції і зв'язуванню статистичних даних, що надходять	ESS Handbook on the design and implementation of business surveys, 1998.

1	2	3	4
		з різних спостережень, а також уникненню дублювання інформації і зайвого навантаження на респондентів.	
Г007	Горизонтальне агрегування	Горизонтальне агрегування групує рядки та агрегує значення стовпців (або вирази) в межах однієї групи об'єктів, у якій усі об'єкти перебувають на однаковому ієрархічному рівні. Прикладами можуть бути дані, агреговані за країнами або регіонами, що дозволяє здійснювати просторові порівняння. Іншим прикладом горизонтального агрегування є агрегування даних з виробництва рівнозначних продуктів у межах однієї широкої групи продуктів або найнижчого виду діяльності. В межах такої групи у процесі виробництва споживаються якісно близькі види ресурсів, а не кінцеві продукти, спрямовані на задоволення близьких за середнім рівнем корисності споживацьких потреб.	European Communities, 2001.
Г008	Граничне значення ваг	Обмежувальні значення, які встановлюються при підборі статистичних ваг (нижнє порогове значення і верхнє порогове значення).	SDMX, 2009.
Г009	Граничний поріг	Порогова величина, яка використовується насамперед з метою мінімізації витрат та навантаження на респондентів. Використання граничного порогу передбачає виключення з цільової сукупності (а отже, і з основи вибірки) усіх одиниць спостереження, які мають менші за порогове значення цільової змінної, тобто їх внесок у загальний статистичний результат розглядається як несуттєвий. Використовується у цензових спостереженнях.	SDMX, 2009.

1	2	3	4
Г010	Граф допустимого парування	Підграф графа МС (максимально спільного), що відповідає критеріям, установленим для відповідного графа. Ці критерії відносяться принаймні до максимального рівня наявних точок або їх частини (обмеження рівня).	Memobust, 2014.
Г011	Група підприємств	Об'єднання підприємств, пов'язаних між собою юридично та/або фінансово. Група підприємств може мати більше одного центру прийняття рішень, передусім стосовно політики з виробництва, продажів й прибутку. Група може централізувати певні аспекти керування фінансами та податками. Група є економічною одиницею, уповноваженою здійснювати вибір, особливо стосовно одиниць, які до неї належать.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III C.
Г012	Група редагування	Компонент правила редагування для виявлення однорідної підмножини одиниць, у межах якої до тестової змінної може застосовуватись установлена область допустимих значень.	Norberg, 2011.
Д			
Д001	Дані	Характеристики або інформація, переважно кількісного характеру (хоча можуть бути і якісного характеру), які збираються і опрацьовуються в ході статистичного спостереження. В офіційній статистиці виділяють два види даних: первинні і статистичні. Первинні дані – інформація щодо кількісної та якісної характеристик явищ та процесів, яка подана респондентами під час статистичних спостережень. Статистичні дані – інформація, отримана на підставі проведених статистичних спостережень, що опрацьована і подана у	SDMX, 2009. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.

1	2	3	4
		формалізованому вигляді відповідно до загальноприйнятих принципів та методології.	
Д002	Дані щодо актуалізації статистичної інформації	Набір даних, який містить інформацію про зміну статистичних оцінок у часі із зазначенням інформації і роз'яснень стосовно політики з поширення статистичної інформації, календаря перегляду даних, пояснення джерел, які застосовуються для перегляду, та статусу опублікованих даних.	OECD, 2006.
Д003	Двродольний граф (біграф, двочастковий граф)	Граф, який представляє можливі пари записів з двох наборів даних, тобто в якому множина вершин може бути розбита на дві підмножини так, що кожне ребро графа має одну вершину з першої підмножини і одну з другої, і не існує ребер між вершинами однієї й тієї самої частини.	Memobust, 2014.
Д004	Дедуктивна імпутація	Імпутація, за якої окремі положення логічно виводяться із загальних положень для можливості отримання імпутованих значень у детерміністичний спосіб.	CBS Methods Series Glossary.
Д005	Дедуктивне редагування	Редагування даних, за якого окремі положення логічно виводяться із загальних положень для можливості здійснення коригувань, виходячи з нередатованих даних.	Memobust, 2014.
Д006	Дедуплікація	Процес виявлення та послідовного виключення з файла записів, які стосуються однієї і тієї ж одиниці (за певний період) і при цьому дублюються, або трапляються у файлі кілька разів. Кінцевим результатом дедуплікації має бути наявність у файлі лише одного примірника кожного запису.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
D007	Деагрегування	Розбивка спостережень, як правило, в рамках однієї ієрархічної гілки, до нижчого ієрархічного рівня з метою отримання більшої деталізації в ході здійснення спостереження.	SDMX, 2009.
D008	Деконцентрація	Зміни (розпад та поділ), що передбачають наявність одного підприємства до події і більше одного підприємство – після події.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics.
D009	Державна статистична діяльність	Сукупність дій, пов'язаних з проведенням державних статистичних спостережень, яка спрямована на виробництво та поширення офіційної державної статистичної інформації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
D010	Державне статистичне спостереження	Державні статистичні спостереження проводяться органами державної статистики та іншими виробниками офіційної статистики відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України плану державних статистичних спостережень.	Стаття 10 "Статистичні спостереження" Закону України "Про офіційну статистику".
D011	Детерміністська імпутація	Імпутація, відповідно до якої визначається єдине, унікальне, значення для імпутації відсутнього або суперечливого елемента даних. Це означає, що у випадку повторення процесу імпутації використовуватиметься ідентичне значення.	EDIMBUS Manual, 2012.
D012	Детерміністське зв'язування записів	Зв'язування записів, відповідно до якого зв'язки виявляються тоді і лише тоді, коли існує повна узгодженість унікальних (індивідуальних) ідентифікаторів або набору спільних ідентифікаторів для відповідних змінних.	Memobust, 2014.
D013	Джерело даних	Набір даних, набір метаданих, база даних або сховище метаданих, якими передбачено доступ до даних або метаданих.	SDMX, 2009.

1	2	3	4
Д014	Дизайн вибірки (план вибірки)	Організаційно-логічна модель структури вибіркової сукупності та принципів її формування, яка надає інформацію про розміри генеральної сукупності, вибіркової сукупності та остаточної вибіркової сукупності, а також про порядок визначення страт і методологію відбору одиниць до вибіркової сукупності. Якістю плану вибірки значною мірою визначається репрезентативність вибіркової сукупності, отриманої за визначеними у плані правилами.	SDMX, 2009.
Д015	Дисперсія	Середньоквадратичне відхилення змінної (оцінки) від її середнього значення. Відображає розсіювання емпіричних значень навколо їхнього середнього.	ESS Handbook on Precision Requirements and Variance Estimation for Household Surveys. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
Д016	Дисперсія вибіркова	Оцінка генеральної дисперсії, обчислена на основі вибірки. Дисперсія вибіркова є спроможною (консистентною) зміщеною оцінкою генеральної дисперсії. У практиці вибірових спостережень застосовується також такий параметр, як дисперсія вибірок: середній квадрат відхилень оцінок показника за всіма можливими вибірками цього дизайну (відтвореннями) від середнього значення оцінки за всіма вибірками.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
Д017	Дистанційна трансформація даних	Он-лайн трансформація чутливих до розкриття мікроданих, які зберігаються в захищеній внутрішній мережі статистичної організації, у форму, необхідну користувачеві за надісланим ним скриптом. Якщо після контролю результат	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		трансформації вважається безпечним з точки зору ризику розкриття, то трансформовані дані направляються автору скрипту. У протилежному випадку запитувач отримує повідомлення про те, що його запит не може бути задоволений. Дистанційна трансформація даних може здійснюватись або шляхом відправки скриптів для певного статистичного програмного пакету, такого як SAS, SPSS або STATA, який функціонує на віддаленому сервері, або за допомогою спеціальної клієнтської системи, розміщеної на робочому столі персонального комп'ютера користувача.	
D018	Дистанційний доступ до мікроданих	Санкціонований онлайн-доступ до захищених мікроданих.	Memobust, 2014.
D019	Дійсне значення	Фактичне значення сукупності, яке можна отримати, застосовуючи досконалі інструменти вимірювання і уникаючи помилок будь-якого типу, як при зборі первинних даних, так і при виконанні математичних операцій.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
D020	Довірчий інтервал	Статистична оцінка, обчислена на основі спостережуваних даних, яка пропонує діапазон правдоподібних значень для невідомого параметра (наприклад, середнього). Довірчий інтервал для невідомого параметра базується на вибірці розподілу відповідного оцінювача. Інтервал має відповідний рівень довіри стосовно того, що параметр перебуває в запропонованому діапазоні значень. Рівень довіри визначається експертно: більш високим ступеням довіри відповідають більш широкі, тобто менш точні, довірчі інтервали. Довірчий інтервал визначається	Sandercock, Peter A.G., 2015.

1	2	3	4
		перед дослідженням даних. Фактори, що впливають на вибір діапазону довірчого інтервалу, включають розмір вибірки, рівень довіри та вибіркочну дисперсію. Більша вибірка, як правило, дає кращу оцінку параметру сукупності за умови рівності інших факторів. Більш високий рівень довіри, як правило, створює більш широкий довірчий інтервал.	
D021	Додавання шуму	Захист інформації від розкриття, при якому перед створенням таблиці до певних значень даних додається множник випадкового шуму. Отже, унеможлиблюється розкриття інформації за відносно невеликих змін у більшості табличних значень.	US Bureau of census: Glossary - Abbreviations and Symbols.
D022	Домогосподарство	Сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують і витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати в будь-яких із цих стосунків або бути і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи.	Методика формування вибірових сукупностей респондентів у рамках діючої системи проведення вибірових обстежень населення, з урахуванням вибірового обстеження "Статистика доходів і умов життя в Європейському Союзі EU-SILC", Держстат. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про Всеукраїнський перепис населення".

1	2	3	4
D023	Допоміжна змінна	Змінна, яка корелює з цільовою змінною і спостерігається для всіх одиниць сукупності.	CBS Methods Series Glossary.
D024	Допоміжне кодування	Кодування текстової змінної, яке здійснюється під час опитування (інтерв'ювання).	Memobust, 2014.
D025	Допоміжні види економічної діяльності	Види діяльності, які виконують переважно у сфері послуг, а їх результати використовує сам суб'єкт задля обслуговування його основного та другорядних видів економічної діяльності (керування підприємством, бухгалтерський облік, транспортування, складування, закупівля, збут, ремонт, технічне обслуговування тощо). Діяльність є допоміжною, якщо вона відповідає усім таким умовам: діяльність здійснюється для потреб самої одиниці; ресурси (сировина та матеріали) складають частину витрат одиниці; продукція (як правило, послуги, рідше – товари) не є частиною кінцевої продукції одиниці і не використовується для формування валового основного капіталу; подібна діяльність у такому самому обсязі здійснюється іншими подібними виробничими одиницями.	Національний класифікатор України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності". Методологічні основи та пояснення до позицій Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД-2010).
D026	Дослідження сприйнятого звітного навантаження	Обстеження, яке спрямоване на виявлення та оцінку сприйнятого звітного навантаження. Обстеження здійснюється із використанням певних загальних методологічних принципів, наприклад, "Ключові питання дослідження сприйнятого звітного навантаження" слугують основою для побудови відповідних цільових опитувальників щодо навантаження, яке відчують респонденти у зв'язку з певним	Dale and Haraldsen, 2007.

1	2	3	4
		статистичним обстеженням.	
D027	Доступність і ясність	Викладення державної офіційної статистичної інформації в ясній і доступній формі та поширення її у зручний спосіб із супроводженням метаданими і поясненнями.	Стаття 4. "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику".
D028	Другорядні види економічної діяльності	Другорядний вид економічної діяльності – це будь-яка інша економічна діяльність одиниці, результатом якої є товари або послуги, призначені для реалізації третім сторонам. Додана вартість, створювана другорядним видом діяльності, має бути менше, ніж додана вартість, створювана основним видом діяльності.	Методологічні основи та пояснення до позицій Класифікації видів економічної діяльності КВЕД-2010.
D029	ДЧД ("день – частина дня")	Комбінація "день – частина дня" є базовою одиницею часу для розподілу інтерв'юєрів для обстеження за методом САТІ. Зазвичай виділяють три ДЧД: ранок, день, вечір. Однак можливі і практикуються й інші варіанти.	Memobust, 2014.
Е			
E001	Економічна діяльність	Процес виробництва продукції (товарів та послуг), який здійснюється з використанням певних ресурсів: сировини, матеріалів, устаткування, робочої сили, технологічних процесів тощо. Економічну діяльність характеризують витрати на виробництво, процес виробництва та випуск продукції. Одиниця може здійснювати один або декілька видів економічної діяльності, віднесених до однієї або декількох класів КВЕД. Розрізняють основний, другорядні та допоміжні види економічної діяльності.	Національний класифікатор України "Класифікація видів економічної діяльності" ДК 009:2010.
E002	Елемент невідповіді	Відсутність окремих елементів даних у наданій респондентом інформації або непридатність	EDIMBUS Manual, 2012.

1	2	3	4
		окремих елементів даних до використання.	
E003	Емпіричний найкращий лінійний незміщений прогноз	Емпіричний найкращий лінійний незміщений прогноз – оцінка, отримана шляхом поєднання оцінки дисперсійних компонентів з оцінкою BLUP (найкращий лінійний незміщений прогноз), тобто оцінка, яка мінімізує дисперсію у класі всіх лінійних незміщених оцінок. Незміщеність відноситься до модельних розподілів спостережень. Прогноз, отриманий шляхом поєднання оцінки дисперсійних компонентів з оцінкою BLUP (найкращий лінійний незміщений прогноз).	Memobust, 2014.
E004	Ефект інтерв'юера	Вплив на відповіді респондентів, що виникає через різні способи, якими інтерв'юери здійснюють одне і те саме опитування.	Memobust, 2014.
E005	Ефект останнього варіанта	Варіант відповіді, який має більшу ймовірність бути обраним респондентом, якщо він розташований наприкінці, а не на початку переліку варіантів відповіді.	Memobust, 2014.
E006	Ефект першого варіанта	Певний варіант відповіді опитування має більшу ймовірність бути обраним, коли він поданий на початку, а не наприкінці переліку варіантів відповіді.	Memobust, 2014.
E007	Ефект робочого (торгового) дня	Систематичний феномен у складі щомісячних часових рядів, пов'язаний зі щомісячними змінами кількості днів і тижнів, а також зі зміною тривалості лютого у високосні роки. Для часових рядів потоку, які відбивають щоденну діяльність підприємств впродовж місяця (наприклад, денні обсяги виробництва та продажів впродовж місяця),	US Census Bureau.

1	2	3	4
		важливими є їх збільшення або зменшення порівняно із середнім рівнем за місяць для кожного робочого дня тижня. Для таких часових рядів тривалість лютого також може мати вплив. Для часових рядів запасу, наприклад, прояв тенденції показника запасів до зростання або падіння в день вимірювання (зазвичай це останній день місяця), може також мати різний щорічний вплив. Спроби вимірювання аналогічних ефектів у квартальних часових рядах рідко дають гарний результат. Часовий ряд прогнозного ефекту робочого (торгового) дня визначає складову робочого (торгового) дня для часового ряду.	
E008	Ефект сегментування	Характеристика, яка є типовою для інтерактивного електронного опитування (електронного формуляра) і полягає у одномоментному відображенні на екрані лише одного запитання, що унеможлиблює для респондента загальний перегляд формуляра.	Memobust, 2014.
Є			
Є001	Європейська статистична система (ЄСС)	Партнерство, до якого входять Євростат, національні статистичні інститути (НСІ) та інші національні статистичні установи, відповідальні в кожній державі-учасниці за виробництво і поширення європейської статистичної інформації.	Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.
Ж			
Ж001	Жорстке обмеження	Обмеження, яке повинно безумовно виконуватися.	Memobust, 2014.
З			
3001	Забезпечення якості	Складова менеджменту якості, спрямована на створення впевненості в тому, що вимоги до якості будуть виконані.	ISO 9000:2005 "Систем и менеджменту якості. Основні положення та словник".

1	2	3	4
3002	Загальна похибка спостереження	Накопичення всіх похибок, які можуть виникнути під час планування статистичного спостереження, збору, обробки та аналізу даних.	Biemer, 2010.
3003	Залежності (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 10 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (Object-oriented Quality and Risk Management), яким визначаються залежності пріоритетної області від інших пріоритетних областей.	Van Nederpelt, 2012.
3004	Запобіжний захід	Захід для передбачення та уникнення проблеми з якістю.	Memobust, 2014.
3005	Засіб комунікації	Канал, який використовується під час статистичного спостереження для зв'язку та співпраці з респондентами, інформування, надання інструкцій, здійснення встановлених процедур у разі відмови респондента надавати відповідь, а також для інформаційної підтримки респондентів.	Snijkers and Giesen, 2013.
3006	Захист чутливих даних шляхом округлення	Округлення відноситься до групи методів захисту табличних даних від розкриття і передбачає навмисне викривлення вихідних даних. Округлення використовується для захисту невеликих значень від розкриття. Метод полягає в округленні кожного числа у бік збільшення чи у бік зменшення з використанням або детерміністичного методу (експертна оцінка), або з використанням ймовірнісного методу (випадкове округлення) до найближчого цілого числа, кратного базі округлення. Адитивний характер таблиці зазвичай руйнується цим процесом, що ускладнює ідентифікацію індивідуальних даних. Округлення також може слугувати методом перекодування мікроданих.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
3007	Заходи (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 5 у моделі Об'єктно-орієнтоване управління якістю та ризиками (Object-oriented Quality and Risk Management), на якому визначаються дії (заходи) для управління зоною фокусування з метою її контролю. Контекст: можна виділити профілактичні, коригувальні та сигнальні заходи.	Van Nederpelt, 2012.
3008	Збір статистичних даних	Комплекс дій з опрацювання статистичних даних, який має на меті збір первинних даних для подальшого продукування вихідних результатів статистичного спостереження.	Terminology on Statistical Metadata, Conference of European Statisticians Statistical Standards and Studies, No 53, UNECE, Geneva, 2000.
3009	Збірник описів	Набір описів та їх кодів.	Hacking & Willenborg, 2012.
3010	Зв'язування записів	Ідентифікація того, чи два записи в базі даних стосуються одного і того ж реального об'єкта.	EDIMBUS Manual, 2012.
3011	Зважений метод найменших квадратів	Значення параметру, яке мінімізує зважений квадрат відстані між прогнозованим і спостережуваним значенням змінної.	Memobust, 2014.
3012	Зважування	Процес присвоєння ваг респондентам обстеження з подальшим їх використанням для отримання оцінок параметрів сукупності шляхом обчислення зважених величин спостережуваних значень.	CBS Methods Series Glossary.
3013	Звірка й погодження даних	Процес коригування даних, отриманих із двох різних джерел, з метою усунення або, принаймні, зменшення впливу виявлених розбіжностей.	SDMX, 2009.
3014	Звіт для користувачів (звіт з метаданих)	Звіт, підготовлений для користувачів статистичної інформації, який містить у собі метадані, насамперед з якості, і	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020

1	2	3	4
		дозволяє користувачам визначитись із відповідністю конкретного статистичного продукту їхнім потребам.	edition.
3015	Звітна одиниця	Одиниця, яка є джерелом даних, тобто така, яка повідомляє дані. Одиниця, до якої прив'язаний формуляр статистичного спостереження і щодо якої він заповнюється. Вона може бути одиницею спостереження або засобом формування необхідної цілісної інформації щодо одиниць спостереження. У випадку, наприклад, заповнення бухгалтерським відділом формуляра статистичного спостереження окремо по кожному географічно відокремленому підрозділу підприємства, ці відокремлені підрозділи є звітними одиницями.	Memobust, 2014.
3016	Звітне навантаження	Зусилля, з точки зору витрат часу і вартості, необхідні респонденту, щоб дати задовільні відповіді на статистичне обстеження. Має вплив на протікання і на результати статистичного спостереження, але не залежить безпосередньо від його виконавців чи організаторів. Ця концепція також уключає суб'єктивне ставлення респондентів до спостереження, зокрема щодо корисності статистичних спостережень загалом.	SDMX , 2009. Hedlin et al., 2005.
3017	Зворотний зв'язок за результатами статистичного спостереження	Інформація, отримана в результаті статистичного спостереження, яка використовується для оновлення статистичного реєстру.	Memobust, 2014.
3018	Зіставлення	Процес поєднання записів одиниць, представлених у двох наборах даних із спільними або дуже подібними характеристиками у формі первинних або об'єктних величин.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
3019	Злиття даних (синтетичне узгодження даних)	Заснований на статистичній моделі метод отримання спільної статистичної інформації з використанням даних, що надходять із двох або більше джерел. Потенційні переваги цього підходу полягають у можливості розширити додаткове використання й аналіз наявних джерел даних (наприклад, наскрізна статистична інформація, що охоплює широкий спектр соціально-економічних аспектів) без збільшення витрат та навантаження на респондентів. Є складною операцією, яка вимагає спеціальної технічної експертизи та відповідної методології. Виділяють два можливі підходи злиття даних: макропідхід відноситься до виявлення будь-якої структури, яка описує взаємозв'язки між змінними, які безпосередньо не спостерігаються в наборах даних, наприклад, спільні розподіли, граничні розподіли або кореляційні матриці; мікропідхід відноситься до створення повного файлу мікроданих, у якому дані про всі змінні доступні для кожної одиниці.	Statistical matching: a model based approach for data integration, Eurostat, 2013.
3020	Злиття підприємств	Цю подію можна розглядати як протилежність події поділу підприємств. Під нею розуміється об'єднання виробничих факторів двох або більше підприємств в одне нове підприємство так, що попередні підприємства більше не можуть бути ідентифіковані. При цьому є відсутніми як безперервність, так і виживання попередніх підприємств. Разом з тим, закриття попередніх підприємств не вважається їх ліквідацією (смертю підприємств). Так само новостворене у результаті злиття підприємство не	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 4).

1	2	3	4
		вважається подією народження.	
3021	Зменшення ваги	Коригування ваг у бік зменшення у випадку, коли вони перевищують певне значення.	Memobust, 2014.
3022	Змінна	Характеристика спостережуваної одиниці, яка може набувати більше одного значення з набору можливих значень, яким може бути присвоєний або числовий вимір, або класифікаційна категорія. Статистична змінна повідомляє про характеристику спостережуваної статистичної одиниці і є частиною статистичних даних. На підставі цих даних та з використанням статистичних методів, описаних у GSBPM, отримуються статистичні продукти.	OECD Glossary of statistical terms, 2005. CROS portal.
3023	Змінна відповіді	Змінна, яка використовується для визначення значень у таблиці. Інший тип змінної, яка використовується для визначення таблиці, є інтервальною змінною.	Memobust, 2014.
3024	Змінна запасу	Економічна змінна, яка на певний момент часу вимірює кількість чогось (інвестиції, продукція), що, можливо, накопичилось протягом минулих періодів. Дивіться також "змінна потоку".	Memobust, 2014.
3025	Змінна потоку	Економічна змінна, яка вимірює кількість чогось за певний період часу. Дивіться також "змінна запасу".	Memobust, 2014.
3026	Змінні зіставлення даних	Загальні ідентифікатори, кількісні або якісні, обрані для порівняння записів між файлами.	Memobust, 2014.
3027	Зміщення оцінки	Систематична похибка, яка позбавляє статистичний (середній) результат репрезентативності через його систематичне викривлення на відміну від	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013. SDMX, 2009.

1	2	3	4
		випадкової похибки, яка може спричиняти одномоментні викривлення, але не впливати на середній результат. Зміщення оцінки – це різниця між її математичним сподіванням і дійсним значенням параметра (цільового параметра). Коли зміщення дорівнює нулю, оцінку називають незміщеною. Математичне сподівання зазвичай розраховується на множині всіх можливих вибірок (випадковий підхід). В іншому випадку математичне сподівання розраховується відповідно до прийнятої моделі (підхід, що базується на моделі).	
3028	Значення-важель (впливове значення)	Міра того, наскільки суттєво незалежна змінна X у функції Y (залежна змінна) відхиляється від середнього значення. Це точка, яка є викидом у напрямку X і потенційно може бути впливовою за умови, якщо її залишок буде помірно суттєвим. Точка-важель може мати вплив на оцінки коефіцієнтів регресії.	Memobust, 2014.
3029	Зовнішній ключ	Ключове значення, яке трапляється в записі, але не може бути застосоване для ідентифікації запису. Отже, це зовнішній ключ, який перебуває поза ключем набору даних. Мета зовнішнього ключа полягає в зіставленні із записом з іншого набору даних, який, наприклад, містить у собі додаткові дані, що базуються на цьому ключі. Атрибут (набір атрибутів) в деякому відношенні R, який відповідає первинному ключу іншого відношення або того ж таки відношення R.	Memobust, 2014.
3030	Зона фокусування	Поєднання об'єкта із супутнім атрибутом. Приклади: точність оцінок, правильність методології, ясність опису.	Van Nederpelt, 2012.

1	2	3	4
3031	Зріз даних	Дані щодо певних спостережень сукупності або щодо репрезентативної підсукупності в конкретний момент часу. Наприклад, структурні дані.	Memobust, 2014.
3032	Зрозумілість лог-інформації	Ступінь можливої легкості прочитання, розуміння та інтерпретування лог-інформації.	Memobust, 2014.
I			
I001	Ідентифікатор об'єкта	У технології баз даних ідентифікатором об'єкта є ім'я змінної або комбінації змінних, яке задовольняє таким вимогам: значення змінної (комбінації змінних) є унікальним у таблиці (наборі даних) і тому однозначно визначає відповідний запис; заповнення змінної (комбінації змінних) є суцільним і тому відповідний запис не може бути порожнім; поєднання змінних є мінімальним: видалення однієї зі змінних призводить до неможливості однозначного визначення запису; якщо пов'язані таблиці мають посилання на іншу таблицю, в якій присутня відповідна змінна (комбінація змінних), це слугує для встановлення взаємозв'язку між цими таблицями.	Memobust, 2014.
I002	Індивідуальні дані	Дані про фізичних або юридичних осіб.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
I003	ІКА	Інформаційний критерій (критерій акаїке), який є мірою відносної якості статистичних моделей: $AIC=2k-2\log(lik)$, де k – кількість оцінюваних параметрів у моделі, а lik – максимальне значення функції правдоподібності.	Memobust, 2014.
I004	Імпутація	Порядок уведення значення для конкретного елемента даних, коли	UNECE Glossary of Terms on Statistical

1	2	3	4
		відповідь відсутня або не є придатною для використання, або конкретне значення змінної, яке заповнюється під час процесу імпутації.	Data Editing, 2007. CBS Methods Series Glossary.
I005	Імпутація "hot-deck"	Імпутація даних, при здійсненні якої донорський запис береться з того ж самого обстеження, що і запис із відсутнім елементом(ами). Цей донорський запис використовується для підстановки значень для відсутнього або суперечливого елемента даних.	EDIMBUS Manual, 2012.
I006	Імпутація за даними донора (донорська імпутація)	Імпутація даних, при здійсненні якої імпутоване значення копіюється з донорського запису, який за багатьма параметрами є наближеним до запису отримувача.	CBS Methods Series Glossary.
I007	Імпутація за найближчим сусіднім значенням	Імпутація даних, при здійсненні якої донор обирається так, щоб мінімізувати показник відстані між донором і отримувачем.	EDIMBUS Manual, 2012.
I008	Імпутація за найближчим сусіднім усередненим значенням k	Імпутація даних, при здійсненні якої імпутоване значення розраховується як середнє із значень k -найближчих донорів, відібраних так, щоб відстань між донором та одержувачем була мінімальною.	EDIMBUS Manual, 2012.
I009	Імпутація лонгітюдна	Імпутація, при здійсненні якої використовуються попередні зареєстровані значення певної змінної щодо одного або декількох різних об'єктів.	CBS Methods Series Glossary.
I010	Імпутація методом "hot-deck" з використанням обмеженої відстані	Імпутація даних, при здійсненні якої вибір донора відсутніх даних може здійснюватись лише одноразово, а підскупність донорів обирається так, щоб мінімізувати загальну відстань узгодження.	Memobust, 2014

1	2	3	4
I011	Імпутація методом "cold-deck"	Імпутація даних, при здійсненні якої проводяться умовні розрахунки відсутніх величин методом підстановки. Донорський запис походить з іншого набору даних, ніж запис-отримувач.	Memobust, 2014
I012	Імпутація множинна	Імпутація, в ході здійснення якої спостереження з помилковими та/або відсутніми значеннями підлягають багаторазовій стохастичній імпутації. Множинна імпутація дозволяє за певних умов правильно оцінити дисперсію. Така оцінка заснована на комбінації внутрішньогрупової і міжгрупової дисперсії множинно імпутованих даних.	EDIMBUS Manual, 2012.
I013	Імпутація на основі моделі	Імпутація даних, при здійсненні якої розрахунки відсутніх величин проводяться на основі вичерпно описаної статистичної моделі. Наприклад, використання середніх, медіан, рівнянь регресії, тощо, для імпутації змінної.	EDIMBUS Manual, 2012.
I014	Імпутація стохастична	Імпутація, якою передбачається, що імпутоване значення містить випадкову складову, через що повторення імпутації призводить кожного разу до іншого результату.	EDIMBUS Manual, 2012.
I015	Імпутація стохастична регресійна	Імпутація на основі моделі, якою передбачається, що замість відсутнього значення вставляється значення, отримане як сума прогнозного значення відповідно до моделі регресії та випадкової похибки.	Memobust, 2014.
I016	Індекс	Статистичний узагальнюючий показник, який є мірою змін у репрезентативній групі окремих значень даних, або іншими словами, складеною мірою, яка агрегує набір інших показників або індексів нижчого рівня агрегації. Вид індексу та методи його	OECD-JRC, 2008. Eurostat, 2006.

1	2	3	4
		побудови залежать від мети, доступних даних та міжнародних статистичних стандартів. Індекси виконують дві функції: – синтетичну – як узагальнююча характеристика зміни явища; – аналітичну – для вивчення впливу окремих факторів на зміну явища. Індекс є співвідношенням двох значень показника, що індексується: оціночного (поточного) і обраного за базу порівняння. Форми вираження індексу: коефіцієнти, проценти, проміле. Загальними етапами побудови індексів є такі: – визначення теоретичних засад; – визначення кола необхідних даних; – імпутація відсутніх даних; – багатовимірний аналіз; – розрахунок індивідуальних індексів; – нормалізація; – зважування; – агрегування; – аналіз чутливості – узгодження з іншими показниками; – візуалізація. За необхідності також передбачаються етап коригування на сезонність.	
I017	Інституційна одиниця	Первинний центр прийняття економічних рішень, для якого є характерними однотипність поведінки і автономність дій при здійсненні своєї основної функції. Одиниця розглядається як складова інституційної одиниці, якщо вона володіє автономією прийняття рішень щодо своєї основної функції, тобто є самостійною, і веде повний набір бухгалтерських рахунків. Одиниця є самостійною при	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex, Section III B. Класифікація

1	2	3	4
		здійсненні своєї основної діяльності за умови, якщо вона несе відповідальність і є підзвітною за прийняті нею рішення і здійснені дії. Одиниця веде повний набір бухгалтерських рахунків за умови, якщо вона веде бухгалтерські записи, що охоплюють усі її економічні і фінансові операції, здійснені протягом звітного періоду, а також баланс активів і пасивів. Примітка: згідно з Положенням Євростату про статистичні одиниці "інституційна одиниця" відповідає поняттю "підприємство" в секторі корпорацій (фінансових та нефінансових). Це економічна одиниця, яка здатна від власного імені володіти активами, приймати зобов'язання, брати участь в економічній діяльності та вступати в операції з іншими одиницями. Основні ознаки інституційної одиниці: право самостійного володіння товарами й активами від власного імені, що надає їй можливість обмінюватися правами власності на ці товари й активи при операціях з іншими одиницями; здатність приймати самостійні економічні рішення і здійснювати економічну діяльність, за яку вона сама несе пряму відповідальність і відповідає перед законом; здатність приймати фінансові та інші зобов'язання, пов'язані з майбутньою діяльністю, від свого імені, а також укладати договори та контракти; існування для неї повного набору рахунків, включаючи баланс активів і пасивів, або практичної можливості – як з економічної, так із юридичної точки зору – щодо підготовки повного набору рахунків, а також статистичної звітності в разі необхідності.	індивідуального споживання за цілями, Держстат.

1	2	3	4
I018	Інтеграція	У межах статистичного виробничого процесу інтеграція відбувається на двох рівнях: інтеграція даних та інтеграція статистичних спостережень. Інтеграція даних передбачає інтеграцію даних з одного або декількох джерел. На цьому етапі поєднуються результати збирання даних. Вхідні дані можуть надходити із низки зовнішніх або внутрішніх джерел та з використанням різних інструментів збору, включаючи витяги з адміністративних та інших нестатистичних джерел даних. Адміністративні дані або інші нестатистичні джерела можуть доповнювати дані, безпосередньо зібрані в результаті статистичного обстеження. Цей підпроцес також уключає узгодження або створення нових показників, які узгоджуються між джерелами даних. Результатом є набір пов'язаних даних. Інтеграція даних може включати: поєднання даних з декількох джерел, як частина створення інтегрованої статистики, такої як національні рахунки; поєднання геопросторових даних та статистичних даних або інших нестатистичних даних; об'єднання даних з метою збільшення ефективної кількості спостережень деяких явищ; узгодження або реєстрація процедур зв'язку з метою зв'язування мікро- або макроданих з різних джерел; злиття даних – інтеграція з подальшим зменшенням кількості записів або заміною; визначення пріоритетів у випадках, коли два або більше джерел містять дані для однієї і тієї ж змінної з потенційно різними значеннями.	GSBPM (version 5.1). CROS portal.

1	2	3	4
		Інтеграція статистичних спостережень має на меті поєднання окремих спостережень в єдине спостереження або у систему спостережень для узгодженого використання реєстрів, оптимізації звітного навантаження, узгодження статистичних концепцій, зменшення дублювань запитуваних даних, контролю якості та економії ресурсів офіційної статистики.	
I019	Інтерактивне кодування	Кодування з використанням інтерактивної програми. Програма надає кодувальнику, який приймає всі рішення щодо кодування, необхідну базову або іншу інформацію. Програма також обробляє відповіді й можливу причину вибору відповідно до того, як це зазначено кодувальником.	Hacking & Willenborg, 2012.
I020	Інтерактивне комп'ютерне кодування	Підпроцес процесу оброблення статистичних даних, під час якого оператор присвоює коди описам даних, що вводяться до комп'ютера, працюючи в інтерактивному режимі, що дає оператору можливість здійснювати "навігацію" по словнику в пошуку відповідних кодів.	Brancato et al., 2002. Macchia S. and Murgia M., 2002.
I021	Інтерактивне редагування	Метод редагування, під час якого комп'ютерна програма перевіряє дані, а редактор-виконавець уносить необхідні коригування.	CBS Methods Series Glossary.
I022	Інтервал безпеки	Мінімальний розрахунковий інтервал, необхідний для збереження значення комірки таблиці, яка не задовольняє основному правилу виключення.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
I023	Інтервальна змінна (міжінтервального поєднання)	Змінна, яка використовується для визначення рядків та стовпців таблиці.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
I024	Інформаційна система органів державної статистики	Сукупність технічних, програмних, комунікаційних та інших засобів, які забезпечують процес збирання, збереження, оброблення, аналізу, захисту, поширення та використання офіційної державної статистичної інформації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
I025	Інформаційне обмеження	Визначення того, що може міститися в статистичних даних або у метаданих: зміст або набір ключових комбінацій, до яких можуть бути віднесені конкретні характеристики, визначені структурою даних (останнє стосується виключно статистичних даних).	SDMX, 2009.
I026	Інформаційний зловмисник	Особа, яка, керуючись злочинними намірами, намагається ідентифікувати конкретного респондента та відповідний індивідуальний запис мікроданих або отримати дані про окремі одиниці сукупності з агрегованих даних. Інформаційні зловмисники можуть керуватись наміром дискредитування НСО, піддання сумніву надійності результатів конкретного статистичного спостереження або заподіяння шкоди урядові країни та отримання у такий спосіб популярності та розголосу, а також бажанням доступу до корисної для них інформації щодо конкретних респондентів.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
I027	Історія (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 9 у моделі OQRM (Об'єктно-орієнтоване управління якістю та ризиками), на якому формулюється історія області фокусування.	Van Nederpelt, 2012.
Й			
Й001	Ймовірнісне зв'язування записів	Ймовірнісний метод прийняття рішення щодо можливості зв'язування певної пари записів.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
Й002	Ймовірність уключення	Ймовірність того, що при формуванні вибірки без заміни буде відібрана конкретна одиниця сукупності. Ця ймовірність може різнитись залежно від одиниці та плану вибірки.	CBS Methods Series Glossary.
Й003	Ймовірність пропорційна розміру (ЙПР)	Ймовірність уключення одиниці до вибірки, яка є пропорційною значенню певної характеристики (розміру) одиниці.	Memobust, 2014.
К			
K001	Калібрація системи статистичних ваг	Трансформація (коригування) системи ваг для одиниць спостереження, які взяли участь у вибірковому обстеженні, шляхом мінімізації функції відстані між калібраційними вагами та вагами, що коригуються, за умови, що калібраційні ваги дають точні оцінки зовнішніх змінних, відомих для генеральної сукупності або її частин.	Методика оцінювання показників за результатами поточних обстежень підприємств із питань статистики праці, Держстат.
K002	Кероване (чутливе) планування спостереження	Зміни між етапами процесу збору статистичних даних на підставі оперативного аналізу даних про процес, як правило, на основі відстеження співвідношення показників якості та витрат.	Memobust, 2014.
K003	Кількісні дані	Кількісні дані визначаються як значення даних у вигляді підрахунків або чисел, де кожен набір даних має унікальне числове значення, пов'язане з ним. Ці дані піддаються перевірці, а також є зручними для оцінки за допомогою статистичних і математичних методів.	Memobust, 2014.
K004	Клас імпутації	Підсукупність, для якої проводиться імпутація, без використання будь-якої інформації щодо решти сукупності. Для різних класів можуть використовуватись різні методи імпутації.	CBS Methods Series Glossary.

1	2	3	4
K005	Класифікатор	Документ, що містить класифікацію, відомості про її призначення і сферу застосування, а також за потреби відповідні пояснення.	Порядок розроблення національних класифікаторів.
K006	Класифікація	Множина об'єктів класифікації, систематизованих і розподілених за їх схожістю чи несхожістю відповідно до визначених ознак і прийнятих методів класифікації на підмножини, яким надані коди.	Порядок розроблення національних класифікаторів.
K007	Класифікатор відходів (КВд)	КВд забезпечує інформаційне підтримування у вирішенні широкого кола питань державного управління відходами та ресурсовикористанням на базі системи обліку та звітності, гармонізованої з міжнародними системами, зокрема, у галузі екології, захисту життя та здоров'я населення, безпеки праці, ресурсозбереження, структурної перебудови економіки, сертифікації продукції (послуг) та систем якості. Використання КВд створює нормативну базу для проведення порівнювального аналізу структури та обсягу утворення відходів у межах Європейської статистики усіх видів економічної діяльності, у тому числі Європейської виробничої статистики, статистики агрокомплексу, статистики послуг, а також порівнювального аналізу послуг, пов'язаних з відходами, на міжгалузевому, державному, міждержавному рівнях.	КВд, Держстат.
K008	Класифікатор професій (КП)	КП призначений для застосування центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, Федерацією роботодавців України, усіма суб'єктами господарювання тощо. Професійні назви робіт, які наведені у класифікаторі,	КП, Держстат.

1	2	3	4
		рекомендовано застосовувати під час утворення нових назв професій та посад у зв'язку з виникненням нових видів економічної діяльності та технологій.	
K009	Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД)	КВЕД-2010 забезпечує: статистичний облік підприємств і організацій за видами економічної діяльності; проведення державних статистичних спостережень економічної діяльності й аналізу статистичної інформації на макрорівні (складання показників національних рахунків – рахунків виробництва й утворення доходу, таблиці "витрати-випуск"); зіставлення національної статистичної інформації з міжнародною через застосування єдиної статистичної термінології, статистичних одиниць і принципів визначення та змінення видів економічної діяльності підприємств і організацій.	КВЕД-2010, Держстат.
K010	Класифікація зовнішньоекономічних послуг (КЗЕП)	КЗЕП передбачена для впорядкування статистичної інформації щодо експорту-імпорту послуг для зовнішньоторговельного та платіжного балансів України. КЗЕП містить види послуг, які використовують у звітності, системі обліку та статистиці експорту-імпорту послуг. КЗЕП визначає перелік категорій послуг, за якими проводиться державне статистичне спостереження щодо зовнішньої торгівлі послугами з метою одержання всебічної та вичерпної статистичної інформації про зовнішню торгівлю послугами для потреб складання зовнішньоторговельного та платіжного балансів України, а також оцінки розвитку економічних взаємовідносин	КЗЕП, Держстат.

1	2	3	4
		України з іншими країнами світу.	
K011	Класифікація інституційних секторів економіки (KICE)	KICE призначена для класифікації та кодування інституційних одиниць, що здійснюють виробництво, розподіл, перерозподіл, споживання і нагромадження, за секторами (підсекторами) економіки України відповідно до їхнього призначення.	KICE, Держстат
K012	Класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ)	КОПФГ призначена для використання органами державного управління та іншими користувачами для обліку, збирання й оброблення статистичної та адміністративної інформації, аналізу та узагальнення результатів економічної діяльності суб'єктів господарської (зокрема, підприємницької) діяльності, ведення державних реєстрів: ЄДРПОУ та Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР) тощо.	КОПФГ, Держстат.
K013	Класифікація CN	Комбінована номенклатура (Combined Nomenclature – CN) є головною класифікацією у статистиці міжнародної торгівлі товарами та послугами. CN базується на Гармонізованій системі опису та кодування товарів (Harmonised Commodity Description and Coding System) Всесвітньої митної організації (World Customs Organisation – WCO). Використовується державами-членами ЄС із 1988 року.	Combined Nomenclature, Eurostat, 2020.
K014	Класифікація NACE	NACE є аббревіатурою, яка використовується для позначення різних версій статистичних класифікацій видів економічної діяльності, розроблених у ЄС за період із 1970 року. Створює основу для збору та	NACE Rev. 2 Statistical classification of economic activities in the European Community. Національний

1	2	3	4
		представлення широкого спектру статистичних даних відповідно до видів економічної діяльності у різних галузях економічної статистики (виробництво, зайнятість, національні рахунки), а також в інших областях статистики. Класифікація побудована так, щоб код NACE можна було пов'язати зі статистичною одиницею, яка здійснює певні види економічної діяльності. Статистична інформація, вироблена на основі NACE, є порівнянною як на європейському, так і у більшості випадків на світовому рівнях. Використання NACE є обов'язковим в межах Європейської статистичної системи. Остання чинна редакція – NACE ред. 2 (ISSN 1977-0375) є основою для національної Класифікації видів економічної діяльності – КВЕД-2010.	класифікатор України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності".
K015	Класифікація NUTS	Класифікація територіальних одиниць для статистики (NUTS) – це спільна територіальна класифікація, яка ділить економічну територію держав-членів ЄС на територіальні одиниці (регіони) трьох рівнів (NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3) та має ієрархічну структуру. NUTS базується на Регламенті (ЄС) № 1059/2003 Європейського Парламенту та Ради від 26 травня 2003 року про встановлення загальної класифікації територіальних одиниць статистики (NUTS), який регулярно оновлюється.	Євростат, Statistics Explained, Glossary. Council Regulation (ЄС) № 1059/2003.
K016	Кластер	Група об'єктів, подібних за певною ознакою (ознаками)/група одиниць у кластерній вибірці/сукупність декількох однорідних елементів, що розглядається як самостійна одиниця з певними властивостями.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
K017	Ключ зіставлення	Одна або декілька ключових змінних, які використовуються для зіставлення двох і більше наборів даних.	Memobust, 2014.
K018	Ключове слово	Слово в описі, яке можна використовувати для кодування на відміну від стоп-слова (stop-word).	Hacking & Willenborg, 2012.
K019	Кодекс практики європейської статистики (European Statistics Code of Practice)	Кодекс практики європейської статистики містить 16 принципів, що охоплюють інституційне середовище, статистичні виробничі процеси і статистичну продукцію. Набір показників досягнутого прогресу в практиці статистичної діяльності для кожного з принципів слугує основою для контролю впровадження Кодексу. Кодекс практики європейської статистики покладено в основу Принципів діяльності органів державної статистики України.	European Code of Practice, 2017.
K020	Кодування	Підпроцес процесу оброблення статистичних даних, під час якого визначається, чи може код з конкретної класифікації бути присвоєний певному описові, і, якщо так, то який саме. Під час кодування вербальна або текстова інформація перетворюється (трансформується) в коди, що представляють класи в межах конкретної схеми класифікації, з метою спрощення обробки, зберігання або поширення даних. Технологічна операція, яка полягає у визначенні та наданні коду ознакам одиниці статистичного спостереження.	Hacking & Willenborg, 2012. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
K021	Коефіцієнт асиметрії	Показник асиметрії розподілу випадкових значень змінної характеристики по відношенню до його математичного сподівання. Разом з іншими методами використовується для виявлення	Memobust, 2014. Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		нетипових одиниць (викидів) у розподілі даних. Характеристика ряду розподілу, що визначається коефіцієнтом асиметрії – відношенням вибіркового центрального моменту третього порядку до кубу середнього квадратичного відхилення.	
K022	Коефіцієнт варіації (відносна стандартна похибка)	Один з показників варіації. Є відносною мірою випадкових коливань і обчислюється як відношення середньоквадратичного відхилення до середньої величини варійованої ознаки. Виражається у відсотках або як безрозмірна величина (коефіцієнт). Дає уявлення про ступінь однорідності сукупності статистичної. Чим менша величина коефіцієнта варіації, тим менше варіанти ознаки відрізняються одна від одної за значенням, і тим більш однорідною є статистична сукупність. Абстрагує розходження величин абсолютних варіацій різних ознак і створює тим самим основу для їх порівняння.	ESS Handbook on Precision Requirements and Variance Estimation for Household Surveys, 2013. Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
K023	Коефіцієнт відгуку результатів	Кількість правильно зв'язаних пар записів, поділена на загальну кількість зіставлених пар записів.	Memobust, 2014.
K024	Коефіцієнт співпадінь	Формальне визначення: частка позначень помилки, згенерованих у процесі редагування і які вказують на дійсні помилки, у загальній їх кількості. Або як практична апроксимація: частка позначень наявності помилки, згенерованих у процесі редагування, які відповідають коригуванню даних.	EDIMBUS Manual, 2012.
K025	Компіляція даних	Операції, що виконуються над даними для отримання нової інформації відповідно до	IMF e-library.

1	2	3	4
		встановленого набору правил. У рамках забезпечення якості поняття "компіляція даних" відноситься до опису статистичних процедур, що використовуються для отримання проміжних даних та кінцевих статистичних результатів.	
K026	Компонента зв'язаності графа	Максимальна множина пов'язаних підграфів одного графа.	Memobust, 2014.
K027	Комп'ютеризоване кодування	Форма кодування, під час якого кодувальник приймає рішення про кодування, використовуючи електронний файл або електронний показчик.	Memobust, 2014.
K028	Комп'ютеризований збір інформації	Збір і введення даних за допомогою комп'ютера. Більш широке визначення містить у собі також використання комп'ютерних, автоматизованих та новітніх методів редагування, імпутації, аналізу та підрахунку даних, поширення інформації, а також інших етапів процесу статистичного спостереження.	UN Statistical Commission, UNECE, 2000. Glossary of Terms on Statistical Data Editing.
K029	Комп'ютерне вебопитування	Метод збору даних на основі вебзапитальника. Відомий під назвою CAWI від англ. Computer-assisted web interviewing. Респондент отримує доступ до запитальника через вебз'єднання та безпосередньо заповнює його. Цей метод є різновидом CASI-інтерв'ювання.	Memobust, 2014.
K030	Комунікаційна стратегія	Взаємодія з респондентами в ході здійснення статистичного спостереження і зворотний зв'язок з ними, передбачені на випадок наявності невідповідей і спрямовані на отримання вчасних, точних і повних первинних даних. Офіційний документ, розроблений з метою розвитку комунікаційного потенціалу статистичного офісу та посилення комунікаційних	Memobust, 2014. Комунікаційна стратегія Державної служби статистики на період до 2023 року, Держстат

1	2	3	4
		процесів у напрямі задоволення запиту суспільства на отримання статистичної інформації та забезпечення максимальної відкритості, публічності й доступності задля підвищення рівня довіри до нього та покращення іміджу.	
K031	Контроль загрози від розкриття статистичної інформації	Сукупність заходів з роботи з даними з метою усунення (або зменшення) ризику розкриття інформації по окремих статистичних одиницях (респондентах). Ці заходи зазвичай змінюють дані, передбачені для публікації, або обмежують їх кількість. Завданням контролю загрози від розкриття статистичної інформації є, зокрема: захист мікроданих; табличний захист даних; правила перевірки вихідних даних; впровадження актуальних інструментів контролю загрози від розкриття статистичної інформації; формалізація доступу до конфіденційних даних; визначення підходів до гарантування статистичної конфіденційності у визначених галузях статистики.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014. Centre of Excellence on Statistical Disclosure Control.
K032	Контроль якості	Складова управління якістю, спрямована на забезпечення виконання вимог до якості.	ISO 9000:2015.
K033	Контрольоване коригування таблиць	Метод захисту табличних даних, заснований на вибіркового коригуванні значень комірок таблиці. Чутливі значення клітин замінюються будь-якими найближчими безпечними значеннями. При цьому, з метою відновлення адитивності таблиці значення інших комірок таблиці несуттєво коригуються. Контрольоване коригування	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014

1	2	3	4
		таблиць було розроблено в якості альтернативи вилученню значень з комірок таблиці.	
K034	Контрольоване округлення	Має на меті вирішення проблеми адитивності у статистичних таблицях. Це метод автоматичного випадкового округлення статистичних даних, який передбачає, що сума опублікованих записів у кожному рядку та стовпчику таблиці має завжди дорівнювати відповідним опублікованим загальним підсумкам. Для розробки схеми керуваного округлення для статистичних таблиць використовуються методи лінійного програмування (лінійна оптимізація).	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
K035	Конфіденційні дані	Дані, які дозволяють здійснити пряму або непряму ідентифікацію респондента, тим самим розкриваючи індивідуальну інформацію щодо нього. Під час встановлення можливості ідентифікації респондента повинні враховуватись всі відповідні засоби, які може використати третя сторона для такої ідентифікації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
K036	Конфіденційність лог-інформації	Ступінь захищеності інформації з логів і рівень її доступності для користувачів.	Memobust, 2014.
K037	Концентрація	Демографічна подія у статистиці підприємств (злиття та поглинання), яка передбачає наявність більше одного підприємства до події і одне підприємство – після настання події.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics.
K038	Координація вибірки	Мета координації вибірки полягає або у максимізації, або у мінімізації співпадінь (кількості спільних одиниць) між різними вибірками, послідовно сформованими із сукупності	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		одиниць, яка змінюється у часі. Отже, для можливості координації декількох вибірок необхідно, щоб відбір одиниць до кожної нової вибірки залежав від попередніх вибірок. Для того, щоб отримати більший (або, відповідно, менший) рівень співпадіння вибірових сукупностей, ніж отриманий шляхом незалежного відбору, передбачається наявність механізму залежності між вибірками. Цей механізм залежності посилює (або відповідно обмежує) кількість спільних одиниць у послідовно відібраних сукупностях. Позитивною координацією називається збільшення перехрестності вибірових сукупностей для певних обстежень замість паралельного (незалежного) формування планів вибірок. Негативною координацією називається зменшення перехрестності між вибіровими сукупностями для різних обстежень.	
K039	Кореспондентський спосіб здійснення статистичного спостереження	Реєстрація фактів про явища та процеси у місцях їх виникнення спеціально підготовленими особами та надсилання результатів до відповідних інстанцій.	Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
K040	Користувач	Фізична або юридична особа, яка використовує статистичну інформацію в межах або за межами національної статистичної організації. Інституціональні користувачі також можуть бути зацікавленими сторонами у визначенні методологічних й технологічних засад продукування офіційної статистики. Юридична або фізична особа, яка використовує офіційну державну статистичну інформацію.	Memobust, 2014. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".

1	2	3	4
Л			
Л001	Ланцюгові індекси	Побудова ланцюгових індексів базується на такій властивості індексів, як транзитивність (або циркулярність). Ланцюгові індекси розраховуються як для індивідуальних індексів, так і для агрегованих індексів. Індивідуальні ланцюгові індекси є результатом послідовного множення хронологічних індексів, кінцевий результат якого збігається із результатом, отриманим прямим співвідношенням абсолютного рівня останнього періоду із абсолютним базисним рівнем. Агреговані ланцюгові індекси, які не можуть бути поєднані безпосередньо через структурні зрушення та/або еволюцію цін, потребують спеціальних процедур, які гарантують агрегованим індексам здатність до транзитивності. Такими методами, залежно від типу індексів, можуть бути перерахунок усіх абсолютних рівнів або в єдині ціни, або у єдину структуру. Можливим також є приведення до єдиних цін та/або структури лише двох сусідніх індексів у ланцюгу. Такий підхід іноді використовується для внутрішньорічних індексів, тоді як перехід до наступного року потребує більш детального перегляду ланцюга.	Jean-pierre Berthier Introduction a la pratique des indices statistiques, INSEE, 2005.
Л002	Лінійна змішана модель (ЛЗМ)	Лінійна модель, яка містить як фіксовані, так і випадкові ефекти.	Memobust, 2014.
Л003	Лог	Спеціальний файл, який містить лог-інформацію, тобто службову та статистичну інформацію про події в системі (програмі).	Memobust, 2014.
Л004	Лог-інформація	Метадані, створені під час здійснення певного процесу в системі (програмі). Службова та статистична інформація про події в системі (програмі).	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		Зокрема, логи сайтів зазвичай накопичують і зберігають службову інформацію про відвідувачів. Інформація з лог-файлів використовується адміністратором для аналізу подій, виявлення помилок, збоїв, зведення статистики, звітування, стеження дій підозрілих користувачів тощо.	
Л005	Логічна й числова послідовність	Вимога, за якої сума внутрішньорічних значень динамічного ряду має дорівнювати їх річному значенню. У випадку агрегування даних загальні значення мають відповідати агрегованим значенням. Значення даних вважаються логічними, якщо вони відповідають визначеним правилам редагування. Оцінка називається логічною, якщо вона в міру збільшення вибірки збігається за ймовірністю зі своєю оцінкою.	SDMX, 2009. Dagum and Cholette, 2006. The International Statistical Institute. "The Oxford Dictionary of Statistical Terms", 2003.
Л006	Лонгітюдний дизайн (план) вибірки	Дизайн вибірки, сталий у часі для певної одиниці статистичної сукупності, тобто такий, який вимірює її характеристики щонайменше двічі, а в ідеалі й декілька разів протягом тривалого періоду.	Memobust, 2014.
Л007	Лонгітюдні дані	Лонгітюдні дані створюються в результаті неодноразових (повторних, систематичних) обстежень незмінної сукупності одиниць за однаковими змінними. Зазвичай лонгітюдні дані збираються за достатньо тривалий період часу, впродовж якого одиниці спостереження встигають суттєво змінити свої істотні ознаки.	Memobust, 2014.
М			
M001	Макродані	Результат процесу статистичного перетворення даних у форму агрегованої інформації.	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		Оціночні значення статистичних показників, що відносяться до групи (сукупності) об'єктів.	
M002	Макроінтеграція	Інтеграція даних з різних джерел (статистичних і нестатистичних) на агрегованому рівні з метою забезпечення узгодженого аналізу даних і підвищення точності оцінок.	Memobust, 2014.
M003	Макроредагування	Редагування, яким передбачається перевірка даних спочатку на агрегованому рівні. Процедура відстеження потенційно помилкових даних шляхом перевірки відповідних агрегатів або застосування статистичних методів до всіх записів чи до певної їх підмножини.	CBS Methods Series Glossary. SDMX, 2018.
M004	Малий викид	Випадок наявності у розподілі даних такого значення Y , яке є суттєво меншим за інші, звичайні, значення Y . Малі викиди можуть набувати форми малих аутлаєрів і малих інлаєрів, залежно від типу досліджуваної сукупності. Див.: Нетипові одиниці.	Memobust, 2014.
M005	Матриця суміжності	Матриця 0-1, яка вказує, які вершини графа (або диграфа) з'єднані ребром (або стрілкою).	Hacking & Willenborg, 2012.
M006	Межі табличних значень	Нижча та верхня межі комірок таблиці, визначені шляхом урахування взаємозалежностей між відповідними її комірками. Діапазон можливих значень окремих комірок таблиць частотних величин, значення яких було змінено або видалено. У випадках, коли публікуються лише крайні значення таблиць, можна передбачити межі для дотичного розподілу, який не публікується. Один з методів визначення меж таблиці відомий	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		як алгоритм Шаттла.	
M007	Мета статистичного спостереження	Отримання статистичної інформації (даних), які є підставою для узагальнення характеристики стану та розвитку явища або процесу з визначенням відповідних закономірностей, взаємозв'язків і тенденцій.	Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
M008	Метадані	Описова інформація щодо процесів статистичного виробництва та концепцій (понять), що лежать в основі формування статистичного продукту та забезпечення належного рівня його якості. Інформація, необхідна для можливості використання та інтерпретації статистичної інформації. Дані щодо статистичних даних, які включають у себе дані та іншу документацію, що надає формальне визначення об'єктів. Метадані мають дві основні функції. Перша полягає в однозначному та формальному визначенні змісту та зв'язків між об'єктами та процесами системи статистичної інформації. Друга функція передбачає визначення всіх відповідних технічних параметрів. Відомості, що у стандартизований спосіб описують статистичні дані і статистичні процеси шляхом наведення інформації про джерела даних, статистичну методологію, визначення, статистичну класифікацію та якість даних.	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
M009	Метод "hot-deck" з ранжуванням	Метод вибору донора даних, за якого деяка міра відстані між відсотковими точками емпіричного розподілу є мінімальною.	Memobust, 2014

1	2	3	4
M010	Метод гіперкуба	Евристичний метод захисту статистичних таблиць шляхом видалення певних комірок.	Memobust, 2014
M011	Метод Дельфі	Метод отримання непрямих оцінок у разі відсутності або недоступності прямої інформації, який передбачає опитування думки групи експертів (панелі експертів) з проблематики, щодо якої у них попередньо немає одностайного бачення. Широко застосовується для прогнозування ймовірнісних розподілів даних. Мета – досягти узгодженості думки експертів. Відповіді експертів є анонімними. З цією метою опитування здійснюється у декілька раундів, і за результатом кожного раунду вимірюється рівень (коефіцієнт) конкордації думок експертів. Опитування припиняється, коли коефіцієнт конкордації досягає принаймні 50 відсотків. Після перевірки надійності коефіцієнта конкордації за допомогою χ^2 тесту і відповідно до результату тесту приймається рішення про припинення або продовження раундів опитування. Метод названий на честь Дельфійського Оракула.	Daas and Arends-Toth, 2012.
M012	Метод максимальної правдоподібності	Метод для оцінки невідомого параметра розподілу ймовірностей вибірки шляхом знаходження значень параметрів, що максимізують функцію правдоподібності. Метод ґрунтується на припущенні про те, що вся інформація про параметри вибірки міститься у функції правдоподібності.	Memobust, 2014.
M013	Метод множників Лагранжа	У математичній оптимізації техніка множників Лагранжа забезпечує стратегію для знаходження умовного локального екстремуму функції.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		Дозволяє звести задачу з пошуку умовного екстремуму до задачі на знаходження безумовного екстремуму. Названий на честь французького математика Жозефа-Луї Лагранжа.	
M014	Метод найменших квадратів	Один з найпопулярніших методів оцінювання, заснований на підгонці математичної моделі до даних за рахунок мінімізації суми квадратичних відхилень між спостережуваними і підібраними значеннями.	Memobust, 2014.
M015	Метод найменшої медіани квадратів	Статистичний метод, спрямований на мінімізацію медіани всіх вибіркового квадратичних залишків.	Memobust, 2014.
M016	Метод перенесення даних останнього спостереження	Знаходження відсутніх даних на основі останніх наявних даних.	Memobust, 2014.
M017	Метрика	Термін, який має декілька значень. У математиці і статистиці метрика d для множини X визначається як невід'ємна функція, яка вимірює відстань між двома точками у складі X. Метрика програмного забезпечення – міра, що дозволяє отримати числове значення деяких властивостей програмного забезпечення та його специфікацій.	Memobust, 2014.
M018	Міжнародний класифікатор	Класифікатор, прийнятий міжнародною організацією.	Порядок розроблення національних класифікаторів.
M019	Мікродані	Неагреговані дані статистичного спостереження або вимірювання характеристик окремих одиниць. Дані про об'єкти статистичного спостереження. Набір відомостей, що містить індивідуальні дані про респондентів.	SDMX, 2009. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про

1	2	3	4
			офіційну статистику".
M020	Мікроінтеграція	Метод, за допомогою якого зіставляються дані щодо окремих одиниць, отримані з різних джерел, з метою отримання об'єднаного файлу даних з інформацією кращої якості. При цьому якість даних вимірюється з точки зору їх достовірності, надійності і узгодженості.	Memobust, 2014.
M021	Мікроредагування	Вичерпна перевірка для виявлення помилок шляхом перевірки даних кожного окремого спостереження.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
M022	Місцева одиниця	Географічно відокремлене підприємство або його частина (наприклад, цех, фабрика, склад, офіс, шахта або депо). В межах географічного розташування такого підприємства здійснюється один або декілька видів економічної діяльності із залученням однієї або декількох працюючих осіб (навіть у випадку неповного робочого дня).	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III F.
M023	Місцева одиниця гомогенного виробництва	Місцева одиниця гомогенного виробництва (місцева ОГВ) є частиною одиниці гомогенного виробництва, яка відноситься до місцевої одиниці, тобто в межах такої одиниці здійснюється лише один вид економічної діяльності.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III H.
M024	Місцева одиниця за видом економічної діяльності	Частина ОВД, яка відповідає місцевій одиниці. Відповідно до Європейської системи рахунків (ЄСР) місцева ОВД називається закладом у СНР та в ISIC, ред. 3.	Council Regulation (EC) No 696/93, of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III G, and European System of Accounts

1	2	3	4
			(ESA) 1995, [2.106], footnote 15.
M025	Моделі ARIMA	Універсальне сімейство моделей, які застосовуються для моделювання та прогнозування часових рядів. Сезонні моделі ARIMA мають спеціальну форму для ефективного моделювання багатьох видів сезонних часових рядів і широко застосовуються при сезонному коригуванні. ARIMA є аббревіатурою до Авторегресивного інтегрованого ковзного середнього від англ. Auto Regressive Integrated Moving Average.	US Census Bureau.
M026	Модель випадкового блукання	Математичний формалізм, який описує траєкторію, яка утворюється з послідовності випадкових кроків. Модель випадкового блукання широко використовується у різних галузях знань – хімії, біології, соціології, економіці і в статистиці. За її допомогою пояснюється поведінка стохастичних процесів на підставі зареєстрованих даних. Термін уперше був запропонований англійським математиком Карлом Пірсоном (Karl Pearson) у 1905 році.	Memobust, 2014.
M027	Модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками	Модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками – OQRM (від англ. Object-oriented Quality and Risk Management). Під час визначення області фокусування модель OQRM передбачає одночасне формулювання об'єкта управління і його атрибуту з подальшим розробленням 11 етапів управління для кожної області фокусування: визначення; відповідальність; вимоги; аналіз ризиків;	Van Nederpelt, 2012.

1	2	3	4
		вимірювання; контроль; важливість; можливості; історія; залежність та посилення. Використовується для управління якістю і ризиками в офіційній статистиці Нідерландів.	
M028	Модель простору станів	Модель часових рядів, яка імовірно прогнозує майбутній стан системи на підставі її попередніх (початкового і проміжних) станів за допомогою процесної моделі. Модель простору станів математично описує, як спостереження стану системи генеруються за допомогою моделі спостереження.	Memobust, 2014.
M029	Моделювання	Моделювання є процесом побудови і перевірки моделей, у тому числі і статистичних. Статистична модель – це особливий клас математичної моделі. Особливість статистичної моделі полягає в тому, що статистична модель є не детермінованою. У статистичній моделі, заданій за допомогою математичних рівнянь, деякі змінні не мають конкретних значень, натомість вони мають розподіл імовірностей, тобто є стохастичними. Метою статистичних моделей є: здійснення прогнозів; отримання інформації; опис стохастичних структур; тестування статистичних гіпотез; отримання статистичних оцінок. Статистична модель втілює набір статистичних припущень щодо формування вибірових даних (і подібних даних із більшої сукупності). Статистична модель представляє, зазвичай в ідеалізованій формі, процес формування даних.	McCullagh, 2002.

1	2	3	4
		Специфікацією статистичної моделі визначається математична залежність між однією або декількома випадковими величинами та іншими не випадковими величинами. Статистичні моделі є частиною теорії статистичної інтерференції.	
M030	Можливості (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 8 у моделі OQRM, де аналізуються можливості, якщо область фокусування відповідає вимогам і більше.	Van Nederpelt, 2012.
M031	Мультиплікативне зважування	Форма зважування, для якої ваги отримуються шляхом множення відповідних вагових коефіцієнтів, визначених в ітераційному процесі. Мультиплікативне зважування також називається ітераційним пропорційним підбором (підгонкою). Аналіз даних статистичного спостереження може бути ускладнений невідповідністю характеристик респондентів характеристикам цільової сукупності. Такі розбіжності можуть призводити до викривлень результатів. Поширений підхід до вирішення цієї проблеми полягає у зважуванні індивідуальних відповідей опитування так, щоб граничні пропорції опитування були близькими до пропорцій цільової сукупності. Цей метод відомий також під такими назвами, як "пропорційна підгонка", "врівноваження зразків" або «оцінка коефіцієнта».	Memobust, 2014.
M032	М'яке обмеження	Обмеження, яке не містить суворих вимог, тобто не є обов'язковим до беззаперечного виконання. Достатнім є лише приблизне його дотримання.	Memobust, 2014.
Н			
H001	Набір даних	Будь-який структурований масив даних, як кількісних, так і якісних.	SDMX, 2009.

1	2	3	4
H002	Навантаження взаємодії	Результат співвідношення між навантаженням на респондента і навантаженням плану вибірки, як, наприклад, вимога до "звітної пам'яті" та до зусиль з надання даних, ознайомленість респондента з методами та інструментами ІТ, тощо.	Hedlin et al., 2005.
H003	Навчальний набір	Документ, за допомогою якого перевіряються коди класифікаційних описів. Навчальний набір використовується в методах кодування, які засновані на контрольованій класифікації.	Hacking & Willenborg, 2012.
H004	Надмірне охоплення одиниць спостереження	Виникає через присутність в складі основи статистичного спостереження одиниць, які не належать до цільової сукупності, а також одиниць, які належать до цільової сукупності, але фігурують в основі статистичного спостереження більше одного разу.	Eurostat Assessment of Quality in Statistics: Glossary.
H005	Надмірне редагування	Редагування даних після певного порогу, коли кількість привнесених помилок дорівнює кількості виправлень.	UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
H006	Найкраща лінійна незміщена оцінка	Оцінка, яка мінімізує квадратичне відхилення у класі лінійних незміщених оцінок (незміщеність по відношенню до модельного розподілу).	Memobust, 2014.
H007	Народження (створення) підприємства-роботодавця	Створення підприємства принаймні з одним найманим працівником. Сукупність таких підприємств складається з усіх новостворених підприємств, на яких у звітний рік (рік створення) був принаймні один найманий працівник, а також тих підприємств, які існували до звітнього року, але з кількістю найманих працівників, нижчою за порогове значення (один працівник). Йдеться про випадки,	Memobust, 2014. Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 5).

1	2	3	4
		коли власник є самозайнятим.	
H008	Народження підприємства	Утворення комбінації факторів виробництва за умови, що жодне інше підприємство не брало участі у цій події. Не вважається народженням підприємства надходження до сукупності нових підприємств в результаті таких подій, як злиття, розпад, поділ або реструктуризація групи підприємств. Надходження нової одиниці до підсукупності у результаті зміни виду її діяльності також не вважається народженням підприємства.	Definition of SBS Regulation variables. Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 5).
H009	Наскрізні виробничі процеси	GSBPM передбачає декілька наскрізних виробничих процесів, які застосовуються під час виконання інших виробничих процесів та підпроцесів, а саме: управління якістю; управління метаданими; управління даними; управління даними стосовно виробничого процесу; управління знаннями; управління постачальниками. Див. відповідні терміни.	Generic Statistical Business Processes Model (Version 5).
H010	Національна модель діяльності органів державної статистики	Адаптована національна версія Типової моделі діяльності для статистичних організацій (GAMSO) (Generic Activity Model for Statistical Organizations (GAMSO) Version 1.0: 1 March 2015.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
H011	Національний статистичний інститут (НСІ)	Провідна статистична служба в рамках Національної статистичної системи (НСС), уповноважена виробляти офіційну статистичну інформацію. Синоніми: Національна статистична адміністрація, Національна статистична організація, Національний статистичний офіс.	OECD Glossary of Statistical Terms.

1	2	3	4
H012	Національна статистична система (НСС)	Сукупність статистичних організацій та підрозділів у межах країни, уповноважених урядом цієї країни спільно здійснювати збір, оброблення та поширення офіційної статистичної інформації.	PARIS-21.
H013	Негативна координація	Процес управління сукупностями спостереження з метою мінімізації часткового співпадіння між вибірками.	Memobust, 2014.
H014	Недостатнє охоплення	Випадок відсутності окремих одиниць цільової сукупності в основі вибірки, що унеможливає їх спостереження. Помилкове виключення з основи вибірки одиниць, які належать до цільової сукупності, що призводить до відсутності інформації щодо цих одиниць, необхідної для спостереження.	ESS Handbook on Quality Reports, 2014 edition. OECD Glossary. SDMX, 2009.
H015	Незаплановані попередні результати вибіркового спостереження	Найперші надходження відповідей вибіркового спостереження, які використовуються для здійснення попередніх оцінок без будь-яких конкретних подальших дій.	Memobust, 2014.
H016	Необдумані відповіді	Ситуація, коли респондент під впливом стресу або тиску, зумовлених необхідністю надання швидкої відповіді, обирає першу-ліпшу категорію відповіді з усіх можливих.	Memobust, 2014.
H017	Необов'язковий бенчмаркінг	Орієнтування (узгодження з контрольним показником) з принаймні одним необов'язковим обмеженням в уточненні річних даних.	Memobust, 2014.
H018	Необроблений опис	Неперевірений опис, зареєстрований інтерв'юером під час інтерв'ю або безпосередньо самим респондентом. Він може містити різні помилки, а також недостатню або зайву інформацію (стоп-слова). Через це описи спочатку піддаються декільком	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		граматичним та смисловим обробкам. У результаті створюється чистий або вичищений рядок, який використовується для автоматичного кодування. Цей рядок не призначений для читання, а використовується для вводу даних у передбаченій програмі кодування.	
H019	Непряма ідентифікація	Визначення статистичної одиниці іншими засобами, ніж ті, що застосовуються для прямої ідентифікації. Ідентифікація респондента будь-яким іншим способом, ніж шляхом прямої ідентифікації.	Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
H020	Непряма оцінка	Оцінка, яка здійснюється з використанням значень досліджуваної змінної поза межами досліджуваної області значень або досліджуваного періоду часу. Додаткові значення вносяться в процес оцінки за допомогою обґрунтованої моделі і можуть надходити з різних джерел, наприклад, з переписів або з адміністративних реєстрів.	Memobust, 2014.
H021	Нерегулярна компонента	Залишок у складі часового ряду, який залишається після видалення з досліджуваного часового ряду сезонних та інших систематичних календарних ефектів, а також тренду.	US Census Bureau.
H022	Несуцільне статистичне спостереження	Спостереження за окремими, відібраними за визначеними параметрами (критеріями), одиницями досліджуваної статистичної сукупності. Спостереження щодо окремих	Глосарій до плану статистичного спостереження (розширено), Держстат. Стаття 1.

1	2	3	4
		одиниці сукупності, яка вивчається.	"Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
H023	Нетипові одиниці	Нетиповими одиницями (застосовується також термін "викиди") ряду розподілу вважаються такі, які суттєво порушують однорідність досліджуваної сукупності, або її окремих підсукупностей (наприклад, страт). Тобто це одиниці, які набувають або виключно великих, або виключно малих значень порівняно із значеннями основної маси одиниць сукупності (підсукупності). Для нетипових одиниць також характерним є їх віддалене від центру розподілу розташування і суттєвий розрив значень порівняно із значеннями попередніх одиниць розподілу. Нетипові одиниці загальної сукупності мають у статистиці назву "аутлаєри", а нетипові одиниці в межах окремих підсукупностей загальної сукупності мають назву "інлаєри". Інлаєри не завжди можуть бути виявлені як нетипові одиниці у загальній сукупності, у зв'язку з чим доцільним є здійснення попередньої стратифікації із подальшим виявленням інлаєрів у кожній страті.	Grun-Rehomme, Vasyechko, 2011.
H024	Нечітка відповідність рядків	Порівняння двох текстів, для яких, як правило, результат є скалярним, що показує якою мірою тексти є схожими.	Hacking & Willenborg, 2012.
H025	Нижня межа	Найменше можливе значення комірки в таблиці частотності, коли значення комірки зазнало змін або було приховане.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
H026	Нові підприємства	Підприємства, які були активними у звітний період, але не були	Eurostat-OECD Manual on Business

1	2	3	4
		активними у попередній звітному період.	Demography Statistics.
H027	Нормальний розподіл	Один з найбільш відомих і популярних статистичних розподілів, який також називають розподілом Гаусса. Розподіл імовірностей випадкової величини з двома відомими параметрами: математичне сподівання, яке дорівнює нулю, і дисперсія випадкової величини, яка дорівнює одиниці.	Memobust, 2014.
H028	Національний класифікатор	Класифікатор, призначений для загальнодержавного застосування, який затверджується Мінекономрозвитку та є складовою частиною національної системи класифікації.	Порядок розроблення національних класифікаторів.
О			
O001	Об'єкт	Все, що може бути сприйнято або осмислено. Приклади: вихідні продукти, процес, вхідні ресурси, персонал, програмне забезпечення, методологія, документ. Для статистичної організації важливим є конкретний набір таких об'єктів, як споживачі, продукти, процеси, вхідні ресурси, респонденти, дані, програмне забезпечення, персонал тощо.	ISO 9000:2015.
O002	Об'єкт статистичного спостереження	Сукупність одиниць спостереження, що визначають собою явище або процес (у статистиці – сукупність статистична) і підлягають статистичному спостереженню. Для успішного проведення спостереження об'єкт спостереження має бути чітко визначеним. На основі аналізу досліджуваного явища потрібно виділити і зазначити ознаки та риси, що відрізняють його від інших, подібних до нього об'єктів, визначити межі переходу від	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.

1	2	3	4
		одного явища до іншого.	
O003	Обґрунтованість методології	Ступінь відповідності статистичної методології міжнародним стандартам, включаючи професійні стандарти, закріплені Основними принципами офіційної статистики.	SDMX, 2009.
O004	Об'єктивне навантаження	Навантаження, що відноситься безпосередньо до фактичних витрат респондентів на заповнення статистичних форм; суб'єктивне навантаження відображає їх сприйняття.	Willeboordse et al., 1997.
O005	Область статистичного дослідження	Сегмент сукупності об'єктів, щодо якого є окремо сформульований попит на статистичну інформацію.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
O006	Область відхилених значень	Складова правила перевірки даних – область розподілу статистичного критерію, в межах якого нульова гіпотеза відкидається. Протилежна терміну "область допустимих значень".	Memobust, 2014.
O007	Область допустимих значень	Складова правила перевірки даних – область розподілу статистичного критерію, в межах якого приймається нульова гіпотеза. Множина допустимих розташувань точки у вибірковому просторі, які призводять до прийняття нульової гіпотези. Протилежна терміну "область відхилених значень".	Norberg, 2016.
O008	Обмежена (або залишкова) максимальна правдоподібність	Конкретна форма оцінки максимальної правдоподібності. Вона базується на максимізації правдоподібності перетворених даних, незалежно від перешкоджаючих параметрів. У випадку оцінки компонентів дисперсії такими перешкоджаючими параметрами є коефіцієнти регресії.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
O009	Обмін (або перемикання)	Етап процесу редагування для перевірки конфіденційності даних таблиць частотностей, яким передбачається відбір окремих записів, пошук відповідностей у базі даних за набором заздалегідь визначених змінних і обмін всіх або частини інших змінних між пов'язаними записами.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
O0010	Обов'язки (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 2 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (OQRM), на якому визначається розподіл обов'язків в області фокусування. Контекст: має бути принаймні одна відповідальна особа для кожної області фокусування.	Van Nederpelt, 2012.
O011	Обсяг вибірки	Кількість об'єктів (одиниць) у вибірковій сукупності. Це можуть бути або окремі одиниці, або їх групи (кластери, серії), відібрані з генеральної сукупності. Є одним з етапів підготовки вибіркового спостереження. Від обсягу вибірки залежить репрезентативність результатів вибіркового спостереження. Величина обсягу вибірки залежить від варіації досліджуваних ознак і припустимої похибки вибірки. Необхідний для забезпечення репрезентативності та належної якості результатів вибіркового обстеження обсяг вибірки розраховують у залежності від способу відбору та типу вибірки.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
O012	Одиниця	Одиниці відносяться до суб'єктів, респондентів статистичного спостереження або елементів, що використовуються для цілей розрахунку або вимірювання. Статистичні дані щодо одиниць збирають, зводять у таблиці та публікують. До одиниць відносяться, серед іншого, підприємства, урядові установи, індивідуальні підприємці,	RAMON, Eurostat's metadata server.

1	2	3	4
		неурядові установи, окремі фізичні особи та групи осіб, географічні зони, а також події. Одиниці утворюють цільові і спостережувані сукупності. Одиниця може належати до сукупності, основи вибірки та реєстру. Типом одиниці можуть виступати статистична одиниця, одиниця збору, звітна одиниця, одиниця спостереження, аналітична одиниця, адміністративна одиниця, юридична одиниця тощо.	
O013	Одиниця за видом економічної діяльності	Одиниця за видом економічної діяльності (ОВД) об'єднує всі частини підприємства, які беруть участь у здійсненні виду діяльності, визначеного на рівні класу (4 знаки) NACE редакція 2, і відповідає одному або кільком функціональним підрозділам підприємства. Інформаційна система підприємства має бути здатна вказувати або розраховувати для кожної ОВД принаймні вартість виробництва, проміжне споживання, витрати на робочу силу, операційний прибуток і зайнятість, а також валове накопичення основного капіталу.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III D.
O014	Одиниця гомогенного виробництва	Одиниця гомогенного виробництва (ОГВ) характеризується виключно одним видом діяльності, який характеризується однорідністю застосованих у процесі виробництва сировини, матеріалів, засобів виробництва, а також виробничим процесом і продукцією. Вхідні та вихідні продукти? характеризуються своїми фізичними характеристиками і мірою обробки, а також технологічним процесом відповідно до класифікації продуктів.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III E.

1	2	3	4
O015	Одиниця збору	Одиниця, яка заповнює запитальник (форму) статистичного спостереження і надає його статистичній організації (джерело і постачальник даних).	United Nations, DEPARTMENT of Economic and Social Affairs, Statistics Division [2007]: Statistical Units. United Nations, New York.
O016	Одиниця реєстру	Елемент реєстрової сукупності із відповідною описовою інформацією щодо її ідентифікації, доступності та інших атрибутів. Розрізняють два великі типи одиниць реєстру: типову одиницю реєстру та конкретну одиницю реєстру. Типова одиниця реєстру є набором одиниць заданого типу. Конкретна одиниця реєстру є індивідуальним елементом реєстру. В процесі статистичного обстеження, етапів обробки та поширення даних одиниці реєстру можуть виступати як джерело даних, постачальник даних, а також як різного роду статистичні одиниці, звітні одиниці, одиниці спостереження, аналітичні одиниці та одиниці поширення інформації.	Memobust, 2014.
O017	Одиниця статистичного спостереження	Об'єкт, що піддається ідентифікації, щодо якого можна отримати дані і щодо якого дані підлягають реєстрації. Одиниця спостереження може збігатися або не збігатися зі звітною одиницею. Одиниця спостереження може бути невідомою заздалегідь (наприклад, товари). Первинний елемент об'єкта статистичного спостереження, який є носієм ознак, що підлягають реєстрації у ході статистичного спостереження.	Memobust, 2014. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
O018	Опитувальник (формуляр) самозаповнення	Опитувальник, який використовується при письмовому інтерв'юванні.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
O019	Опитування	Зазвичай несущільне статистичне спостереження висловлених респондентами думок, мотивів, оцінок, що реєструються з їх слів або безпосередньо респондентами при заповненні анкети.	Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
O020	Опитування, кероване інтерв'юером	Опитування, при здійсненні якого інтерв'юер керує процесом опитування і інструктує респондента під час відповідей на запитання обстеження.	Memobust, 2014.
O021	Оприлюднення	Здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.	Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 року № 3792-XII.
O022	Органи державної статистики	Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики (далі - центральний орган виконавчої влади з питань статистики), та визначені у статті 14 цього Закону підприємства, установи та організації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
O023	Організаційно-правова форма	Організаційно-правова форма визначається відповідно до національного законодавства. Її визначення корисно для усунення двозначності при ідентифікації суб'єктів господарювання, а також як можливий критерій відбору або стратифікації для цілей обстеження. Вона також використовується для визначення інституційного сектору. Статистичні дані щодо організаційно-правових форм продукуються демографією підприємств. Форма юридичної або фізичної особи має вирішальне значення з фінансової точки зору, оскільки від нього залежить рівень оподаткування, який може застосовуватись до	Business Register Recommendations Manual (edition 2010), chapter 5, characteristic 1.6 Legal status. КОПФГ ДК 002:2004.

1	2	3	4
		одиниці господарювання. Це означає, що така інформація є присутньою у будь-якому статистичному реєстрі, до якого надходять дані фінансової звітності. Досвід показує, що організаційно-правова форма часто використовується для внесення коригувань у процес збору інформації та у формуляри для юридичної одиниці, що управляє підприємством. Отже, код, який представляє організаційно-правову форму, має бути зареєстрований відповідно до класифікації правових форм або категорій. У більшості держав-членів ЄС існують такі організаційно-правові форми: індивідуальний підприємець, асоціація, товариство з обмеженою відповідальністю, кооператив, некомерційна організація, підприємство з іншими формами правового устрою. Форма здійснювання господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків, можливі джерела фінансування діяльності тощо.	
O024	Органи, які здійснюють статистичне спостереження	Установи, які є учасниками Національної статистичної системи і відповідно до законодавства уповноважені разом збирати, опрацьовувати, захищати від несанкційованого доступу статистичні дані, а також аналізувати, поширювати, зберігати, і використовувати статистичну інформацію.	PARIS-21. Measuring the Non-Observed Economy: A Handbook, OECD, IMF, ILO, Interstate Statistical Committee of the Commonwealth of Independent States,

1	2	3	4
			2002, Annex 2, Glossary.
O025	Основні принципи офіційної статистики	1) для організації державної статистичної діяльності: професійна незалежність – здійснення виробництва та поширення офіційної державної статистичної інформації незалежним чином, зокрема вибір методів, визначень, статистичної методології та джерел, які слід використовувати для її вироблення, а також строків і змісту всіх форм її поширення, без будь-якого втручання з боку державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, політичних партій та громадських об'єднань, юридичних та фізичних осіб у державну статистичну діяльність; повноваження на збір даних - наявність повноважень виробників офіційної статистики на здійснення збору даних для виробництва офіційної державної статистичної інформації; адекватність ресурсів - відповідність ресурсів, наявних у розпорядженні виробників офіційної статистики, завданням державної статистичної діяльності; якісність – зобов'язання виробників офіційної статистики систематично здійснювати оцінку слабких та сильних сторін з метою поліпшення якості процесів виробництва та власне офіційної державної статистичної інформації; статистична конфіденційність - заборона на використання для інших цілей, крім статистичних, даних отриманих безпосередньо від респондента або за допомогою адміністративних чи інших джерел, даних щодо нього, а також на незаконне поширення цих даних;	Стаття 4. "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику"

1	2	3	4
		неупередженість і об'єктивність - виробництво офіційної державної статистичної інформації із використанням наукових методів, об'єктивно, професійно, прозоро і поширюючи її неупереджено, застосовуючи однаковий підхід до всіх користувачів; грунтовність методології – забезпечення якості офіційної державної статистичної інформації використанням надійної методології, що вимагає належних інструментів, процедур та спеціальних знань; 2) для здійснення державної статистичної діяльності: належність статистичних процедур – виробництво офіційної державної статистичної інформації на належних статистичних процедурах, що застосовуються від збирання даних до перевірки їх правильності; оптимальність звітного навантаження – баланс між звітним навантаженням на респондентів і потребами користувачів; ефективність витрат – співрозмірність витрат на виробництво офіційної державної статистичної інформації з важливістю очікуваних результатів; 3) для забезпечення якості офіційної державної статистичної інформації: актуальність - відповідність офіційної державної статистичної інформації потребам користувачів; точність і надійність - відображення офіційною державною статистичною інформацією реальності настільки достовірно, точно та узгоджено, наскільки це може бути можливим; своєчасність і пунктуальність -	

1	2	3	4
		поширення офіційної державної статистичної інформації своєчасно і пунктуально; узгодженість і порівнянність - відповідність офіційної державної статистичної інформації єдиним стандартам щодо охоплення, визначень, одиниць виміру та класифікацій, співставність протягом прийнятного часу і порівнянність між регіонами і державами, а також можливість комбінування і одночасного використання пов'язаних між собою даних з різних джерел; доступність і ясність - представлення офіційної державної статистичної інформації в ясній і доступній формі, та поширення її у зручний спосіб, із супроводженням метаданими і поясненнями.	
O026	Основний вид діяльності	Основний вид діяльності визначається як такий, на який припадає найбільший внесок у загальну додану вартість (або визначений інший критерій) певної одиниці.	Business Register Recommendations Manual (edition 2010), chapter 5, characteristic 2.6, 3.6, 4.7.
O027	Охоплення	Визначення цільової сукупності, яка має бути охоплена статистичним спостереженням.	SDMX, 2009.
O028	Охоплення автоматичним кодуванням	Відсоток закодованих описів, який визначається як відношення кількості закодованих описів до кількості описів, які підлягають кодуванню.	D'Orazio M. and Macchia S, 2002.
O029	Оцінка	Конкретне значення, отримане в процесі оцінювання за даного ряду обставин. Систематичний і об'єктивний аналіз поточного процесу виробництва статистичних даних, його дизайну, виконання та результатів. Мета оцінювання полягає в тому, щоб визначити відповідність і повноту досягнення	SDMX, 2009. GSBPM, 2009.

1	2	3	4
		поставленої мети, ефективність розробки, результативність, вплив і сталість процесу статистичного виробництва.	
O030	Оцінка Горвіца-Томпсона	Зважена сума з вагами, зворотніми до ймовірності відбору. Метод оцінки загальної та середньої величини псевдосукупності у стратифікованій вибірці. Зворотне зважування ймовірності застосовується для врахування різних пропорцій спостережень у стратах цільової сукупності. Застосовується в аналізі статистичного спостереження і може використовуватися у випадках відсутності даних. Названа на честь Даніеля Г. Горвіца та Донована Дж. Томпсона (Daniel G. Horvitz and Donovan J. Thompson, 1952).	Wikipedia, English edition.
O031	Оцінка незміщена	Оцінка, зміщення якої, тобто різниця між її математичним сподіванням і її дійсним значенням дорівнює нулю.	The International Statistical Institute, "The Oxford Dictionary of Statistical Terms", 2003.
O032	Оцінка показника	Значення показника, отримане за неповними даними щодо сукупності, яка досліджується. Може бути отримано шляхом розповсюдження даних вибіркової сукупності на генеральну, застосування моделей, визначення значень експертами тощо.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
O033	Оцінка, яка залежить від розміру вибірки	Складена оцінка з суб'єктивно обраними для прямого компонента вагами, який залежить від дійсних і оціночних розмірів сукупності.	Memobust, 2014.
O034	Оціночний ефект	Співвідношення між дисперсією оцінки і дисперсією оцінки Горвіца-Томпсона для того ж самого плану вибірки.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
O035	Очевидні похибки вимірювання	Дані спостереження, які не є дійсними значеннями.	Memobust, 2014.
O036	Офіційна державна статистична інформація	Задokumentована кількісна та якісна, агрегована та репрезентативна інформація, отримана за результатами державних статистичних спостережень або сформована на основі адміністративних даних, що характеризує масові явища і процеси, які відбуваються в економічній, соціальній, демографічній, екологічній, культурній та в інших сферах життя суспільства в Україні.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
O037	Офіційна статистика	Централізована система збирання, збереження, оброблення, аналізу, захисту та поширення офіційної державної статистичної інформації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
II			
P001	Панель	Незмінна сукупність одиниць статистичного спостереження, яка багаторазово, як правило протягом тривалого періоду часу, включається до періодичного (панельного) обстеження за постійною програмою та методикою.	Memobust, 2014.
P002	Панельне дослідження	Обстеження, що передбачає вивчення незмінної сукупності одиниць статистичного спостереження з певним часовим інтервалом за постійною програмою та методикою. Головною метою є дослідження тенденції розвитку та динаміки процесу чи явища у часі.	Memobust, 2014.
P003	Парадані	Дані, які містять інформацію про процес збору первинних даних, наприклад, тривалість обстеження, проміжний статус обстеження, навігаційні помилки у формулярі (запитальнику). Парадані можуть слугувати	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		засобом додаткового контролю або розуміння якості первинних даних.	
П004	Паралельний змішаний спосіб опитування	Одночасне використання двох або більше способів опитування. Це передбачає, наприклад, можливість дозволити респонденту обрати найбільш зручний для нього спосіб.	Memobust, 2014.
П005	Параметр якості	Характеристика, яка використовується для порівняння окремих аспектів якості об'єкта або процесу у часі або у просторі. Також: критерій, компонент якості, аспект якості, атрибут.	Memobust, 2014.
П006	Первинна конфіденційність	Стосується даних комірок статистичної таблиці, поширення яких може потенційно сприяти розкриттю інформації. Існують дві основні причини визнання даних первинно конфіденційними: дані комірки представлені занадто малою кількістю одиниць; присутнє домінування однієї або двох одиниць у даних комірки. Критерії визначення надмалої кількості одиниць, представлених у комірці, або факту домінування у комірці певних одиниць залежать від конкретної галузі статистики.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
П007	Первинна територіальна одиниця вибірки (ПТОВ)	Територіальна одиниця, яка відібрана на першому ступені формування територіальної вибірки при застосуванні багатоступеневого територіального відбору.	Методика формування вибірових сукупностей респондентів у рамках діючої системи проведення вибірових обстежень населення, з урахуванням вибірового обстеження "Статистика доходів і умов

1	2	3	4
			життя в Європейському Союзі EU-SILC", Держстат.
П008	Первинне блокування	Відмова від публікації усіх комірок, які дозволяють розкриття інформації, що означає, що їх значення не показуються в таблиці, а замінюються символом, таким як "x", для позначення виключення. Відповідно до визначення комірок, які дозволяють ідентифікацію, в частотних таблицях та в таблицях абсолютних величин всі комірки, які представлені невеликою кількістю одиниць або представляють випадки домінування, мають підлягати первинному виключенню.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
П009	Первинний захист	Захист з використанням методів контролю за розкриттям інформації для всіх комірок таблиць, які містять невелику кількість одиниць або випадки домінування.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
П010	Первинні дані	Дані, зібрані для статистичних цілей, і для яких національна статистична служба визначила концептуальні метадані та метадані про процеси. Характеристики та складові необроблених статистичних даних, які використовуються для складання статистичних агрегатів. Інформація щодо кількісної та якісної характеристики явищ і процесів, яка подана респондентами під час статистичних спостережень.	Daas and Arends-Toth, 2012. SDMX, 2009. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
П011	Перегляд інформації	Процедура у складі статистичного виробничого процесу у випадку з необробленими даними і даними, які потребують сезонного коригування. Необроблені дані можуть переглядатись через появу	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EQMR), 2020. OECD, 2006.

1	2	3	4
		більш якісної інформації з точки зору охоплення та / або надійності. Дані, які потребують сезонного коригування, також можуть переглядатись через якіснішу оцінку моделі сезонності, доступної завдяки надходженню нової інформації. Перегляд демонструє ступінь наближеності початкової оцінки до проміжної та остаточної оцінок, тобто різницю між переглянутою і попередньою оцінками ($L_t - P_t$).	
П012	Передбачувані значення	Значення, які використовуються у функціях оцінювання, а також як прогнозні величини для результатів фактичних спостережень.	EDIMBUS Manual, 2012.
П013	Перехресна валідація	Методи, які дозволяють перевіряти надійність моделей за допомогою кількісного оцінювання їх прогностичної здатності. При цьому при підборі моделей навмисне пропускається одне або кілька значень спостережень з подальшою оцінкою прогнозу моделі для пропущених спостережень. Така кількісна оцінка може бути також здійснена шляхом усереднення величини похибки прогнозування.	Memobust, 2014.
П014	Періодичність статистичного спостереження	Часовий інтервал, через який регулярно здійснюються статистичні спостереження впродовж певного періоду часу.	SDMX, 2009.
П015	Письмове інтерв'ювання PAPI	Метод збору даних без залучення інтерв'юєрів (на паперових носіях – Pencil and Paper Interviewing). Формуляр (запитальник) розсилається безпосередньо респондентам, які після заповнення повертають його до організації, уповноваженої збирати дані.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
П016	Під контролем (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 6 у моделі OQRM, на якому визначається, чи виконані вимоги для області фокусування та/або чи є прийнятним рівень залишкового ризику.	Van Nederpelt, 2012.
П017	Підприємство	Найменша комбінація юридичних одиниць, тобто організаційна одиниця, яка виробляє товари або послуги і користується певним ступенем автономії в прийнятті рішень, особливо для розподілу своїх поточних ресурсів. Підприємство здійснює один або декілька видів діяльності, маючи одне або декілька географічних розташувань. Підприємство є юридичною одиницею. Примітка: це визначення не обмежує підприємство однією країною. Однак за домовленістю воно, як правило, використовується в європейському статистичному контексті. Отже, підприємство може використовуватися в інших контекстах у значенні групи підприємств, у США також – у значенні усіченої групи підприємств.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section III A.
П018	Підприємство єдиного географічного розташування	Підприємство, яке здійснює економічну діяльність в одному географічно визначеному місці.	Memobust, 2014.
П019	Підприємство з високими темпами зростання	Підприємство, яке має середньорічне зростання у понад 20% на рік упродовж трирічного періоду. Зростання може вимірюватись кількістю працівників або обсягом обороту. Термін застосовується у короткотерміновій та річній статистиці підприємств.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics.
П020	Підприємство множинного географічного розташування	Підприємство, яке здійснює свою діяльність у декількох географічно делокалізованих місцях.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
П021	Підприємство, яке вижило (стійке нове підприємство)	Нове підприємство є стійким, якщо підприємство є активним з точки зору зайнятості та/або обороту в рік народження і в наступний рік (роки). Розрізняють два типи стійкості нових підприємств: підприємство, яке виникло в рік $T-i$ ($i = 1, \dots, n$), вважається стійким у рік T, якщо воно є активним з точки зору обороту та/або зайнятості у будь-якій частині року T (виживання без змін); нове підприємство також вважається стійким, якщо відповідна юридична одиниця перестає бути активною, але її діяльність поглинута новою юридичною одиницею, заснованою спеціально для поглинання факторів виробництва попереднього підприємства (стійкість підприємства за рахунок поглинання).	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics.
П022	Процеси Національної моделі діяльності органів державної статистики	Другий рівень Стратегії і лідерство, управління можливостями та корпоративна підтримка, що є підвидами діяльності органів державної статистики. Третій рівень – текстовий опис другого рівня. Область виробничої діяльності відповідає GSBPM v5.0, де вона є детально описано. Всеосяжні процеси GSBPM (управління якістю та метаданими) мають наскрізний характер і впливають на GAMSО на різних рівнях.	GAMSО (Version 1.0). Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П023	Процес 1.1. "Визначення місії (мети діяльності) та стратегічних цілей"	У межах цього процесу визначається місія Державної служби статистики України (далі – Держстат), бачення нею своєї ролі, встановлюються ціннісні пріоритети, які у подальшому знаходять своє відображення у стратегічних документах. Процес спрямований на вивчення середовища, у якому	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		органи державної статистики (далі – ОДС) здійснюють свою діяльність, а також визначення актуальних проблем для розуміння того, яку інформацію можуть виробляти ОДС, а також розробляти стандарти та інфраструктуру з метою якісної реалізації планів діяльності та програм розвитку. Цей напрям також включає інформування внутрішнього та зовнішнього середовища про місію, цінності та очікувані результати з метою зміцнення довіри суспільства та інших заінтересованих сторін до органів державної статистики зокрема та до офіційної статистики в цілому.	
П024	Процес 1.2. "Управління та керівництво"	У цьому процесі розробляються заходи з метою досягнення стратегічних цілей, визначених у попередньому процесі 1.1 "Визначення місії (мети діяльності) та стратегічних цілей". Це стосується визначення можливостей та пріоритетів у рамках статистичної діяльності, розподілу фінансових, кадрових та інших ресурсів на реалізацію прийнятих планів діяльності та програм розвитку. Визначаються конкретні напрями впровадження змін і можливість їх ресурсного забезпечення, а також потреба в заходах з розширення можливостей та їх пріоритетність..	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П025	Процес 1.3. "Управління стратегічним співробітництвом"	Процес охоплює співробітництво ОДС з іншими виробниками офіційної статистики, координацію дій у рамках національної статистичної системи, обмін знаннями між співвиробниками статистичної інформації, міжнародними організаціями, постачальниками адміністративних даних та з іншими постачальниками, заходи, що здійснюють ОДС з метою	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		виявлення нових можливостей обміну даними або їх інтеграцією, вдосконалення статистичної інфраструктури, використання статистичних стандартів. Заходи, які проводяться за цим процесом, сприяють формуванню та розширенню спільних статистичних можливостей, які використовують члени національної статистичної системи, що веде до покращення розуміння та використання статистичної інформації.	
П026	Процес 2.1. "Визначення проєктів/заходів розвитку статистичної діяльності"	У цьому процесі здійснюється вибір найбільш ефективного шляху для впровадження змін з удосконалення та розвитку нових напрямів діяльності, визначених на рівні 1. "Стратегічне керівництво". За цим процесом проводиться детальний аналіз запропонованих пріоритетних змін, вивчаються вимоги, які висувають інші суб'єкти діяльності, визначається найбільш оптимальне рішення проблемних питань, аналізуються ризики, які можуть завадити успішній реалізації проєктів/заходів. Процес охоплює підготовку та аналіз інформації для подальшого розроблення проєктів/заходів, вивчення можливості проведення робіт з удосконалення діяльності ОДС відповідно до наявних ресурсів. Також за цим процесом вивчається можливість запровадження заходів зі здійснення моніторингу виконання проєктів/заходів, з метою інформування усіх заінтересованих сторін про запланований перебіг виконання робіт.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П027	Процес 2.2. "Планування та організація заходів з розвитку"	За цим процесом здійснюється розробка плану дій з реалізації проєкту/заходу з розвитку статистичної діяльності. Для	Опис національної моделі діяльності органів державної

1	2	3	4
	статистичної діяльності"	якісної розробки документації проводяться дослідження, визначаються заходи для забезпечення координації діяльності учасників, проводяться консультації з вивчення вимог, здійснюється доопрацювання різних аспектів, спрямованих на усунення ризиків. У разі потреби проводяться пілотні дослідження з метою виявлення факторів, які можуть мати негативний вплив з часу запровадження проекту/заходу з розвитку статистичної діяльності до його завершення та отримання результатів. До цього процесу належить діяльність, яка стосується багатьох процесів статистичної діяльності, та така, що здійснюється за участі сторонніх організацій. Якщо заходи з розвитку статистичної діяльності стосуються тільки одного із процесів статистичного виробництва, діяльність з удосконалення відображається за цим процесом.	статистики, Держстат.
П028	Процес 2.3. "Моніторинг заходів з розвитку статистичної діяльності"	За цим процесом здійснюється моніторинг виконання планів з реалізації проектів/заходів, розроблення яких було здійснено у процесі 2.2 "Планування та організація заходів з розвитку статистичної діяльності". Моніторинг здійснюється для виявлення тенденцій та забезпечення можливості своєчасного реагування на виявлені недоліки, а також визначення відповідності отриманих результатів із очікуваними.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П029	Процес 2.4. "Сприяння реалізації заходів з розвитку статистичної діяльності"	Діяльність за цим процесом уключає підтримку впровадження отриманих результатів реалізації проектів/заходів з розвитку та досягнення гарантії належного їх використання органами державної	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		статистики. Коли заходи з розвитку будуть повністю інтегровані у статистичне виробництво, подальша підтримка такої діяльності відображається у відповідному процесі 3 рівня "Корпоративна підтримка".	
П030	Процес 3.1. "Управління ефективністю виробництва і питаннями пов'язаними із дотриманням норм чинного законодавства"	У межах цього процесу здійснюється управління способами виробництва Держстату для досягнення запланованих результатів, а саме: підготовка на основі плану ДСС, технологічної програми ДСС, її актуалізація та моніторинг; аналіз діяльності щодо виявлення ризиків та розроблення заходів з їх усунення та зменшення впливу на діяльність; здійснення заходів щодо адаптації законодавства України у сфері статистики до законодавства Європейського Союзу.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П031	Процес 3.2. "Управління статистичною методологією"	У межах цього процесу здійснюється управління статистичною методологією для розроблення, удосконалення та впровадження загальних методологічних підходів проведення ДСС із використанням стандартних методів визначення статистичних сукупностей, систематизації, оброблення, аналізу статистичних даних, включаючи застосування вибіркового методу, здійснення сезонних коригувань, ретроспективних розрахунків, створення, ведення та використання статистичної метаінформації та підготовки звітів з якості ДСС, створення методологічних основ забезпечення статистичної конфіденційності для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
П032	Процес 3.3. "Управління якістю"	Цей процес охоплює якість організації статистичної діяльності як у цілому, так і окремих її процесів, розроблення: системи моніторингу якості процесів статистичного виробництва, документації відповідно до вимог національного стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 "Системи управління якістю. Вимоги" та відповідних документів для отримання сертифіката якості. У межах цього процесу документування з якості стосується виключно організаційного рівня й охоплює визначення політики з якості та керівних принципів і настанов щодо забезпечення якості діяльності.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П033	Процес 3.4. "Управління інформацією"	Цей процес охоплює питання, пов'язані з володінням і зберіганням записів, документів, інформації та інших інтелектуальних активів органів державної статистики, а також з управлінням збирання, упорядкуванням, зберіганням, підтримкою, пошуком, поширенням, архівуванням та знищенням інформації. Процес охоплює діяльність із розроблення керівних принципів та стандартів щодо володіння, використання та захисту інформації.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П034	Процес 3.5. "Взаємодія з користувачами"	Цей процес охоплює діяльність з управління зв'язками та обміну інформацією з урядовими та міжнародними організаціями, громадськістю та іншими заінтересованими сторонами, у тому числі через засоби масової інформації. У межах процесу розглядаються загальні види діяльності, пов'язані із задоволенням потреб користувачів і роботою із запитами та різноманітними відгуками користувачів. Крім того, процес	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		уключає заходи з навчання та інформування користувачів для забезпечення правильного розуміння ними статистичної інформації, розвитку й підвищення рівня статистичної грамотності в суспільстві.	
П035	Процес 3.6 "Взаємодія з постачальниками даних"	У межах цього процесу розглядаються взаємовідносини із респондентами ДСС, постачальниками адміністративних даних та іншими установами, організаціями, які надають дані для здійснення статистичної діяльності. Процес охоплює діяльність щодо погодження методології та звітної документації, що пов'язана із збиранням та використанням адміністративних даних, моніторингу джерел адміністративних даних, підготовки та укладання угод про взаємообмін інформаційними ресурсами, визначення звітного навантаження на респондентів, налагодження зв'язків та комунікації із постачальниками даних.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П036	Процес 3.7 "Управління фінансами"	Цей процес охоплює постійне використання фінансової та бухгалтерської інформації для вимірювання, управління і прогнозування ефективності та результативності діяльності Держстату, уключаючи закупівлі та контракти (угоди), враховуючи цілі та задачі органів державної статистики.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П037	Процес 3.8 "Управління людськими ресурсами"	Цей процес охоплює питання результативності роботи працівників ОДС, підбір персоналу, підготовку, спеціалізацію та підвищення кваліфікації працівників, визначення майбутніх потреб та планування наступності.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
П038	Процес 3.9 "Управління інформаційними технологіями"	У межах цього процесу здійснюється координація і управління інформаційно-технологічними ресурсами, забезпечення функціонування та розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи органів державної статистики, управління безпекою даних та технологічними змінами.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П039	Процес 3.10 "Утримання майна"	Процес охоплює діяльність з утримання у належному стані будівель та приміщень, що належать організації, їх належне облаштування та обслуговування, а також розподіл приміщень відповідно до потреб діяльності та санітарних норм.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П040	Процес 4.1. "Визначення потреб"	У межах цього процесу органи державної статистики визначають, чи є в цей час незадоволені потреби користувачів (зовнішні та/або внутрішні) у конкретній статистичній інформації та чи мають можливість органи державної статистики задовольнити їх.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П041	Процес 4.2. "Проектування"	За цим процесом здійснюється діяльність із проектування ДСС, а також будь-які пов'язані з цим практичні дослідні роботи, необхідні для визначення статистичної інформації, яка буде отримана за результатами проведення ДСС та усі елементи проектування необхідні для її уточнення, а також понять, методології, механізмів, збору та робочих процесів. У цьому процесі чітко визначаються всі відповідні метадані, готові для використання під час проведення ДСС, а також процедури забезпечення якості. Водночас широко використовуються міжнародні й національні стандарти для скорочення тривалості та вартості процесу	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		проектування і забезпечення зіставності отриманої статистичної інформації. Для статистичної інформації, що виробляється на постійній основі, цей процес звичайно відбувається кожного разу, коли ідентифікуються заходи з удосконалення, виявлені у процесі "Оцінка".	
П042	Процес 4.3. "Створення"	У межах цього процесу здійснюється формування та випробовування систем виробництва та технології до моменту, доки вони не будуть готовими для безпосереднього використання у виробництві статистичних даних. Результатами процесу "Створення" є визначені рішення, відібрані механізми, технології та інформація, які компонується на цьому процесі, для створення робочого середовища виробництва даних, формування яких здійснюється на постійній основі.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П043	Процес 4.4. "Збирання"	У межах цього процесу здійснюється збирання всіх необхідних даних за допомогою різних методів збору (у тому числі витяги з адміністративних і статистичних реєстрів та баз даних) і завантаження їх у відповідне інформаційне середовище.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П044	Процес 4.5 "Обробка даних"	У межах цього процесу здійснюється очищення даних та їх підготовка до аналізу. Цей процес складається із напрямів діяльності, під час яких перевіряються, очищуються та трансформуються зібрані дані і які можуть повторюватися кілька разів. Щодо вихідної статистичної інформації, яка виробляється на регулярній основі, цей процес відбувається при кожному повторі виробництва. Напрями діяльності	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		цього процесу можуть застосовуватися для даних як зі статистичних, так і з інших джерел. Процеси "Обробка даних" та "Аналіз" можуть бути як ітеративними, так і паралельними. "Аналіз" може розкрити більш широке розуміння даних, і може виявитися необхідність у додатковій обробці. Діяльність у рамках процесів "Обробка даних" та "Аналіз" може розпочинатися ще до завершення процесу "Збирання". Це дозволяє проводити розрахунок попередніх результатів, коли своєчасність є критичною для користувачів статистичної інформації, а також збільшує час для аналізу. Ключова відмінність між цими процесами полягає у тому, що "Обробка даних" має справу з перетворенням мікроданих, у той час як "Аналіз" передбачає обробку зведених даних.	
П045	Процес 4.6 "Аналіз"	У межах цього процесу здійснюється безпосереднє формування вихідної статистичної інформації, її детальна перевірка та підготовка до поширення. Цей етап уключає підготовку вмісту вихідних статистичних продуктів, у тому числі коментарів, технічних приміток тощо, а також забезпечення того, щоб продукти відповідали очікуванням користувачів перед початком їхнього поширення. Процес уключає заходи, які дозволяють аналітикам в галузі статистики скласти уяву стосовно якості виробленої статистичної інформації. Щодо статистичної інформації, яка виробляється на регулярній основі, цей процес відбувається при кожному повторі. "Аналіз" та його напрями діяльності є типовими для всієї вихідної статистичної інформації, незалежно від джерел її	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.

1	2	3	4
		отримання.	
П046	Процес 4.7. "Поширення"	У межах цього процесу здійснюється надання статистичних продуктів користувачам. Для статистичної інформації, яка виробляється регулярно, за результатами ДСС, цей процес відбувається при кожному повторі її виробництва.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П047	Процес 4.8. "Оцінка"	У межах цього процесу здійснюється оцінка результатів виконання процесів та підпроцесів статистичного виробництва, яка базується на вхідних даних кількісного та якісного характеру з метою виявлення пріоритетності потенційних удосконалень, зібраних із різних процесів.	Опис національної моделі діяльності органів державної статистики, Держстат.
П048	Підсукупність	Підгрупа у складі сукупності. Статистична практика формування підсукупностей зумовлена потребою у застосуванні до кожної з них відмінних методів обробки в ході статистичного виробничого процесу. Підсукупності, як правило, виділяються для розуміння притаманних їм відмінних характеристик.	Memobust, 2014.
П049	Пілотне обстеження	Обстеження, як правило невеликого масштабу, здійснюється до проведення основного обстеження, головним чином для отримання інформації, необхідної для покращення результативності основного обстеження. Наприклад, пілотне обстеження може використовуватись для тестування формуляра, для визначення часу, який витрачається на польову процедуру, або для визначення найбільш ефективного розміру одиниці вибірки.	Dictionary of Statistical Terms, 5th edition, prepared for the International Statistical Institute by F.H.C. Marriott, Longman Scientific and Technical
П050	План державних статистичних	Правовий акт, що містить перелік статистичних спостережень, які	Стаття 1. "Визначення

1	2	3	4
	спостережень	проводяться органами державної статистики та іншими виробниками офіційної статистики з метою виробництва та поширення офіційної державної статистичної інформації.	термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
П051	Плановий період інтерв'ювання	Період, на який заплановано діяльність інтерв'юєрів САТІ. Це може бути період, скажімо, тривалістю 4 тижні, починаючи з поточної дати, або календарний місяць, у залежності від застосованого варіанта розподілу.	Memobust, 2014.
П052	Повідомлення про помилку	Для електронного опитувальника: вікно, що містить текст із описом того, який тип невідповідності виник, і перелік змінних, яких він стосується.	Memobust, 2014.
П053	Повторюване спостереження	Спостереження, що здійснюється більш, ніж один раз, часто на регулярній (періодичній) основі і зазвичай з частковою ротацією одиниць вибіркової сукупності з урахуванням водночас вимог до точності і до звітнього навантаження.	Memobust, 2014.
П054	Поглинання підприємств(а)	У демографії підприємств така подія може розглядатися як протилежна події поділу. Поглинуті підприємства не відносяться до випадків ліквідації (смерті). У такому випадку одне з попередніх підприємств продовжує існувати (виживає) у знайомій раніше формі й тому тут має місце безперервність і виживання підприємства. Інші поглинуті підприємства закриваються.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 4). МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
П055	Подальші дії з редагування даних	Робота, яка виконується редактором під час ручного редагування даних з метою усунення недоліків попереднього	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		редагування.	
П056	Подальші дії у випадку невстановлення контакту з респондентом або несвоєчасного отримання відповіді від респондента	Подальша спроба отримати дані від юридичної або фізичної особи в процесі обстеження або польового експерименту через те, що перша спроба була невдалою, або у випадку, коли дані надходять із запізненням.	SDMX, 2009.
П057	Поділ підприємства	У демографії підприємств така подія може розглядатися як протилежна події поглинання і схожа на розпад підприємства, але в цьому випадку початкове підприємство "виживає" (залишається) в упізнаваній формі, і таким чином присутня безперервність діяльності і виживання підприємства. Підприємство при цьому не ліквідується, натомість на його базі створюється одне або декілька нових підприємств. Подія, до початку якої існує одне підприємство, а в результаті якої – два і більше. В результаті поділу нове(і) підприємство(а) є, як правило, меншим(и) за початкове підприємство, а індивідуальність початкового підприємства зберігається за більшим підприємством.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
П058	Поєднані таблиці	Набір таблиць зі спільними комірками.	Memobust, 2014.
П059	Позитивна координація	Процес управління сукупностями з метою максимізації полей перетину між вибірками.	Memobust, 2014.
П060	Позитивне прогнозне значення	Кількість правильно пов'язаних пар записів, поділена на загальну кількість пар пов'язаних записів.	Memobust, 2014.
П061	Показник	Елемент даних, який представляє статистичні дані для конкретного моменту або періоду часу, географічного охоплення та інших	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		характеристик і коригується принаймні для одного з численних можливих вимірів (як правило, розміру) для забезпечення можливості здійснення порівнянь.	
П062	Показник логу	Змінна, яка підлягає реєстрації у логах.	Memobust, 2014.
П063	Показник подібності одиниць	Метрика для позначення подібності одиниць спостереження. Використовується в багатовимірному статистичному аналізі.	Memobust, 2014.
П064	Показник розбіжності одиниць	Метрика для позначення відмінності одиниць спостереження. Використовується в багатовимірному статистичному аналізі.	Memobust, 2014.
П065	Показник якості	Змінна величина, що характеризує рівень якості даних або процесу відповідно до встановлених параметрів.	Memobust, 2014.
П066	Помилка інтерв'юера	Результат впливу на відповіді респондентів, що виникає через різні способи, якими інтерв'юери здійснюють одне і те саме опитування.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
П067	Помилка кодування	Присвоєння неправильного коду елементу даних.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
П068	Помилка припущення моделі	Помилка, що виникає через використання таких методів, в основі яких лежить певна модель, як калібрування, узагальнена оцінка регресії, розрахунок на основі повного або постійного охоплення, тестування, сезонне коригування, тощо, і які не включені в попередні компоненти точності, з метою обчислення статистики або індексів.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013. SDMX, 2009.
П069	Помилкова класифікація	Помилкова класифікація з віднесенням суб'єкта до категорії,	Eurostat's Concepts and Definitions

1	2	3	4
		до якої він не належить.	Database, 2013.
П070	Помилкове зіставлення	Записи, які визнані узгодженими, хоча в дійсності вони не представляють однакової сутності.	Memobust, 2014.
П071	Помилкові неузгодження	Невизнання узгодження між дійсно пов'язаними записами через помилкове класифікування і поєднання інших, не зв'язаних між собою, записів.	Memobust, 2014.
П072	Попередні оцінки	Оцінки, що базуються на попередніх результатах вибіркового спостереження.	Memobust, 2014.
П073	Попередні вибіркові результати	Найперші (часткові) дані вибіркового спостереження, що складаються з даних респондентів, які відповіли раніше за інших.	Memobust, 2014.
П074	Порівнянність	У найширшому сенсі: здатність статистичних даних до надійного зіставлення. Більш конкретно: ступінь, у який можуть порівнюватись однакові набори даних, але за різні звітні періоди або для різних підсукупностей (за регіонами або за видами діяльності). З технологічної точки зору: вимірювання впливу відмінностей у застосованих статистичних концепціях, інструментах та процедурах на результати порівняння статистичних даних. Порівнянність є складовою принципу "Послідовність і зіставність" Принципів діяльності органів державної статистики.	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports, 2020.
П075	Порядок оцінювання	Правило або метод отримання оцінки параметра сукупності.	SDMX, 2009.
П076	Посилання (модель Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками)	Крок 11 у моделі Об'єктно-орієнтованого управління якістю та ризиками (OQRM), на якому збирається інформація стосовно області фокусування.	Van Nederpelt, 2012.

1	2	3	4
П077	Послідовність плану (дизайну) вибірки	Наближеність за ймовірністю при збільшенні розміру вибірки. Властивість, яка позначає здатність оцінки краще узгоджуватись із значенням цільового параметру у випадку збільшення обсягу вибірки (n), і відтворювати цільовий параметр, коли обсяг вибірки збігається з розміром сукупності (N).	Memobust, 2014. Survey Sampling Reference Guidelines, 2008 edition. Introduction to sample design and estimation techniques.
П078	Постачальник адміністративних даних	Утримувач адміністративних даних, який за законом або на підставі окремої угоди зобов'язаний надавати свої дані національній статистичній службі.	Essnet Admin Data Glossary 1.1.
П079	Постачальник даних	Одиниця, яка відповідно до своїх повноважень повідомляє статистичній організації дані про підзвітну одиницю від імені юридичної особи-утримувача даних. Постачальником може бути сторонній уповноважений представник, наприклад, бухгалтерська фірма, яка веде бухгалтерський облік юридичної особи. Статистична організація, яка проводить опитування, має з постачальником даних юридичні стосунки.	Memobust, 2014.
П080	Постійне випадкове число	Унікальне випадкове число, яке постійно асоціюється з певною одиницею реєстру.	Memobust, 2014.
П081	Поточний прогноз, що базується на фактах	Оцінка, яка робиться для поточного періоду, або, найчастіше, для недавнього минулого, тобто для періоду, у який безпосередньо не було проведено статистичне спостереження.	Daas and Arends-Toth, 2012.
П082	Поточні обмеження	Обмеження в межах одного періоду часу між різними часовими рядами.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
П083	Потреби користувачів статистичної інформації	Вимоги до даних і метаданих з боку окремих осіб або організацій для задоволення конкретного типу їх використання. Потреби користувачів можуть бути визначені у контексті параметрів якості, прийнятих міжнародними організаціями або національними агенціями.	OECD Glossary of Statistical Terms.
П084	Похибка вибірки	Можлива похибка, зумовлена спостереженням виключно вибірових значень і, як результат, виникненням розбіжності між фактичним значенням сукупності й вибірковою оцінкою. Складова розбіжності між істинним значенням сукупності і її оцінкою, отриманою на основі випадкової вибірки, зумовлена застосуванням саме вибіркового характеру спостереження, на відміну від інших похибок, а саме похибок, що виникають через недосконалість відбору, зміщення у відповіді або оцінці, похибок спостереження і реєстрації відповіді тощо.	Memobust, 2014. The International Statistical Institute, The Oxford Dictionary of Statistical Terms, 2003.
П085	Похибка вимірювання	Різниця між спостережуваним значенням змінної та дійсним, але не спостережуваним, значенням цієї змінної. Виникає під час зчитування, обчислення або реєстрації числового значення. Такі похибки можуть пояснюватись помилковими діями респондента, інтерв'юера, а також недосконалістю формуляра, методів збору даних або бухгалтерського обліку респондента. Похибки вимірювання можуть бути як випадковими, так і систематичними, тобто призводити до систематичного зміщення даних.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013. Measuring and Reporting Sources of Error in Surveys, FCSM, 2001. SDMX, 2009. Statistics Canada, 2003.

1	2	3	4
П086	Похибка невивіркова	Розбіжність в оцінках вибірки, не зумовлена флуктуаціями вибірки.	Memobust, 2014. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
П087	Похибка обробки	Похибка в остаточних результатах статистичного спостереження, викликана не точним здійсненням коректно запланованих дій, наприклад, під час реєстрації, кодування, введення даних і табулювання даних.	NQAF, 2012.
П088	Похибка одиниці вимірювання	Похибка, що виникає, коли респонденти повідомляють значення, які постійно занадто високі або занадто низькі (за постійного фактору). Виникає, коли респонденти систематично використовують неправильні одиниці вимірювання.	Memobust, 2014. EDIMBUS Manual, 2012
П089	Похибка основи статистичного спостереження	Похибка, викликана недосконалістю основи статистичного спостереження (реєстру підприємств, реєстру населення, відбору територій, тощо), з якої відбираються одиниці для включення до обстеження або перепису.	NQAF, 2012.
П090	Похибка охоплення	Похибка, зумовлена неспроможністю забезпечити адекватне охоплення усіх компонентів цільової сукупності, що призводить до розбіжностей між цільовою сукупністю і основою статистичного спостереження.	Eurostat's Concepts and Definitions Database. SDMX Metadata Common Vocabulary, 2009
П091	Похибка, спричинена відсутніми відповідями	Похибка, зумовлена неможливістю отримання відповіді на частину або на всі запитання статистичного спостереження, і яку не можна віднести до коливань вибірки.	SDMX, 2009. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
П092	Поширення	Надання користувачам результатів статистичних спостережень у вигляді статистичних продуктів	Glossary on Statistical Disclosure Control,

1	2	3	4
		(інформації) – стандартних і за запитом, доступу до баз даних, мікрофайлів, тощо.	2014 OECD Glossary of Statistical Term.s
П093	Поширення офіційної державної статистичної інформації	Сукупність дій, спрямована на те, щоб зробити офіційну державну статистичну інформацію та метадані доступними для користувачів.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".
П094	Правило <i>p</i> -відсотка	Один з методів виявлення чутливих до розкриття комірок статистичної таблиці, які виникають, коли інформаційному зловмиснику можуть стати відомими значення індивідуального внеску одиниць у певну комірку. Використовуючи їх разом із оприлюдненим загальним значенням, зацікавлена особа може оцінити значення інших внесків з певним ступенем точності. Як правило, цим користуються одиниці з найбільшим або другим за величиною внеском. Відповідно до правила <i>p</i> -відсотків, якщо другий за величиною внеску респондент може знайти найбільший внесок у комірку таблиці, віднімаючи своє власне значення від загального значення комірки, а отримане значення менше $(100 + p)$ відсотків від найбільшого внеску, то клітина вважається чутливою до розкриття.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014. Sukasih, Jang, Czajka, 2012.
П095	Правило двозначності: правило (<i>p</i> , <i>q</i>)	Правило, відповідно до якого допускається, що до опублікування табличних даних внесок однієї одиниці сукупності у комірку загального значення можна оцінити у межах <i>q</i> відсотка (апостеріорна відносна похибка в оцінці індивідуального внеску). Якщо після опублікування таблиці значення можна оцінити в межах <i>p</i> відсотків (апостеріорна відносна	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		похибка в оцінці індивідуального внеску), комірка визнається такою, що задовольняє вимогам конфіденційності. Параметри p і q встановлюються статистичною службою. У деяких національних статистичних службах встановлені значення p і q є конфіденційними і не розголошуються.	
П096	Правило жорсткого редагування	Правило редагування, яке виявляє помилки в записах даних із визначеністю (напевне).	EDIMBUS Manual, 2012.
П097	Правило концентрації	Правило, що дозволяє оцінити, чи перебуває комірка статистичної таблиці у зоні ризику (ризикова комірка), і яке базується на порівнянні розміру внесків окремих статистичних одиниць до певної комірки таблиці (відносний внесок). Приклади: правило домінування і правило p -відсотка.	Hundepool et al., 2012.
П098	Правило коригування	Правило "якщо-тоді", яке використовується для детермінованої обробки певної помилки.	UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing.
П099	Правило м'якого редагування	Правило редагування, яке у випадку порушення вказує на помилку в даних з імовірністю менше за 1.	EDIMBUS Manual, 2012.
П100	Правило порогу	Правило, за допомогою якого комірка у таблиці частотностей визначається як чутлива, якщо кількість респондентів у ній є меншою за певну встановлену кількість. Деякі статистичні служби застосовують порогове значення на рівні щонайменше п'яти респондентів у комірці, тоді як інші – на рівні щонайменше трьох респондентів. У випадку, коли не застосовуються порогові значення, для збереження конфіденційності можливо змінювати структуру таблиці і комбінувати категорії	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		або використовувати виключення комірок, округлення або редагування, або надавати інший додатковий захист для виконання правила.	
П101	Приєднання	Форма зіставлення, яка використовується для роботи з базами даних, у якій зіставлення засноване на ідентичності відповідних ключів.	Memobust, 2014.
П102	Приміщення для роботи з чутливими даними	Спеціальний об'єкт (приміщення), у якому стороннім дослідникам надається можливість доступу до конфіденційних даних у рамках юридичних договорів, які передбачають збереження конфіденційності і встановлюють суворий контроль щодо можливих способів використання даних. Приміщення для роботи з чутливими даними можна розглядати як «безпечне середовище» для аналізу конфіденційних даних. Сам об'єкт складається з безпечного герметичного робочого середовища і середовища зберігання даних, обладнаних фізичними і інформаційними засобами безпеки. Об'єкт передбачає наявність адміністративних та допоміжних засобів для зовнішніх користувачів і забезпечує дотримання узгоджених умов доступу до конфіденційних даних.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
П103	Принцип запобігання рухливості даних	Вимога, у відповідності з якою всі зміни в даних за періоди протягом року зберігаються максимально можливо на рівні їх початкових значень.	Memobust, 2014
П104	Принципи управління якістю	Базові принципи, на основі яких будується система управління якістю. У контексті Європейської статистичної системи розрізняють загальні принципи управління	ISO 9000:2015 Quality management systems – Fundamentals and vocabulary.

1	2	3	4
		якістю, які, походять із загальної системи управління якістю та пов'язуються із статистичною організацією (статистичною адміністрацією) в цілому, а також статистичні принципи управління якістю, сформульовані в Кодексі діяльності європейської статистики та пов'язані з ключовими аспектами статистичного середовища, статистичного виробничого процесу та статистичної продукції.	European Statistics Code of Practice (ES CoP), 16th November 2017. ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition.
П105	Припинення діяльності підприємства	Подія, яка може мати місце в результаті таких подій, як дійсна смерть одиниці, або через інше припинення шляхом злиття, поглинання, поділу або порушення принципу безперервності.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
П 106	Проблема "сходінки"	Великий розрив у даних між останнім внутрішньорічним періодом одного року і першим внутрішньорічним періодом наступного року. Наприклад, великий розрив між даними грудня і січня.	Memobust, 2014.
П107	Пробні (тестові) запитання	Додаткові запитання, які інтерв'юери можуть поставити додатково до тих, які безпосередньо зазначені в опитувальнику, з метою отримання більш точної інформації від респондентів.	Memobust, 2014.
П108	Програмне забезпечення для сезонного коригування	Існує широкий спектр програмного забезпечення та інтерфейсів, передбачених для здійснення сезонного коригування даних. В офіційній статистиці найчастіше використовуються два	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		методи сезонного коригування –X-12-ARIMA (розробник – Бюро переписів США) і TRAMO-SEATS (розробник – Банк Іспанії). Євростат випустив також програмне забезпечення DEMETRA+, у межах якого є доступними водночас X-12-ARIMA і TRAMO-SEATS.	
П109	Проектне навантаження	Навантаження, яке включає в себе всі запроєктовані аспекти здійснення статистичного спостереження, які не пов'язані безпосередньо з респондентом, наприклад, метод збору даних, засіб збору та зміст обстеження, помилки в структурі вибірки, некоректна вибірка, тощо.	Hedlin et al., 2005.
П110	Пропорційний метод	Простий, широко відомий метод бенчмаркінгу, який забезпечує узгодженість між річними і внутрішньорічними часовими рядами шляхом множення даних всіх внутрішньорічних періодів на поправочні коефіцієнти, які визначаються співвідношенням між річним значенням і сумою всіх відповідних внутрішньорічних значень. Ці поправочні коефіцієнти називаються пропорційними річними розбіжностями.	Memobust, 2014.
П111	Профілювання групи підприємств	Метод аналізу нормативно-правової, організаційної та бухгалтерської структури групи підприємств із метою виявлення статистичних одиниць у складі групи, зв'язків між ними і встановлення найбільш ефективних підходів для збору статистичних даних щодо цих одиниць. Це передбачає виявлення відокремлених статистичних одиниць, якими можуть бути "оперативні підрозділи" групи, або підгрупи, або спеціальні підрозділи, виявлення яких є	Business Register Recommendations Manual (edition 2010), chapter 19B. INSEE- Definitions.

1	2	3	4
		можливим у ході тісної співпраці із уповноваженими представниками групи. Оперативні підрозділи повинні утворювати організаційну одиницю з виробництва товарів та послуг з певним ступенем самостійності у прийнятті рішень, зокрема для розподілу поточних ресурсів. Операція з профілювання є високозатратною і виправдовує себе у випадку великих груп підприємств, які діють у декількох суттєвих для економіки країни видах діяльності.	
П112	Процес надання відповіді	Результат опрацювання респондентом формуляра статистичного спостереження.	Edwards W.S. & Cantor D., 1991.
П113	Процес статистичний виробничий	Відповідає нульовому рівню Типової моделі процесів статистичного виробництва (GSBPM - Level 0).	GSBPM (version 5.1).
П114	Пряма ідентифікація	Визначення статистичної одиниці з її назви чи адреси, або з ідентифікаційного номера, який є публічно відкритим. Ідентифікація респондента за його назвою чи адресою або за ідентифікаційним кодом юридичної особи, а для респондента — фізичної особи, встановлення її персональних даних за первинними даними, що містяться у звітності.	Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року Стаття 1. "Визначення термінів" Закон України "Про офіційну статистику".
П115	Пряма оцінка	Оцінка цільового параметру певної підсукупності, яка базується виключно на інформації з вибірки, що походить безпосередньо з цієї підсукупності. Прямими оцінками, які найчастіше використовуються у великомасштабних обстеженнях підприємств, є оцінки калібрування. Пряма оцінка враховує тільки дані	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		стосовно певних областей. У багатьох випадках ця оцінка дає неприйнятні результати через те, що малі області не представлені у вибірці достатньою кількістю одиниць.	
П116	Пуассонівський план вибірки	План вибірки, відповідно до якого відбір будь-якої одиниці сукупності до вибірки визначається незалежно від відбору інших одиниць.	Memobust, 2014.
П117	Пунктуальність логу	Часова розбіжність між фактичним та запланованим моментом надання логу.	Memobust, 2014.
Р			
P001	Регресійна модель ARIMA – Reg-ARIMA	Гібридна модель (у контексті сезонного коригування), у якій окремі характеристики часового ряду, такі, як, наприклад, ефекти плинних свят, торгових (робочих) днів і викидів, моделюються за допомогою змінних лінійної регресії, у той час як інші складові ряду (залишки регресії, тренд, цикл та сезонна складова) моделюються за допомогою моделі сезонного згладжування ARIMA.	US Census Bureau.
P002	Регресія	Статистичний метод оцінки зв'язків між випадковими змінними. Закон зміни математичного очікування однієї випадкової величини залежно від значень іншої. Розрізняють прямолінійну, криволінійну, ортогональну, параболічну та інші регресії, а також лінію і площину регресії. У випадку одномірної регресії використовується тільки одна пояснювальна змінна. Для випадку багатомірної регресії кількість пояснювальних змінних дорівнює двом або більше.	Memobust, 2014.
P003	Редагування	Логічна умова або обмеження (для значення елемента даних або групи даних), яких необхідно	EDIMBUS Manual, 2012.

1	2	3	4
		дотримуватись, щоб дані вважалися правильними. Метод/процес/технологічна операція, спрямована на виявлення, розуміння та виправлення пропущених, неприпустимих або суперечливих значень або вказує на записи даних, які можуть бути помилковими. Сукупність технологічних операцій, які передбачають унесення змін до отриманих даних статистичного спостереження відповідно до встановлених правил та вимог. Найчастіше використовують такі види редагування даних: виправлення помилок та імпутація. Інколи має місце ігнорування встановлених правил та вимог контролю та маскування. Виправлення – це усунення помилок у даних за результатами виконаного контролю. Імпутація – визначення та введення значень для специфічних елементів даних, щодо яких відповіді відсутні або не можуть бути використані. Ігнорування – відмова від редагування даних за чітко визначеними причинами. Маскування – забезпечення анонімності й унеможливлення ідентифікації респондентів по даних мікрофайлів за рахунок зміни значень чи структури деяких елементів даних.	Memobust, 2014. Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
P004	Редагування даних	Редагування, яке здійснюється при введенні даних, наприклад, під час інтерв'ю.	EDIMBUS Manual, 2012.
P005	Редагування статистичних результатів	Процедура відстеження підозрілих даних, тобто таких, які не відповідають вимогам поширення статистичної інформації, шляхом перевірки агрегатів або застосування статистичних	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		методів до всіх записів або їх підмножині.	
P006	Редактор	Людина, яка здійснює редагування інтерактивно або вручну.	Memobust., 2014.
P007	Реєстр	Письмовий і заповнений набір записів, який містить систематично оновлювані елементи і деталі стосовно певної сукупності об'єктів. Адміністративні реєстри походять з адміністративних джерел і стають статистичними реєстрами, тобто придатними для використання у статистичних цілях (виробництво статистики на основі реєстрів, розробка основи статистичного спостереження, тощо) після відповідної статистичної обробки. Набір файлів (у паперовому, електронному вигляді або у комбінованому), який містить визначені елементи даних і пов'язану з ними інформацію. Систематичний збір даних на рівні одиниць, який передбачає можливість їх оновлення. Оновлення – це обробка інформації, яка піддається розпізнаванню, з метою виявлення та внесення нових даних, виправлення або розширення реєстру, тобто відстеження будь-яких змін даних, що описують одиниці та їх атрибути. Як правило, реєстр містить інформацію щодо вичерпної (суцільної) сукупності одиниць (наприклад, осіб, будівель, фірм). Ці одиниці визначаються точним набором правил (наприклад, резиденти країни), а їх атрибути оновлюються відповідно до змін, яких зазнали ці одиниці.	Business Register Recommendations Manual, edition 2010, Glossary. SDMX, 2009. UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
P008	Реєстр підприємств для статистичних цілей	Регламент (ЄС) № 177/2008 Європейського Парламенту та Ради встановлює загальну основу функціонування реєстрів	Business Register Regulation (ЄС) No 177/2008, Articles 1 and 3 (1).

1	2	3	4
		підприємств для статистичних цілей. Держави-члени ЄС мають створити один або декілька узгоджених реєстрів для статистичних цілей, які використовуватимуться як інструмент підготовки і координації обстежень, як джерело інформації для статистичного аналізу усєї сукупності підприємств та демографії підприємств, для використання адміністративних даних, а також для ідентифікації та формування статистичних одиниць. Реєстри мають складатися з: усіх підприємств, які здійснюють економічну діяльність і роблять свій внесок у валовий внутрішній продукт (ВВП), і їх місцевих одиниць; юридичних одиниць, з яких складаються ці підприємства; усічених груп підприємств і усічених мультинаціональних груп підприємств; груп підприємств-резидентів.	
P009	Реєстр статистичних одиниць (PCO)	База даних статистичних та адміністративних одиниць з їх характеристиками, призначена для проведення статистичних спостережень за діяльністю підприємств, яка складається зі статистичного реєстру підприємств (СРП) і статистичного реєстру фізичних осіб-підприємців (СРФОП).	Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць", Держстат
P010	Режим самостійного заповнення запитальника	Метод передбачає опрацювання і надання відповідей на запитання статистичного спостереження безпосередньо самим респондентом, без підтримки або інтерв'юера.	Memobust, 2014.
P011	Репрезентативний викид	Викид у спостережуваному наборі даних, який є репрезентативним щодо інших, подібних до нього нетипових значень одиниць	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		сукупності.	
P012	Респондент	Одиниця, від якої отримують інформацію про одиницю спостереження у ході статистичного спостереження. Підприємства, організації, установи, фізичні особи; тощо, від яких у статистичних цілях збираються дані й пов'язана з ними інформація. Уповноважена постачальником фізична особа для здійснення надання статистичних даних. Респондент може збігатися із одиницею статистичного спостереження. Особа або сукупність осіб, які підлягають статистичному спостереженню у встановленому законодавством порядку і визначені у статті 5 цього Закону.	Memobust, 2014. Стаття 1. "Визначення термінів" Закон України "Про офіційну статистику"
P013	Реструктуризація таблиці	Методика створення безпечних у сенсі розкриття інформації таблиць шляхом об'єднання рядків або стовпців.	Memobust, 2014.
P014	Ризик розкриття	Можливість виникнення неприпустимо звуженої оцінки конфіденційних даних респондента, а також висока ймовірність можливості точного розкриття індивідуальних (персональних) даних.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
P015	Ризикові комірки таблиці (комірки у зоні ризику)	Комірки статистичної таблиці, які не можуть бути оприлюднені через очевидний ризик розкриття статистичної інформації. За визначенням існує три типи ризикових комірок: комірки, які містять інформацію щодо невеликої кількості одиниць; містять випадки домінування певних одиниць; і комірки з додатковим виключенням даних.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
P016	Рівень кодування	Відсоток закодованих описів від загальної кількості описів, що	D'Orazio M. and Macchia S., 2002.

1	2	3	4
		підлягають кодуванню. Розраховується як: кількість закодованих описів/кількість описів, що підлягають кодуванню×100.	
P017	Рівень надання відповідей за елементом	Відношення кількості одиниць, які надали дані щодо певного елемента даних, до загальної кількості одиниць, від яких мали бути зібрані дані, або до кількості одиниць, які надали інформацію принаймні щодо окремих елементів даних. Цей показник дозволяє опосередковано виміряти рівень звітного навантаження.	OECD Glossary of Statistical terms.
P018	Рівень невідповідей	У статистичних спостереженнях неспроможність отримати інформацію від визначеної особи з будь-якої причини (смерть, відсутність або відмова від відповіді) часто називається невідповіддю, а частка таких осіб у вибірці називається рівнем невідповідей. Частка одиниць (осіб) у спостережуваній сукупності, від яких неможливо з будь-якої причини (смерть, відсутність або відмова від відповіді) отримати інформацію.	SDMX, 2009.
P019	Рівень неуспіху редагування	Частка записів у невідредагованих даних, які не піддаються встановленому редагуванню.	Memobust, 2014.
P020	Рівень остаточної втрати зв'язку з одиницею	Частка одиниць спостереження у їх загальній кількості, з якими було успішно встановлено зв'язок через їх звітні одиниці, але з якими з якихось причин співпраця повністю припинилась ще до завершення роботи із запитальником.	Memobust, 2014.
P021	Рівень помилкових неузгоджень	Частка кількості помилково незв'язаних пар записів у загальній кількості дійсно узгоджених пар записів.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
P022	Рівень помилкових узгоджень	Відношення кількості неправильно зв'язаних пар записів до загальної кількості пар зв'язаних записів.	Memobust, 2014.
P023	Рівень смертності підприємств	Співвідношення кількості підприємств, які припинили діяльність, із кількістю активних підприємств.	Memobust, 2014.
P024	Рівень точності	Частка правильно закодованих текстів у загальній кількості закодованих текстів.	D'Orazio M. and Macchia S (ROS), 2002.
P025	Розділення вибірки	Статистичний метод, який розбиває дані на дві половини із застосуванням регресійної моделі до кожної статистично незалежної підвибірки.	Memobust, 2014.
P026	Розкриття	Незалежне співвіднесення (атрибуція) інформації із суб'єктом даних, будь то фізична особа чи організація. Розкриття містить у собі дві складові: ідентифікацію і атрибуцію.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
P027	Розкриття атрибутів	Проблема можливого визначення об'єкта без його ідентифікації. Ця форма розкриття є питанням першочергового занепокоєння для національних статистичних служб при підготовці й опублікуванні статистичних таблиць і виникає через наявність порожніх комірок або у вихідній таблиці, або у пов'язаному з нею наборі таблиць після того, як були здійснені певні виключення з метою забезпечення конфіденційності. Наявність порожньої комірки в таблиці означає, що інформаційний зловмисник може зробити певні висновки принаймні на основі інформації про одиницю сукупності, представлену в таблиці, навіть не маючи при цьому доступу до комбінації атрибутів у порожній комірці таблиці.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
P028	Розкриття інформації на підставі згоди респондента	Один із методів оприлюднення чутливої до розкриття індивідуальної інформації, який, на відміну від традиційного приховування чутливих до розкриття табличних даних, передбачає їх публікацію на підставі попередньо отриманої від респондента згоди.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
P029	Розмір вибірки	Кількість одиниць спостереження (або відсоток), які мають бути включені до вибірки.	SDMX, 2009.
P030	Розпад підприємства	Ця подія передбачає розділення виробничих потужностей одного підприємства на два або більше нових підприємств так, що колишнє підприємство вже не може бути ідентифікованим. Цей процес не передбачає безперервності або збереження колишнього підприємства. Разом з цим, припинення його діяльності не розглядається як ліквідація. Відповідно, створені за рахунок поділу потужностей підприємства не вважаються новими.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 4).
P031	Розпис роботи інтерв'юерів	План, у якому на заданий період часу позначається розподіл інтерв'юерів відповідно до комбінацій робочих днів та частин днів.	Memobust, 2014.
P032	Розподіл (елементів вибірки серед інтерв'юерів)	Розподіл полягає у закріпленні кожного телефонного номера (що належить певній одиниці вибірки) інтерв'юерами. Отже, розподіл інтерв'юерів за елементами вибірки здійснюється за телефонними номерами опитуваних одиниць.	Memobust, 2014.
P033	Розпорядники адміністративних даних	Державні органи (за винятком органів державної статистики), органи місцевого самоврядування та інші юридичні особи, які володіють адміністративними даними.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закон України "Про офіційну статистику".

1	2	3	4
P034	Розрив часового ряду	Виникає через зміну стандартів визначення і правил спостереження показника у часі.	SDMX, 2009.
P035	Ротація вибірки	Обмеження тривалості перебування одиниць у складі панельного статистичного обстеження шляхом зменшення їх частки через певний проміжок часу та заміни їх іншими одиницями. Як правило, це застосовується до невеликих за розміром респондентів (наприклад, малих та середніх підприємств), для яких, як вважається, відповідь на статистичне опитування створює значний тягар. Ротація таким чином призначена для регулярного оновлення вибіркової сукупності (наприклад, 25% одиниць). Це також допомагає згладити проблеми, спричинені виснаженням вибірки.	OECD Glossary of Statistical terms.
P036	Рухома сезонність	Вид сезонності, яка враховує щорічну мінливість сезонної складової часового ряду.	ABS, 2008.
P037	Ручне кодування	Кодування, яке виконує кодувальник без істотної програмної підтримки.	Hacking & Willenborg, 2012.
P038	Ручне редагування	Інтерактивне редагування.	Memobust, 2014.
С			
C001	Самореєстрація	Спосіб здійснення статистичного спостереження, коли факти реєструють самі респонденти після попереднього інструктажу.	Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
C002	Самостійне комп'ютерне інтерв'ювання CASI	Метод збору даних, під час якого респондент, використовуючи комп'ютер або інший електронний комп'ютерний пристрій (планшет, мобільний телефон, тощо – Computer assisted self-interviewing), самостійно здійснює екранне зчитування запитань статистичного опитування і вводить до комп'ютера свої	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		відповіді. CASI-інтерв'ювання може здійснюватись як онлайн, тобто через вебз'єднання, так і з використанням електронних носіїв з подальшою передачею даних у заздалегідь встановленому порядку до статистичної служби.	
C003	Саундекс	Техніка індексації назв, що засновується на звучанні (від англ. soundex) або вимові слів, а не на їх написанні.	Hacking & Willenborg, 2012.
C004	Своєчасність і пунктуальність	Поширення офіційної державної статистичної інформації своєчасно та пунктуально. Часова розбіжність між фактичною і запланованою датою статистичної публікації, оприлюдненою в офіційному графіку публікації даних. Проміжок часу між подією або явищем, яке описують статистичні продукти, та їх доступністю для користувачів.	Стаття 4. "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику". ESS Handbook for Quality Reports, 2009.
C005	Сезонна складова	Складова часового ряду, яка відповідає коливанням, які мають періодичний або близький до нього характер впродовж одного року, тобто зміни рівня спостережуваного ряду, які повторюються в одному і тому ж напрямі і з однаковою амплітудою з часовими інтервалами тривалістю в один рік. Вони можуть зумовлюватись такими причинами, як циклічність природних виробничих процесів (наприклад, у сільському господарстві), коливаннями активності людини (свята, відпустки, релігійні традиції, сезонне споживання товарів і послуг, тощо). У щомісячних рядах даних сезонні коливання мають період, який дорівнює 12, а у кварталних рядах – 4.	US Census Bureau.

1	2	3	4
C006	Сезонне коригування	Статистичний метод усунення сезонного календарного ефекту на часові ряди даних, яким припускається, що динаміка часового ряду формується трьома групами факторів: тренд, сезонна компонента та нерегулярна компонента. Використовується у статистиці для усунення ефекту нормальних сезонних коливань у даних з метою виявлення основної тенденції ряду (тренду та нерегулярної компоненти).	OECD, 2006. INSEE – Definitions. Ladiry, 2006.
C007	Семантична мережа	У широкому сенсі є формою представлення знань: база знань, яка містить семантичні відносини між поняттями в мережі. Більш вузько: мережа (або граф), що складається зі слів і понять, а також семантичних відносин між ними. Прикладами таких відносин є синоніми, гіпероніми і гіпоніми. Технічно: орієнтований або неорієнтований граф, що складається з вершин, які представляють поняття, та ребер, які представляють семантичні відносини між поняттями, відображення або зв'язування семантичних полів.	Hacking & Willenborg, 2012.
C008	Середній обсяг перегляду	Для виміру середнього обсягу перегляду використовуються два показники: середній абсолютний обсяг перегляду та медіанний абсолютний обсяг перегляду. Обидва показники розраховуються як усереднені абсолютні різниці між пізнішим і попереднім значенням оцінок. Середній абсолютний обсяг перегляду дозволяє елімінувати компенсаційний вплив негативних та позитивних змін. Він виражається у відсотках і вказує на середній обсяг перегляду. Медіанний абсолютний перегляд є показником центральної тенденції,	Richard McKenzie and Michela Gamba, 2009.

1	2	3	4
		який може застосовуватися для порівняння із середнім абсолютним обсягом перегляду або як додатковий. Медіана, як центр розподілу абсолютних переглядів, в окремих випадках є більш корисною, оскільки не залежить від впливу екстремальних значень.	
C009	Середньоквадратична похибка	Очікуване значення квадрата різниці між оцінкою і параметром. Це сума квадрата зміщення і дисперсії. Величина, що характеризує надійність оцінювання показників за результатами вибірових обстежень за умов зміщення оцінок. Середньоквадратична похибка визначається як сума дисперсії вибірових оцінок показника та квадрата величини зміщення оцінки, яке є різницею між очікуваною величиною оцінки (тобто середнім із вибірових оцінок) та дійсним значенням показника для генеральної сукупності.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
C010	Середньо-квадратичне відхилення	Показник розсіювання (розкиду) значень випадкової величини відносно її математичного сподівання, тобто центру розподілу. Має ту ж розмірність, що і випадкова величина. Розраховується як додатній квадратний корінь із математичного сподівання квадрату відхилення випадкової величини від її математичного сподівання. У статистиці має також назви: стандартна похибка або стандартна помилка.	The Oxford Dictionary of Statistical Terms.
C011	Сигнальний показник	Показник для виявлення проблеми з якістю.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
C012	Синонім	Слово або поняття з тим же значенням, що й інше слово, можливо, в особливому контексті. Використовується при побудові класифікацій, розробці формулярів і редагуванні якісних даних.	Hacking & Willenborg, 2012.
C013	Синтетична оцінка	Непряма оцінка, заснована на припущенні, що невеликі області мають ті ж характеристики, що й велика область. Надійна пряма оцінка великої області використовується в процесі оцінки невеликих областей.	Memobust, 2014.
C014	Система забезпечення якості	Сукупність процедур та підсистем, що підтримують забезпечення якості в організації. Система забезпечення якості охоплює статистичні продукти (інформацію) та процеси, за допомогою яких виробляється продукція, а також організаційне середовище, в якому здійснюються ці процеси. Відмінною ознакою Системи забезпечення якості є те, що вона створює загальні методологічні та організаційні межі для забезпечення якості у практиці статистичної діяльності, які зазвичай стосуються цілої низки обстежень та статистичних процесів або статистичної програми загалом, а не лише окремих обстежень чи процесів. Тобто Система забезпечення якості охоплює усі аспекти збирання й обробки даних, а також виробництва та поширення статистичної продукції, а не окремі їхні аспекти, і, як правило, містить у собі певний стандарт, відповідно до якого можливо здійснювати оцінку якості.	ISO 9000:2015 Quality management systems – Fundamentals and vocabulary. European Statistics Code of Practice (ES CoP), 16th November 2017. ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition.
C015	Система управління базами даних (СУБД)	Набір взаємопов'язаних даних (база даних) і програм для доступу до цих даних. Надає можливості створення, збереження, оновлення	Silberschatz and Sudarshan, 2020. ISO/IEC 2382:2015,

1	2	3	4
		та пошуку інформації в базах даних з контролем доступу до даних. Система, заснована на програмних та технічних засобах, яка забезпечує визначення, створення, маніпулювання, контроль, керування та використання баз даних.	Information technology.
C016	Система управління контактами	ІТ модуль для управління телефонними контактами в обстеженнях САТІ.	Memobust, 2014.
C017	Система управління якістю	Система управління для керівництва та контролю якісних аспектів діяльності організації, яка містить набір взаємопов'язаних або взаємодіючих елементів, що організація використовує для формування політики якості та цілей якості та впровадження процесів, необхідних для забезпечення дотримання політики та досягнення поставлених цілей. У контексті європейської статистичної системи розрізняють загальну систему управління якістю, яка може застосовуватися до будь-якої організації, незалежно від основного виду діяльності останньої, та статистичну систему управління якістю, яка застосовується виключно до статистичної організації (статистичної адміністрації). Статистична система управління якістю є центральною складовою Системи забезпечення якості.	ISO 9000:2015 Quality management systems – Fundamentals and vocabulary. European Statistics Code of Practice (ES CoP), 16th November 2017. ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition.
C018	Систематизація даних	Процес кодування, класифікації та впорядкування даних відповідно до визначених класифікації, плану, або схеми з метою спрощення їх уведення, розпізнавання, статистичної обробки, агрегування й аналізу.	GSBPM (version 5.1).

1	2	3	4
C019	Систематична похибка	Систематичне відхилення оцінки від дійсного значення. Постійне виникнення повідомлення про помилку та/або між звітними одиницями. Чи тип помилки, для якої є відомими механізм виникнення і процедура імпутації.	UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, EDIMBUS Manual, 2012. Van Nederpelt, 2009.
C020	Складена одиниця	Одиниця, що складається з одиниць нижчого порядку. Так, наприклад, окреме домогосподарство є прикладом складеної одиниці: особи-члени домогосподарства є простими одиницями нижчого порядку, з яких утворюється складена одиниця- домогосподарство.	Memobust, 2014.
C021	Склад статистичного показника	Статистичний показник має кількісне значення, основу (зміст) і атрибут(и). Кількісне значення статистичного показника відповідає його величині (розміру, обсягу, рівню) Основа статистичного показника відображає сутність, характерні риси й особливості явища або процесу без зазначення умов часу і місця статистичного спостереження, а також кількісного значення. Атрибути статистичного показника – це множина якісних характеристик, притаманних основі статистичного показника, яка у сукупності з останньою забезпечує його унікальність. Наприклад, територіальні, часові та класифікаційні характеристики.	Глосарій до плану статистичного спостереження, Держстат.
C022	Складена (комполитна) оцінка	Зважена сума двоконпонентних оцінок, визначена для зменшення середньоквадратичної похибки (СКП) отриманої (результуючої) оцінки. Процедура статистичного	Memobust, 2014. Lavrakas, 2008.

1	2	3	4
		оцінювання, яка поєднує дані з декількох джерел, наприклад, з різних статистичних спостережень, або з різних баз даних, або також за різні періоди в межах одного лонгітюдного спостереження.	
C023	Смерть (припинення діяльності) підприємства-роботодавця	Припинення діяльності підприємства-роботодавця настає або як припинення діяльності підприємства з принаймні одним найманим працівником у рік настання цієї події, або як перехід до групи з меншою кількістю найманих працівників, тобто нижче встановленого порогового значення (один працівник).	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics (chapter 7).
C024	Смерть підприємства	Розпад комбінації факторів виробництва за умови, що жодне інше підприємство не брало участі у цій події. Не вважається смертю підприємства вихід підприємств із сукупності через такі події, як злиття, поглинання, розпад або реструктуризація групи підприємств. Вихід одиниці з підсукупності у результаті зміни виду її діяльності також не вважається смертю підприємства.	Definition of SBS Regulation variables. Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць.
C025	Соціально прийнятне зміщення	Систематичне приховування інформації респондентом щодо певних фактів, яке розглядається як суспільно «нормальне» або прийнятне. Наприклад, часте приховування респондентом вживання ним алкоголю з метою уникнення незручного становища, сприймається суспільством як норма.	Memobust, 2014.
C026	Специфічність	Вимір відсотка правильно класифікованих невідповідностей.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
C027	Спляча одиниця	У статистиці підприємств одиниця вважається сплячою у випадку, коли вона продовжує існувати як юридична одиниця і має правосуб'єктність, але не здійснює жодної економічної діяльності, не має обсягу реалізованої продукції та працівників.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць, Держстат.
C028	Спосіб збору даних	Форма та засоби представлення запитань статистичного спостереження та надання відповідей респондентами, а також передачі отриманих даних до центрального статистичного офісу.	Memobust, 2014.
C029	Спостереження	Дослідження характеристик певної сукупності через збір даних і оцінку їх характеристик із систематичним використанням статистичної методології.	RAMON, Eurostat's metadata server – Statistical concepts. SDMX, 2009.
C030	Сприйняте звітне навантаження	Навантаження, яке суб'єктивно відчуває респондент, наприклад, пов'язане з кількістю запитань у формулярі, складністю запитань, зусиллями та часом, витраченими на пошук і надання відповіді тощо, або негативним сприйняттям обстеження з боку деяких респондентів, тобто відсутністю бажання відповідати, недостатньою обізнаністю про корисність участі в обстеженні тощо.	Willeboordse et al., 1997. Hedlin et al., 2005.
C031	Стандартна модель витрат	Міжнародна стандартна модель (Standard Cost Model), спрямована на зниження адміністративного навантаження на бізнес-середовище шляхом прийняття й застосування політики, яка враховує витрати, спричинені нормативно-правовим	ISCM, 2003.

1	2	3	4
		регулюванням.	
C032	Стандартна похибка	Відхилення середнє квадратичне вибіркової оцінки від реального значення для ознаки, кількісна характеристика точності оцінювання. Показує порядок величини можливого відхилення результатів вибіркового обстеження від математичного сподівання. Відносна стандартна похибка (коефіцієнт варіації оцінки) показує порядок величини відхилення оцінки у відсотках від оцінюваного значення. Залежить від трьох величин (варіації досліджуваної ознаки, обсягу вибірки і частки вибірки) та має розмірність ознаки, яку спостерігають.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
C033	Статистична вага	Величина, обернена до ймовірності включення одиниці до вибіркової сукупності.	Memobust, 2014.
C034	Статистична класифікація	Складова частина звітно-статистичної документації, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань статистики або іншими виробниками офіційної статистики за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань статистики, та є систематизованим розподілом явищ і об'єктів за певними групами, класами, розрядами на підставі їх збігу або різниці. Основою класифікації є якісна ознака, що характеризує об'єкт класифікації.	Стаття 1. "Визначення термінів". Закону України "Про офіційну статистику"
C035	Статистична методологія	Сукупність науково обґрунтованих способів, правил і методів статистичного вивчення масових соціально-економічних явищ та процесів, які встановлюють порядок збирання, опрацювання й аналізу статистичної інформації.	Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику"

1	2	3	4
C036	Статистична одиниця	Статистичні одиниці визначаються на основі трьох груп критеріїв: правові, бухгалтерські або організаційні критерії; географічні критерії; критерії економічної діяльності. У статистичній практиці розрізняють такі статистичні одиниці: підприємство; інституційна одиниця; група підприємств; одиниця за видом економічної діяльності; одиниця гомогенного виробництва; місцева одиниця; місцева одиниця за видом економічної діяльності; місцева одиниця гомогенного виробництва.	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section.
C037	Статистична сукупність	Загальне число членів або сукупність, або множина певного класу людей, об'єктів або подій. Загалом виділяють два головні типи сукупності, у межах яких можуть формуватись різні їх типи, а саме, цільова сукупність і сукупність статистичного спостереження. Цільова сукупність визначається, виходячи із області інтересу і потреб користувачів статистичної інформації, і охоплює одиниці, щодо яких потрібно отримати інформацію. Сукупність статистичного спостереження – це сукупність одиниць, від яких можливо отримати інформацію, і на підставі якої формується план вибірки. У статистичній практиці України сукупність статистичного спостереження відповідаю генеральній сукупності.	RAMON, Eurostat's metadata server.
C038	Статистична таблиця	Особлива форма раціонального систематизованого й наочного представлення узагальнюючих характеристик статистичної сукупності.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
C039	Статистичне вимірювання	Отримання узагальнюючої величини (середнє значення,	Eurostat's Concepts and Definitions

1	2	3	4
		медіана, мода, загальний та проміжні підсумки, індекс, коефіцієнт, відсоток, тощо) на підставі окремих значень кількісних змінних у конкретній групі статистичних одиниць (галузі дослідження).	Database, 2013.
C040	Статистичне джерело	Джерело, у якому міститься і підтримується зібрана для статистичних цілей інформація: щодо статистичних одиниць та статистичних змінних.	Memobust, 2014.
C041	Статистичне навантаження	Звітне навантаження на одиницю спостереження під час надання нею відповідей на запитання статистичного спостереження.	Memobust, 2014.
C042	Статистичне редагування	Набір перевірок даних респондентів з використанням статистичних методів аналізу. Наприклад, співвідношення двох полів лежить у межах, статистично встановлених для ймовірно достовірних відповідей. Статистичне редагування може також використовувати індивідуальні історичні дані респондентів у ході моделювання часових рядів.	Glossary of Terms Used in Statistical Data Editing Located on K-Base, the knowledge base on statistical data editing, UNECE Data Editing Group.
C043	Статистичне спостереження	Статистична діяльність, у процесі якої збираються або отримуються статистичні дані. Має на меті дослідження характеристик певної сукупності через збір даних і оцінку їх характеристик із систематичним використанням статистичної методології. Поняття охоплює: переписи, під час яких дані збираються від усіх одиниць сукупності; вибіркові спостереження, в ході яких дані збираються з відібраної сукупності одиниць. Обстеження можуть бути одноразовими або повторюватися з регулярною або нерегулярною	RAMON, Eurostat's metadata server – Statistical concepts. SDMX, 2009. Memobust, 2014. Стаття 1. "Визначення термінів" Закону України "Про офіційну статистику".

1	2	3	4
		періодичністю. Дата здійснення періодичного спостереження називається моментом спостереження. Планомірний, науково організований процес виробництва статистичної інформації щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів з подальшим поширенням цієї статистичної інформації.	
C044	Статистичне спостереження змішаного типу (комбіноване)	Використання декількох методів збору даних від відібраних одиниць упродовж одного періоду проведення спостереження.	Memobust, 2014.
C045	Статистичне узгодження	Статистичний метод, який застосовується для оцінки ефекту від оброблення даних шляхом порівняння оброблених та необроблених одиниць у статистичному спостереженні. Мета узгодження: знайти для кожної оброблюваної одиниці один (або більше) не оброблених блоків (одиниць) з подібними спостережуваними характеристиками, щодо яких можна оцінити ефект від оброблення. Порівняння оброблених одиниць з аналогічними необробленими одиницями дозволяє отримати оцінку ефекту від оброблення, зменшуючи зміщення внаслідок помилок.	Wikipedia – english edition. Memobust, 2014.
C046	Статистичний продукт	Результат статистичного виробничого процесу, доступний для користувачів. Статистичний продукт може бути представлений у формі агрегованих статистичних даних, аналітичних публікацій, доступних на певних умовах мікроданих, а також може набувати медійного представлення. При цьому	ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EQMR), 2020 edition. NQAF, 2012.

1	2	3	4
		статистичні дані можуть поширюються разом із пов'язаними з ними послугами.	
C047	Статистичний формуляр	Технічний носій первинної статистичної інформації: обліковий документ єдиного зразка, що містить адресну характеристику об'єкта спостереження та статистичні дані про нього. Може мати форму статистичного звіту, переписного або опитувального листа, анкети, картки або бланка. При обробці даних формулярів ураховується не тільки зміст та інформативність ознак, а й можливість їх статистичної обробки. Остання забезпечується завдяки застосуванню системи шкал; організований за певними правилами бланк статистичного спостереження, що містить ідентифікаційні характеристики статистичного спостереження й умови надання інформації респондентом, питання програми спостереження і місце для відповідей на них.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
C048	Статистичні дані	Дані, отримані на підставі проведених статистичних спостережень, опрацьовані й надані у формалізованому вигляді відповідно до загальноприйнятих принципів та методології.	Eurostat's Concepts and Definitions Database, 2013.
C049	Створення підприємства	Демографічна подія з появи нового підприємства. Це може бути як дійсне народження нового підприємства, так і інше створення шляхом злиття, розпаду, поділу або порушення правила безперервності.	Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць,

1	2	3	4
			Держстат.
C050	Стоп-слово	Слово в описі, яке не містить жодної інформації або містить занадто мало інформації, оскільки трапляється занадто часто. Отже, стоп-слово може бути видалено системою автоматичного кодування як зайве і таке, що не несе смислового навантаження.	Hacking & Willenborg, 2012.
C051	Стратегія вибірки	Вибір та обґрунтування методології з побудови плану вибірки та здійснення оцінок на підставі вибірки.	Memobust, 2014.
C052	Стратегія встановлення контактів із респондентами	Вибір та обґрунтування способів та часових інтервалів установлення зв'язків із респондентами та вибір відповідних засобів, які при цьому використовуються (запитувальник, супровідний лист, інструкції, тощо).	Memobust, 2014.
C053	Стратифікація	Процедура побудови плану вибірки, у ході якої сукупність ділиться на однорідні підсукупності (страти) з незалежним відбором одиниць до кожної страти.	SDMX, 2009.
C054	Стратифікована проста випадкова вибірка	Вибірка, план якої передбачає утворення підсукупностей (страт), які є однорідними з точки зору характеристик уключених до них одиниць, а відбір одиниць до кожної страти відбувається незалежно.	SDMX, 2009.
C055	Структурний нуль комірки таблиці	Нуль у комірці таблиці відповідає ситуації, коли в цій комірці відсутні значення одиниць сукупності через неможливість існування таких даних за логікою, сенсом або за принципом. Наприклад: кількість вагітних чоловіків.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
C056	Ступінь точки в графі	Число ребер у графі, пов'язаних з цією точкою.	Memobust, 2014.
C057	Субаддитивність	Властивість правила (n, k) або правила (p, q) , яке допомагає пошуку додаткових комірок таблиці в ході здійснення контролю за розкриттям індивідуальних даних. Ця властивість означає, що чутливість об'єднання відокремлених комірок не може бути більшою, ніж сума індивідуальної чутливості комірок (нерівність трикутника). Субаддитивність є важливою властивістю, оскільки вона означає, що агрегати комірок, які не є чутливими, також не чутливі й не потребують перевірки.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
C058	Сукупність адміністративних одиниць	Сукупність одиниць, яку має охоплювати адміністративне джерело, як це визначено відповідними адміністративними регуляторними актами.	Essnet Admin Data Glossary 1.1.
C059	Сукупність вибіркова	Сукупність статистичних одиниць, відібраних за певними правилами з генеральної сукупності для проведення статистичного спостереження.	Memobust, 2014.
C060	Сукупність генеральна (основа вибірки)	Сукупність одиниць із заданими характеристиками, які планується вивчати при проведенні статистичного спостереження у році $T+1$.	Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць".
C061	Сукупність цільова	Набір одиниць, щодо яких існує попит на інформацію і відповідні оцінки. Необхідно розрізняти ідеальну цільову сукупність, тобто ту, що відповідає загальному запиту користувачів, і фактичну цільову сукупність, тобто таку, яку можливо сформувати для	CROS portal.

1	2	3	4
		проведення конкретного статистичного спостереження.	
C062	Сумнівна категорія	Спеціально позначені описи, які не можуть бути класифікованими однозначно (з достатнім рівнем упевненості). Це дає можливість або тому ж самому кодувальнику, або іншим кодувальникам переглянути такого роду описи, позначені як "сумнівна категорія", на подальших етапах статистичного виробничого процесу.	Hacking & Willenborg, 2012.
T			
T001	Таблиця	Спеціальна форма представлення даних різного рівня агрегації, у якій інформація розподілена по комірках, кожна з яких відповідає групі окремих об'єктів.	Memobust, 2014.
T002	Таблиця ресурсів і використання	Система обліку, в якій описуються ресурси і використання товарів і послуг, а також виробництво доданої вартості, деталізовані в розрізі товарів та видів діяльності (галузей). Використовується як основа для оцінки валового внутрішнього продукту (ВВП).	Memobust, 2014.
T003	Таблиця узагальнюючих даних	Таблиця, комірки якої містять агреговані показники "величини інтересу" по відповідних одиницях аналізу. Найпростіший варіант таких даних – сумарні значення комірок. У випадку надходження даних з вибірки, комірки можуть містити зважені агрегати, отримані як продукт множення даних вибірки на відповідну вагу. У випадку індексів дані можуть містити індекси різного рівня агрегації, відповідно до обраної для їх побудови класифікації. Узагальнюючі дані можуть бути також представлені у вигляді усереднених або аналітичних значень, розрахованих для кожної комірки таблиці (наприклад, середнє значення, мода, медіана,	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.

1	2	3	4
		дисперсія, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнти асиметрії та ексцесу).	
T004	Таблиця частотних даних	Таблиця, комірки якої містять дані щодо кількості відповідних одиниць аналізу. У випадку надходження даних з вибіркового спостереження, комірки можуть містити зважені значення. Частотність також може бути представлена у відсотках.	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
T005	Творче редагування	Процес, при якому редактори, що працюють вручну, винаходять власні процедури редагування з метою запобігання виникненню повідомлення про помилку, яке може надійти в процесі подальшого машинного редагування даних.	UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
T006	Телефонне комп'ютерне інтерв'ювання САТІ	Метод збору даних, за якого інтерв'юер опитує респондентів по телефону, дотримуючись заздалегідь встановленого на екрані комп'ютера сценарію (Computer-Assisted Telephone Interview). Сценарій передбачає конкретні запитання, які інтерв'юер має поставити респондентові, розташовані у певному порядку, а також можливі варіанти відповідей, поміж яких респондент може обирати. В окремих випадках респондент повинен озвучити обраний варіант відповіді. Використовуване програмне забезпечення дозволяє безпосередньо вводити відповіді до комп'ютера в міру опрацювання запитальника. Програмне забезпечення також може передбачати автоматичне коригування запитань з урахуванням попередніх відповідей респондента. Цей метод широко використовується у соціальній статистиці.	United States Bureau of Census, Glossary of Selected Abbreviations and Acronyms.

1	2	3	4
T007	Тестова змінна	Складова правила редагування, яка визначає для певної групи об'єктів редагування формулювання (стосовно однієї або декількох спостережуваних змінних), яке повинно бути оцінено з урахуванням області допустимих значень для груп об'єктів редагування.	Norberg, 2011.
T008	Типова модель процесів статистичного виробництва (Generic Statistical Business Process Model (GSPBM))	Контрольний перелік процесів та підпроцесів для забезпечення наявності усіх необхідних кроків і складових статистичного виробничого процесу, передбачений для застосування національними статистичними офісами в ході виробництва статистичної продукту. Документ надає визначення і опис усіх виробничих процесів і відповідних підпроцесів у їх складі. GSPBM, попередньо відома як Статистичний ланцюг вартостей, була спільно розроблена UN, OECD та Євростатом з метою забезпечення уніфікованої термінології для статистичного виробничого процесу. Типова модель не є жорсткими межами, у яких усі кроки мають виконуватися в суворому, раз і на завжди встановленому, порядку. GSBPM визначає можливі кроки у складі статистичного виробничого процесу та взаємозалежності між ними. У більшості статистичних виробничих процесів окремі елементи моделі можуть комбінуватися у різному порядку і за різних обставин. Крім того, деякі підпроцеси вимагають повернення до них, тобто повторюються у різному контексті, утворюючи тим самим ітераційні петлі, особливо на фазах "Процес" та "Аналіз".	GSBPM (version 5.1).
T009	Типова модель діяльності для статистичних	Загальна модель діяльності для статистичних організацій (GAMSO) описує та визначає види	GAMSO (Version 1.0).

1	2	3	4
	організацій (Generic Activity Model for Statistical Organizations (GAMSO))	діяльності, які відбуваються в типовій статистичній організації. Він розширює та доповнює загальну статистику. Модель бізнес-процесу (GSBPM) шляхом додавання додаткових дій, необхідних для підтримки виробництва статистичних даних. GAMSO складається з трьох ієрархічних рівнів. Верхній рівень містить чотири широкі сфери діяльності: Стратегія і лідерство, управління можливостями, корпоративна підтримка та виробництво.	
T010	Точність і надійність	Наближеність початкової оцінки до подальших (переглянутих) оцінок. Наближеність оціночного (розрахункового) значення та фактичного значення, яке вимірюється статистично (як правило, невідомого). Кількість правильно пов'язаних пар записів, поділена на загальну кількість пов'язаних пар записів. Відображення офіційною державною статистичною інформацією реальності настільки достовірно, точно та узгоджено, гпскільки це можливо.	ESS Handbook for Quality Reports, 2009. OECD, 2006. SDMX, 2009. Стаття 4. "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику".
T011	Точність кодування	Відсоток правильно закодованих описів. Розраховується як: кількість правильно закодованих описів/кількість закодованих описів $\times 100$).	Memobust, 2014.
T0112	Традиційне округлення	Загальновживаний метод контролю за розкриттям даних таблиць. При використанні звичайного округлення кожне підраховане число округляється до найближчої величини, яка кратна фіксованій базі. Наприклад, використовуючи базу 5, підрахунки, що закінчуються на 1 або 2, округлюються в меншу сторону і замінюються числами, що закінчуються на 0, а	Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014

1	2	3	4
		підрахунки, що закінчуються на 3 або 4, округлюються в більшу сторону і замінюються числами, що закінчуються на 5. Аналогічні дії відбуваються з підрахунками, що закінчуються на 6 та 9. Числа, що закінчуються на цифру 0 або 5, залишаються без змін. При округленні до бази 10 підрахунок, який закінчується на 5, завжди може бути округлений у більшу сторону або округлений у більшу або меншу сторону відповідно до узгодженого правила округлення.	
T013	Трансверсальний план вибірки	План вибірки для одного статистичного спостереження, сформований незалежно від попередніх періодів. Мета трансверсального плану вибірки полягає в отриманні, в рамках лонгітюдних досліджень, виміру цільового параметру на конкретну дату.	Memobust, 2014.
T014	Тренд-цикл (ТЦ)	Основний довготривалий рух часового ряду, який спостерігається багато років поспіль. Цикл, що також називається бізнес-циклом, є квазіперіодичним коливанням навколо тренду тривалістю понад один рік. Цикл характеризується періодами підйому і спаду, які змінюють один одного. Тренд і цикл часового ряду складно оцінити відокремлено, тому вони розглядаються і аналізуються разом як тренд-цикл.	Statistics Canada, 2009.
T015	Триграма	Рядок, що складається з трьох послідовних символів. Вони використовуються при нечіткому узгодженні рядків. Чим більше спільних триграм мають два рядки в порівнянні з триграмами, які не є для них спільними, тим більш подібними вони є.	Hacking & Willenborg, 2012.

1	2	3	4
У			
У001	Узагальнена регресійна оцінка	Базова оцінка цільового параметру, яка розширює діапазон спостережуваних значень одиниць вибірки, використовуючи прямі ваги, зворотні ймовірностям відбору. Є оцінкою на основі моделі, призначеною для підвищення точності оцінок за рахунок використання допоміжної інформації, і особливим випадком калібрування, за якого використовується евклідова відстань. Гарантує узгодженість оцінок вибірки та відомих підсумків значень допоміжних змінних.	Cross portal.
У002	Узагальнююча таблиця	Таблиця, отримана з даних таблиці більшого розміру за допомогою агрегування.	Memobust, 2014.
У003	Узгодження даних	Забезпечення такої властивості даних, як здатність до різного виду агрегування (за видами економічної діяльності, територіями тощо). Див.: Агрегування.	Memobust, 2014.
У004	Узгодженість і порівнянність	Відповідність державної офіційної статистичної інформації єдиним стандартам щодо охоплення, визначень, одиниць виміру та класифікацій, співставність протягом прийнятого часу і порівнянність між регіонами і державами, а також можливість комбінування і одночасного використання пов'язаних між собою даних з різних джерел.	Стаття 4 "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику".
У005	Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД)	УКТЗЕД запроваджена в Україні як товарна номенклатура Митного тарифу України й використовується: для здійснення митного оформлення товарів та предметів, що переміщуються через митний кордон України; для формування статистичної	УКТЗЕД, Держстат.

1	2	3	4
		інформації із зовнішньої торгівлі.	
У006	Управління даними	Один із 6-ти наскрізних виробничих процесів у складі GSBPM, який передбачає такі незалежні від окремих виробничих процесів параметри, як інформаційна безпека, визначення даних, право власності на них, якість даних, правила архівування, захист, термін зберігання та утилізація даних.	GSBPM (version 5.1).
У007	Управління метаданими	Один із 6-ти наскрізних процесів у складі GSBPM, яким передбачається створення (або повторне використання) та опрацювання метаданих у межах кожного виробничого підпроцесу, тобто жорстка вимога до системи управління метаданими з метою забезпечення належних зв'язків між метаданими в межах усієї GSBPM. Сюди входять такі незалежні від окремих виробничих процесів параметри, як визначення метаданих, право власності на них, якість, правила архівування, захист, термін зберігання та утилізація метаданих.	GSBPM (version 5.1).
У008	Управління даними стосовно виробничого процесу	Один із 6-ти наскрізних процесів у складі GSBPM, який містить у собі дії з реєстрації, систематизації та використання даних стосовно впровадження статистичного виробничого процесу. Цей процес сприяє виявленню та розумінню характерних типів зібраних даних, а також загальному оцінюванню статистичного виробничого процесу як такого.	GSBPM (version 5.1).
У009	Управління знаннями	Один із 6-ти наскрізних процесів у складі GSBPM, який для кожного статистичного виробничого процесу гарантує можливість його багаторазового відтворення у часі завдяки накопиченню знань про цей процес, зареєстрованих головним чином документально.	GSBPM (version 5.1).

1	2	3	4
У0010	Управління постачальниками	Один із 6-ти наскрізних процесів у складі GSBPM, яким передбачається управління міжпроцесним навантаженням, а також питаннями профілювання одиниць та управління контактною інформацією з ними. Останнє має особливо тісний зв'язок із статистичним виробничим процесом з управління реєстрами.	GSBPM (version 5.1).
У011	Управління якістю	Один із 6-ти наскрізних процесів у складі GSBPM, яким передбачається застосування механізмів оцінювання та контролю якості. Ним визнається важливість оцінювання якості за одночасної наявності зворотної реакції на заходи з підвищення якості впродовж усього статистичного виробничого процесу.	GSBPM (version 5.1).
У012	Усічена (порогова) вибірка	Процедура вибірки, згідно з якою встановлюється попередньо визначений поріг. При цьому до вибірки потрапляють усі одиниці генеральної сукупності, які мають рівне пороговому або вище за порогове значення визначеної змінної, а всі одиниці із значенням визначеної змінної нижчим за порогове виключаються. Як визначена змінна використовується певна відома релевантна змінна. У випадку з підприємствами, наприклад, поріг часто встановлюється стосовно кількості працюючих або обсягу обороту.	Memobust, 2014.
У013	Усічене (порогове або цензове) спостереження	Метод статистичного спостереження, за якого всі одиниці, із значенням визначеної змінної вище або нижче встановленого порогу (цензу), відповідно охоплюються або не охоплюються спостереженням. При цьому порогове значення може бути встановлене для однієї і	SDMX, 2009.

1	2	3	4
		більше релевантних змінних.	
У014	Усічене найменше абсолютне значення	Статистичний метод, спрямований на мінімізацію суми абсолютних відхилень (залишків) у підмножині k точок з метою отримання найменшої суми абсолютних залишків ($k < n$).	Memobust, 2014.
У015	Усічений найменший квадрат	Статистичний метод, спрямований на мінімізацію суми квадратів залишків у підмножині k точок з метою отримання найменшої суми квадратів залишків ($k < n$).	Memobust, 2014.
У016	Утримувач адміністративних даних	Організаційна адміністративна одиниця, що утримує джерело адміністративних даних.	Essnet Admin Data Glossary 1.1.
Ф			
Ф001	Файл-донор	Файл, який містить спостереження щодо певної змінної Z , відсутньої в іншому файлі і значення якої буде використано для цілей імпутації у цей файл-отримувач.	Memobust, 2014.
Ф002	Файл-одержувач	Файл із відсутніми даними щодо змінної Z , які відповідно імпутуються з використанням спостережуваної Z з файла-донора.	Memobust, 2014.
Ф003	Файл мікроданих для дослідницького використання	Конфіденційні дані для наукових цілей, до яких застосовуються методи статистичного контролю розкриття, для зниження ризику ідентифікації статистичної одиниці до прийняттого рівня і відповідно до чинної найліпшої практики	Регламент Комісії (ЄС) № 557/2013 від 17 червня 2013 року
Ф004	Файл мікроданих для суспільного використання	Дані щодо індивідуальних статистичних одиниць можуть поширюватися у формі файлів для суспільного використання, що включають анонімізовані записи, які було підготовлено у такий спосіб, що не дозволяє визначити прямим чи непрямым шляхом статистичну одиницю, коли запис (облік) здійснюється усіма відповідними засобами, які	Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.

1	2	3	4
		резонно мають використовуватися третьою стороною.	
Ф005	Фактичне навантаження	Навантаження, засноване на реалістичному рівні різниці між сигналами про кількість невідповідей та про кількість відповідей у статистичному спостереженні. Є обґрунтованим допустимим рівнем невідповідей.	Hedlin et al., 2005.
Ф006	Фактор зменшення	Параметр, який використовується у формулах складеної оцінки для визначення внеску прямої і синтетичної оцінок.	Memobust, 2014.
Ф007	Фахівець з інтерв'ювання (інтерв'юер)	Працівник, який проводить опитування респондентів згідно із програмою статистичного спостереження. Відповідно до міжнародної статистичної практики інтерв'юери можуть бути як штатними працівниками НСО, так і позаштатними працівниками.	Вибіркове спостереження: Термінологічний словник / під наук. кер. О. Васечко, 2004.
Ф008	Фахівець з телефонного інтерв'ювання	Людина, яка від імені статистичного офісу проводить телефонне інтерв'ю (САТІ). Припускається, що САТІ-інтерв'юери здійснюють телефонні опитування з передбаченого для цього кол-центру.	Memobust definition, 2014.
Ф009	Фахівець з кодування	Спеціаліст з інтерпретування і класифікації описів (у певній області або галузі) відповідно до конкретної класифікації.	Hacking & Willenborg, 2012.
Ф010	Фільтр Калмана	Ітеративний метод динамічного лінійного моделювання, відомий також як лінійно-квадратичне оцінювання (англ. linear quadratic estimation, LQE). Це – алгоритм, що використовує часовий ряд, який містить статистичний шум (випадкові відхилення) та інші неточності, й видає оцінки невідомих змінних, які є потенційно точнішими за ті, що	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		базуються на самих лише фактичних вимірюваннях, шляхом визначення спільного розподілу ймовірностей щодо змінних для кожного часового періоду. У статистичному аналізі фільтр Калмана використовується в основному для оцінки параметрів часових рядів авторегресійних моделей ковзного середнього з залишками, що задовольняють умовам теореми Гаусса. Фільтр названо на честь Рудольфа Калмана, одного з головних розробників його теорії.	
Ф011	Формат запитання	Спосіб, у який структуровано запитання статистичного спостереження. Можливі формати: запитання з одним варіантом відповідей; запитання з декількома варіантами відповідей; у формі таблиці; у формі матриці; частково відкрите запитання (вибір з однією альтернативою або кількома альтернативами відповіді і можливістю пояснити відповідь, не зазначену поміж альтернатив), відкрите запитання.	Memobust, 2014.
Ф012	Формат звернення до респондента	Спосіб, у який здійснюється звернення до респондентів (одиниць вибіркової сукупності) для отримання відповідей.	Memobust, 2014.
Ф013	Формування вибірки	Процес відбору певної кількості елементів із загальної кількості усіх доступних елементів групи (генеральної сукупності).	SDMX, 2009.
Ф014	Функції порівняння	Функції, які обчислюють відстань між записами, що порівнюються за обраними (відповідними) змінними.	ESS Handbook for Quality Reports, 2009.
Ф015	Функція відстані	Функція, яка у процедурі калібрування вимірює різницю між початковими розрахунковими	Memobust, 2014.

1	2	3	4
		вагами і калібрувальними вагами.	
Х			
X001	Характеристика об'єкта	Комбінація змінних, які можна використовувати при ідентифікації одиниць, але які не використовуються як ідентифікатор об'єкта. Часто вона стосується змінних (або їх комбінації), таких, як ім'я, адреса, місце проживання, дата народження, професія, освіта, стать, тощо. По жодній з цих змінних окремо не можна ідентифікувати запис, але комбінацію можна використовувати як заміник для ідентифікатора об'єкта в разі його відсутності.	Memobust, 2014.
X002	Технологія хмарних обчислень	Технологія забезпечення дистанційного доступу на вимогу користувача до хмарної інфраструктури через електронні комунікаційні мережі.	Закон України "Про хмарні послуги".
Ц			
Ц001	Цілісність посилання	Основний принцип реляційної бази даних, необхідний для внутрішньої узгодженості різних таблиць у її складі. Це означає, що кожна таблиця має ключ, якщо на неї посилається інша таблиця в ключовому полі, можливо, у полі зовнішнього ключа. Системи баз даних гарантують узгодженість і забезпечують те, що операція, яка порушує узгодженість, не може бути виконана.	Memobust, 2014.
Ц002	Цільова змінна	Змінна, яка спостерігається або розраховується на підставі первинних змінних і яка вимірює певні аспекти досліджуваного феномена (явища) в ході статистичного спостереження. Метою статистичного спостереження є оцінка параметрів сукупності стосовно кожної цільової змінної.	CBS Methods Series Glossary.

1	2	3	4
Ч			
Ч001	Часове дезагрегування	Отримання даних за внутрішньорічний період (наприклад, квартал або місяць) на підставі річних даних з використанням внутрішньорічних даних пов'язаних часових рядів. Поняття річний і внутрішньорічний використовуються тут в широкому сенсі. Може використовуватись будь-яка комбінація двох періодів різної частоти таким чином, щоб один річний період охоплював повну кількість внутрішньорічних періодів.	SDMX, 2009.
Ч002	Часове обмеження	Обмеження в одному і тому ж часовому ряді для різних періодів.	Memobust, 2014.
Ч003	Часовий ряд	Сукупність упорядкованих у часі спостережень за кількісною характеристикою окремого або колективного явища, здійснених (зарєєстрованих) в різні моменти часу. Послідовність вимірювань економічної (або іншої) змінної, здійснених з однаковим інтервалом часу. Важливою вимогою є узгодження у часі між визначенням змінної і методом, який використовується для її вимірювання.	SDMX, 2009. US Census Bureau.
Ч004	Частка вибірки	Відношення розміру вибірки до розміру генеральної сукупності.	SDMX, 2009.
Ч005	Частка відмов	Частка одиниць, щодо яких зі звітною одиницею було успішно встановлено зв'язок, але які відмовились надати запитувану інформацію, у загальній кількості одиниць, щодо яких дані запитувались.	Memobust, 2014.
Ч006	Частка відповідей	Частка одиниць спостереження, щодо яких були отримані дані, у відсотках до кількості одиниць, щодо яких дані запитувались.	Memobust, 2014.

1	2	3	4
Ч007	Частка одиниць, що надали відповідь	Частка одиниць, щодо яких були отримані дані, до загальної кількості одиниць, щодо яких дані запитувались.	Eurostat, 2009.
Ч008	Частка пропущених помилок	Частка помилок у невідредагованих даних, які ніяк не були позначені в конкретному наборі даних.	Memobust, 2014.
Ч009	Часткова відсутність відповіді (часткова невідповідь)	Також відома як "невідповідь елементу" визначає випадок, коли одиниця відповідає на запитання спостереження не в повному обсязі.	Memobust, 2014.
Ч010	Чисте звітне навантаження	Є протилежним значенню валового (звітного) навантаження, яке позначає загальні фактичні витрати підприємств-респондентів на надання відповіді на статистичне спостереження. На відміну від визначення валового звітного навантаження чисте звітне навантаження враховує "вигоди", які отримують респонденти як компенсацію за здійснений ними внесок у результати статистичного спостереження. Статистичні офіси широко практикують надання певних переваг (вигод) тим респондентам, які є дуже важливими для своєчасного і повного отримання даних, зазвичай це, наприклад, підприємства, які формують тренд-цикл у певному виді діяльності. Така практика існує і в спостереженнях за домогосподарствами. Переваги полягають або в отриманні різного роду винагород за участь у статистичному спостереженні або у наданні таким респондентам пільгового та швидкого доступу до статистичної інформації, яка їх цікавить і впливає на рівень їх конкурентоспроможності. Чисте звітне навантаження розраховується як різниця між	Willeboordse et al., 1997.

1	2	3	4
		валовим звітним навантаженням та отриманими вигодами.	
Ч011	Чутливість зв'язування записів	Відношення кількості пов'язаних пар записів до загальної кількості дійсно узгоджених пар записів. Чутливість вимірює частку правильно класифікованих узгоджень записів.	Memobust, 2014.
Ш			
Ш001	Шум	У теорії інформації – випадкові або систематичні явища в даних, які погіршують якість інформації, що міститься в даних. Шум статистичний є терміном, яким позначають величини не поясненої варіації у вибірці.	Статистичний словник / за ред. О. Г. Осауленка; 2012.
Ш002	Шум зіставлення даних	Розбіжність між механізмом продукування дійсних даних і механізмом продукування даних шляхом імпутації. Чим більшим є шум узгодження, тим більш віддаленими є загальні висновки щодо набору даних від тих, які могли б бути отримані на підставі суцільного спостереження.	Memobust, 2014.
Ю			
Ю001	Юридична одиниця	Юридичні одиниці охоплюють: юридичні особи, існування яких визнається законом незалежно від осіб або установ, які можуть ними володіти або які перебувають у їх складі (є їх членами); фізичні особи, які здійснюють незалежну економічну діяльність. Юридична одиниця завжди формує або самостійно, або іноді в поєднанні з іншими юридичними одиницями, правову основу для статистичної одиниці, відомої як "підприємство".	Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section II A 3 - 4.
Я			
Я001	Якісні дані	Дані, які описують атрибути або властивості, притаманні об'єкту.	Economic Commission for

1	2	3	4
			Europe of the United Nations (UNECE), "Glossary of Terms on Statistical Data Editing", Conference of European Statisticians Methodological material, Geneva, 2000.
Я002	Якість	Ступінь, у який набір притаманних об'єкту характеристик задовольняє встановленим вимогам. Якість є багатогранною концепцією. Наріжним каменем загальної системи якості європейської статистичної системи є Кодекс діяльності європейської статистики (European Statistics Code of Practice), який базується на 16 Принципах, що охоплюють інституційне середовище, статистичні процеси та статистичну продукцію. Для статистичної продукції Кодекс діяльності європейської статистики виокремлює п'ять узагальнюючих принципів, які вичерпно описують вимоги до якості статистичної інформації, а саме: актуальність; точність і надійність; своєчасність і пунктуальність; узгодженість і порівняність; доступність і ясність.	ISO 9000:2015 Quality management systems – Fundamentals and vocabulary. European Statistics Code of Practice (ES CoP), 16th November 2017. ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition. Стаття 4 "Основні принципи офіційної статистики" Закону України "Про офіційну статистику".

Заступник директора департаменту-
начальник відділу координації
статистичної методології

Віра ТИЩЕНКО

Список використаних джерел

Міжнародні джерела

1. Generic Statistical Business Processes Model (Version 5).
URL: <https://statswiki.unece.org/display/GSBPM/II.+The+Model>
2. SDMX Metadata Common Vocabulary, 2018.
URL: https://sdmx.org/wp-content/uploads/SDMX_Glossary_Version_2_0_October_2018.htm
3. Memobust, 2014.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cros/content/handbook-methodology-modern-business-statistics_en
4. ISO/IEC 11179-4:2004, Information technology - Metadata registries (MDR) - Part 4: Formulation of data definitions
URL: <https://www.iso.org/standard/35346.html>
5. ISO/IEC 2382:2015, Information technology
URL: <https://www.iso.org/standard/63598.html>
6. ISO 9000:2015 Quality management systems - Fundamentals and vocabulary.
URL: <https://www.iso.org/standard/45481.html>
7. United Nations, DEPARTMENT of Economic and Social Affairs, Statistics Division, 2007: "Statistical Units". United Nations, New York.
8. UNSTAT Glossary for a Generic National Quality Assurance Framework and its accompanying Guidelines (NQAF), 2012.
URL: <https://unstats.un.org/unsd/dnss/docs-nqaf/NQAF%20GLOSSARY.pdf>
9. ILO, IMF, OECD, Eurostat, UNECE, World Bank, 2004, Producer Price Index Manual: Theory and Practice, International Monetary Fund, Washington DC.
10. IMF e-library.
URL: <https://www.elibrary.imf.org/view/IMF069>
11. OECD Glossary of Statistical Terms.
URL: <https://stats.oecd.org/glossary/>
12. OECD-JRC (2008). Handbook on constructing composite indicators:

Methodology and user guide, OECD Statistics working paper; Methodology of Short-term Statistics, Interpretation and Guidelines, Eurostat, 2006.

13. OECD, 2006, Review of linking practices for the Index of Industrial Production in OECD countries. Paper prepared by Richard McKenzie Statistics Directorate, OECD.
URL: <http://www.oecd.org/industry/business-stats/36596185.pdf>
14. OECD, 2004, Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement, OECD, Paris, Annex 1: Commonly used E-Engagement Terms.
URL: <http://www.oecd.org/governance/35176328.pdf>
15. OECD - Standard Cost Model Manual, ISCM, 2003.
URL: <https://www.oecd.org/regreform/regulatory-policy/34227698.pdf>
16. OECD - The System of National Accounts, 1993 – Glossary.
URL: <http://www.oecd.org/sdd/na/thesystemofnationalaccounts1993--glossary.htm>
17. Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics.
URL: <https://www.oecd.org/sdd/39974460.pdf>
18. UNECE Glossary of Terms on Statistical Data Editing, 2007.
19. UN Statistical Commission, UNECE, 2000. Glossary of Terms on Statistical Data Editing, Conference of European Statisticians Methodological material, Geneva, 2000.
20. UN – SNA1993.
URL: <https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/1993sna.pdf>
21. Terminology on Statistical Metadata, Conference of European Statisticians Statistical Standards and Studies, No. 53, UNECE, Geneva, 2000.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/coded_files/UNECE_TERMINOLOGY_STAT_METADATA_2000_EN.pdf
22. PARIS21
URL: <https://paris21.org/national-statistical-system-nss>
23. A Sustainable Europe for a Better World: A European Union Strategy for Sustainable Development, European Communities, 2001.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0264:FIN:EN:PDF>

24. RAMON, Eurostat metadata server – Statistical Concepts and Definitions.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CONCEPTS&StrLanguageCode=EN
25. Glossary on Statistical Disclosure Control, 2014.
URL: <http://neon.vb.cbs.nl/casc/index.htm>
26. Eurostat's Concepts and Definitions Database (CODED), 2013, updated 2020.
URL: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/passenger-and-freight-transport-demand/eurostats-concepts-and-definitions-database>
27. Eurostat website/CROS portal.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cros/node_en
28. Eurostat Business Registers Recommendations Manual, 2010.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-32-10-216-EN-C-EN.pdf>
29. Eurostat Assessment of Quality in Statistics: Glossary, 2003.
URL: https://unstats.un.org/unsd/dnss/docs-nqaf/Eurostat-GLOSSARY_1.pdf
30. European Statistics Code of Practice (ES CoP), 16th November 2017.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7>
31. Eurostat - Economic globalisation-Globalisation in macroeconomic statistics-Data quality- Data asymmetries.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/economic-globalisation/globalisation-macroeconomic-statistics/data-quality/data-asymmetries>
32. Eurostat Survey Sampling Reference Guidelines 2008 edition. Introduction to sample design and estimation techniques.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5901961/KS-RA-08-003-EN.PDF/833f7740-0589-47e1-99a5-c14878a2c1a8>
33. CBS Methods Series Glossary.
URL: <https://www.cbs.nl/en-gb/our-services/methods/statistical-methods/output/output/glossary>

34. Definition of SBS Regulation variables.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/sbs_esms.htm
35. ESA, 2010.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>
36. ESS Handbook for Quality and Metadata Reports (EHQMR), 2020 edition.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/10501168/KS-GQ-19-006-EN-N.pdf>
37. Council Regulation (EC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community, Annex Section.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31993R0696>
38. Council Regulation (EC) No. 1059/2003.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32003R1059>
39. Council Regulation (EC) No 1165/98, amended by Regulation EC No 1158/2005 and the regulations implementing and amending these two instruments.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31998R1165>
40. Council Regulation (EC) No 177/2008, Articles 1 and 3 (1) Business Register Regulation.
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32008R0177>
41. Council Regulation (EC) No 223 (2009).
URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32009R0223>
42. ESS Business Register Recommendations Manual (edition 2010).
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-32-10-216-EN-C-EN.pdf>
43. ESS Handbook on Precision Requirements and Variance Estimation for Household Surveys, 2013.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5927001/KS-RA-13-029-EN.PDF>

44. ESS Handbook on the design and implementation of business surveys, 1998.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cros/content/handbook-design-and-implementation-business-surveys-1998_en
45. ESS Handbook for Quality Reports, 2014 edition.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-15-003>
46. EDIMBUS Manual "Recommended Practices for Editing and Imputation in Cross-Sectional Business Surveys", Eurostat.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4374310/30-Recommended+Practices-for-editing-and-imputation-in-cross-sectional-business-surveys-2008.pdf>
47. Measuring the Non-Observed Economy: A Handbook, OECD, IMF, ILO, Inter-Statistical Committee of the Commonwealth of Independent States, 2002, Anne Glossary.
URL: <https://www.oecd.org/sdd/na/1963116.pdf>
48. ESSnet Admin Data Glossary (Overview of MSs' Existing Practices in the Use of Administrative Data for Business Statistics), Deliverable 1.1, 2013.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cros/system/files/SGA%202011_Deliverable_1.1.pdf
49. Combined Nomenclature, Eurostat, 2020.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/methodology/classifications>
50. NACE Rev. 2 Statistical classification of economic activities in the European Community. Methodologies and working papers.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF/dd5443f5-b886-40e4-920d-9df03590ff91>
51. Standard Goods Classification for Transport Statistics/Revised (1967). Nomenclature uniformes des marchandises pour les Statistiques de Transport, Révisé Eurostat website/CROS portal.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/methodology/classifications>
52. Statistical matching: a model based approach for data integration, Eurostat, 2013.

53. NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics), by country, version 2021.
URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Nomenclature_of_territorial_units_for_statistics_\(NUTS\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Nomenclature_of_territorial_units_for_statistics_(NUTS))
54. NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics), by regional level, version 2021.
URL: https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NUTS_2021L&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC
55. PRODCOM List 2019, Eurostat.
URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/prodcom>
56. Australian Bureau of Statistics, Statistical Language.
URL: <https://www.abs.gov.au/websitedbs/D3310114.nsf/Home/Statistical+Language?OpenDocument>
57. Australian Bureau of Statistics Time Series Analysis: The Process of Seasonal Adjustment (ABS), 2008.
URL: <https://www.abs.gov.au/websitedbs/D3310114.NSF/4a256353001af3ed4b2562bb00121564/5fc845406def2c3dca256ce100188f8e!OpenDocument>.
58. INSEE - Des concepts les plus souvent utilisés dans le système statistique public.
URL: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/definitions>
59. Statistics Canada, "Statistics Canada Quality Guideline", 4th edition, October 2003.
URL: <http://www.paris21.org/sites/default/files/1114.pdf>
60. US Bureau of Census, Glossary: Abbreviations and Symbols. Last Revised: September 24, 2020.
URL: <https://www.census.gov/programs-surveys/susb/about/glossary.html>
61. US Bureau of Labor Statistics - Handbook of Methods.
URL: <https://www.bls.gov/opub/hom/topic/benchmarking.html>
62. A dictionary of statistical terms / by F.H.C. Marriott; Harlow, Essex : Longman Scientific & Technical, 1989 viii, 223 p.

63. Measuring and Reporting Sources of Error in Surveys, FCSM, 2001.
URL: <https://nces.ed.gov/FCSM/pdf/spwp31.pdf>
64. The Oxford Dictionary of Statistical Terms. Yadolah Dodge (ed.), Oxford University Press, Oxford, 2003, Hardcover, 506 p.
65. Регламент (ЄС) № 223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року.
URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/es-2016679.pdf>
66. Регламент Комісії (ЄС) № 557/2013 від 17 червня 2013 року.
URL: [https://www.dst.dk/ext/458819203/0/ukraine/UKR_Commission-Regulation-\(EU\)-No-557_2013-of-17-June-201](https://www.dst.dk/ext/458819203/0/ukraine/UKR_Commission-Regulation-(EU)-No-557_2013-of-17-June-201)

Міжнародні авторські публікації

1. Bavdaž et al. (2015). Response Burden in Official Business Surveys: Measurement and Reduction Practices of National Statistical Institutes, *Journal of Official Statistics*, 31(4), 559–588.
2. Berthier J.-P. (2005) *Introduction a la pratique des indices statistiques*, INSEE.
3. Biemer P. P. (2010) Total Survey Error: Design, Implementation, and Evaluation. *Public Opinion Quarterly*, Volume 74, Issue 5, 2010, Pages 817–848.
4. Brancato et al. (2002) *Handbook on recommended practices of questionnaire development and testing in European Statistical System*, EC grant agreement.
5. Cai S. et.al. (2019) *Data aggregation processes: a survey, a taxonomy, and design guidelines*, Springer Link
6. Daas P. and Arends-Tóth J. (2012) *Secondary data collection*. Statistics Netherlands, The Hague/Heerlen.
7. Dagum and Cholette, 2006 *Benchmarking, Temporal Distribution, and Reconciliation Methods for Time Series*.
8. Dale T. and Gustav Haraldsen G..(Eds.) (2007) *Handbook for Monitoring and Evaluating Business Survey Response Burdens*, European Commission, Eurostat.

9. De Leeuw E., Hox J. & Dillman D. (Eds.) (2008) *International Handbook of Survey Methodology*. Taylor & Francis Group/Lawrence Erlbaum Associates.
10. Edwards W.S. & Cantor D. (1991) *Towards a Response Model in Establishment Surveys* In P. P. Biemer, et al., eds., *Measurement Error in Surveys*, New York: John Wiley & Sons, pp. 211-233.
11. Golden, M.P. (1976), *The research experience*. F.E. Peacock Publishers Inc., Itasca.
12. Grun-Rehomme, M., Vasyechko, O. (2011) *Méthodes de détection des unités atypiques. De la théorie à la pratique*. Editions universitaires européennes, Berlin, Allemagne.
13. Hacking, W. and L. Willenborg (2012) *Coding – interpreting short descriptions using contribution to the CBS Methods Series, Report*, Statistics Netherlands, The Hague.
14. Haraldsen G., Jacqui J., Snijkers G., and Diane K. Willimack D. K. (2013) *Designing and Conducting Business Surveys*, John Wiley & Son.
15. Hedlin D., Lindkvist H., Backstrom H., and Eriksonet J., (2005) *An Experiment on Perceived Survey Response Burden Among Businesses*, *Journal of Official Statistics*, Vol. 24, No. 2, 2008, pp. 301–318.
16. Hundepool A. et al. (2012) *Statistical Disclosure Control*, Wiley.
17. Ladiray D. (2006) *Économétrie, prévision et analyse des données*. Insee. Revue Modulad.
18. Lavrakas P.J. (2008) *Encyclopedia of Survey Research Methods*, SAGE Publications.
19. Longman P. (2010) *Longman dictionary of contemporary English*, Fifth Edition.
20. McCullagh, P. (2002), "What is a statistical model?", *Annals of Statistics*, 30 (5): 1225–1310.
21. McKenzie R, and Gamba M. (2009) *Interpreting the results of Revision Analyses: Recommended Summary Statistics Contribution to the OECD/Eurostat Task Force on “Performing Revisions Analysis for Sub-Annual Economic Statistics”*.

22. Norberg A. (2016) SELEKT - A generic tool for selective editing, *Journal of Official Statistics*, Vol. 32, No. 1, 2016, pp. 209–229.
23. Van Nederpelt P.W.M. (2012) *Object-oriented Quality and Risk Management (OQRM)*. A practical and generic method to manage quality and risk.
24. D’Orazio M. and Macchia S., (2002), A system to monitor the quality of automated coding of textual answers to open questions. *Research in official statistics (ROS)*, N.2 2002.
25. Prest A.R. and Turvey R. (1965) *Cost-Benefit Analysis: A Survey*, *The Economic Journal*, Volume 75, Issue 300, 1 December 1965, Pages 683–735.
26. Sandercock, Peter A.G. (2015). "Short History of Confidence Intervals". *Stroke*. Ovid Technologies (Wolters Kluwer Health). 46 (8).
27. Silberschatz, A.& Sudarshan, S. (2020) *Database system concepts*, seventh edition | New York, NY: McGraw-Hill.
28. Snijders G. and Giesen D. (2013) *Communication with businesses and response burden*, EESW 9-11 September 2013, Statistics Netherland.
29. A.Sukasih, D. Jang, J.Czajka (2012) *Implementing Multiple Evaluation Techniques in Statistical Disclosure Control for Tabular Data*, Amstat.
30. Willeboordse A.et al. (1997) *Handbook on design and implementation of Business Surveys*, Eurostat.

Національні джерела

1. Господарський кодекс України (Стаття 260. Галузі економіки та їх класифікація).
2. Глосарій до плану статистичного спостереження.
URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm
3. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-XI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
4. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 року № 3792-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

5. Закон України "Про електронні комунікації" від 03 травня 2022 року № 2240-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2240-20#Text>
6. Закон України "Про хмарні послуги" від 17 лютого 2022 року № 2075-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20#Text>
7. ДСТУ 2226-93 Автоматизовані системи. Терміни та визначення.
URL: https://dnaop.com/html/62602/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_2226-93
8. ДСТУ 2481-94. Інтелектуальні інформаційні технології. Терміни та визначення.
URL: https://dnaop.com/html/61419/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_5034_2008
9. ДСТУ 5034:2008. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять.
URL: https://dnaop.com/html/61419/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_5034_2008
10. ДСТУ ISO 5127:2018. Інформація та документація. База та словник термінів.
URL: https://dnaop.com/html/61567/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_ISO_5127_2007
11. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД).
12. Класифікація зовнішньоекономічних послуг (КЗЕП).
13. Класифікація індивідуального споживання за цілями (КІСЦ).
14. Класифікація інституційних секторів економіки України (КІСЕ).
15. Класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ).
16. Класифікатор професій (КП).
17. Класифікатор відходів (КВд).
18. Методика формування вибірки для проведення поточних обстежень підприємств із питань статистики праці.
URL: https://ukrstat.org/uk/metod_polog/metod_doc/2010/202/metod.htm#:~:text

19. Методика формування вибірових сукупностей респондентів у рамках вибірових обстежень населення, з урахуванням вибірового обстеження "Статистика доходів і умов життя в Європейському Союзі EU-SILC"
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/325/metod_EU-SILC.pdf
20. МП щодо спостереження за динамікою та демографією підприємств на основі реєстру статистичних одиниць (із змінами).
URL: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2014/228/228_2014.html.
21. Опис національної моделі діяльності органів державної статистики.
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/dok/onmd_ODS.pdf
22. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Реєстр статистичних одиниць".
URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2021/298/298.pdf
23. Порядок розроблення національних класифікаторів (наказ Міністерства економічного розвитку від 11 січня 2018 року № 17, зареєстровано в Міністерстві 31 січня 2018 року за № 124/31576).
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0124-18>
24. Вибіркове спостереження : Термінологічний словник / [уклад. О. І. Черняк, Є. М. Жуйкова, О. В. Гончар та ін.]; під наук. кер. О. О. Васечко – К.: НТК статистичних досліджень, 2004. – 140 с.
25. Статистичний словник / [О. Г. Осауленко, О. О. Васечко, М. В. Пугачова та ін.] ; за ред. д-ра держ. упр., проф., член-кор. НАН України О. Г. Осауленка; НТК статистичних досліджень. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2012. – 498 с.
URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2156/1/Slovar_2012-pravkaA4kadr.pdf.
26. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД).

Wikipedia

1. Cluster sampling. Wikipedia, English edition.
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Cluster_sampling
2. Horvitz–Thompson estimator. Wikipedia, English edition.
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Horvitz%E2%80%93Thompson_estimator

3. Matching (statistics). Wikipedia, English edition.
URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Matching_\(statistics\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Matching_(statistics))
4. Multistage sampling. Wikipedia , English edition.
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Multistage_sampling
5. Système de classement. Wikipedia, édition française.
URL: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Classification>